

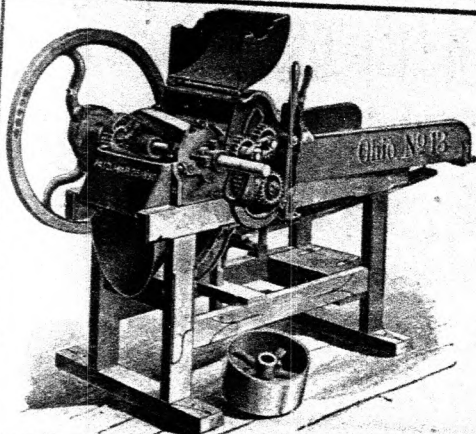
KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Cirokszalmatermelők

bizalommal forduljanak bármily mennyiségű **cirok-szalmatermésük eladása** végett **SCHWARZ LAJOS** cirokseprűgyárhoz, **SÁRVÁRT.**
Levélbeli értesítésre személyesen megjelenek. 6015 Szolid és megbízható lebonyolítás.

OHIO TENGERISZÁRTÉPŐGÉP

a leggazdaságosabb **takarmánykészítőgép.**

Kis hajtóerővel, óriási munkateljesítmény mellett a legkönnyebben végzi a tengeriszár felaprózását.

Legolcsóbb árakon szállítja:

a M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Uvezérnöksége, Budapest, U., Vilmos-eszár-ut 32.

Általános Biztosító Részv.-Társ.
Budapest, VII. ker., Károly-körut 3. szám.
Részvénytőke 6 millió korona.

A társaság kartellen kívül áll.

Ágazatok: Tűz-, élet-, jég-, baleset-, betörésslopás elleni és mezőgazdasági szavatossági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Állatbiztosítás kétféle módozat szerint: I. Minden esély ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csupán járványos betegségek ellen (lépfene, száj- és körömfájás és sercegő fűzők).

BUDAPEST-KÖBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
BOSÁNYI, SCHIETRUMPF és TÁRSA

Csodás terméstoppletet eredményez a szárított kőbányai bizó-sertóstrágya.

Ingyen küld utasításokat, bizonylatokat a

Budapest-kőbányai trágyaszárítógyár
BOSÁNYI, SCHIETRUMPF és TÁRSA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 21. SZ.

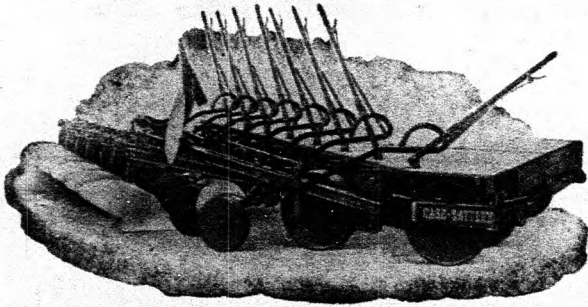
HEUCKE A. GŐZEKEGYÁR.

Budapesti műszaki irodája:

Csáky-utca 45/47. szám.

Telefon: 106-08. szám.

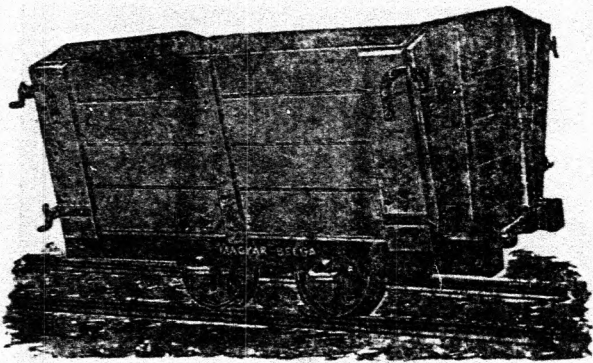
Saját pénzének ellensége, ha mást használ, mint **Heucke-féle gőzekét** **tulhevitővel!**

CASE**GŐZ- ÉS BENZIN-SZÁNTÓGÉPEK**

gazdaságos és megbízható üzemükkel mindenütt kiténtek.
A jelenlegi munkás- és ighiány közepette rendkívüli
szolgálatot tesznek a gazdának.

Azonnal szállíthatók a régi normális árban. Bővebbet

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 52/ B. SZÁM.

Magyar-Belga Fémipargyár R.-T.

Budapest, Hungaria-körut 115-117. szám.

Gazdasági vasutak

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás bérlet.

Költségvetés, katalógus díjtalan.

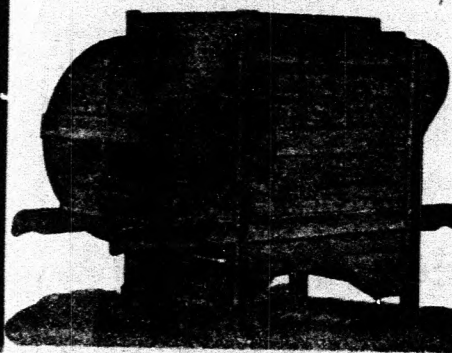
Állandó nagy raktár!

Hizott sertéseket, SCHLEIFFELDER ÉS TÁRSAI

levágásra való hussertéseket a bécsi
vásáron legelőnyösebben értékesít

:: Wien, St.-Marx. ::

A szállítás és eladás módo-
zatai felől díjmentesen meg-
bizható és gyors felvilágosítás-
sal szolgál. Magyar levelezés.

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb

eredeti „Kalmár“-rostát

szíveskedjék árjegyzéket kérni, amelylyel több oldalu
anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐGYNÖKSÉGE, BUDAPEST, V., VÁGZI-KÖRUT 32.

KENESE FERENC jószágigazgató szerkesztésében megjelent

GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVÁNYOK

beszerezhetők a „PÁTRIA“ Irodalmi Vállalat és
Nyomdai R.-T.-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

A jelenkor legtökéletesebb nyomtatványrendszere.

Kizárólag hazai gyártmányu papíroson nyomva.
Mintákat árjegyzékkel, megkeresésre díjmentesen küldünk.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felolvasó szerkesztő: **Buday Barna**.
Társzerkesztő: **Konkoly Thege Sándor dr.**

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Értesítés és kérelem.

A gazdaközönség önkéntes adakozása immár lehetővé tette, hogy az OMGE. köztelemekcsei székházának a sebesült katonák céljaira felajánlott helyiségeit megfelelően berendezzük.

Harminc teljesen felszerelt ágyat helyeztünk el székházunk nagy üléstermében, ahol a sebesült katonák ápolása már megkezdődött.

A fennmaradt s a további adakozásból begyűlő összeget a kórtermünk fenntartásával járó költségek fedezésére, valamint a hadbavonultak meleg ruhával való ellátására kívánjuk fordítani.

Erre a célra tovább folytatjuk a gyűjtést és ismételten felkérjük gazdatársainkat, hogy adományaikkal egyesületünk humánus vállalkozását támogatni sziveskedjenek.

Az OMGE. nevében
Bujanovics Sándor
elnök.

Adomány a hadbavonultak családtagjainak segélyezésére.

Az OMGE. pénztárába utóbbi nyugtázásunk óta a következő adományok folytak be:

Dessewffy Aurél gróf	500— K.
Dessewffy István gróf	100— K.
Safáry János	20— K.
Gold József	6— K.
Összesen	626— K.

Összes gyűjtésünk a mai napig 7855 korona 80 fillér.

Egyről-másról.

(A cukorrépa prizmalása. — A prágai nyerscukorárjegyzés. — A maximális gabona- és lisztárak kérdése. — Az ellenségnek nem vetünk. — A korpa ára és a német kivitel. — Vigyázzunk a gyapjával. — Az OMGE. a tőzsdebírók egyoldali itélkezése ellen. — Az uszora üldözése Ausztriában. — Augusztus havi külkereskedelmi forgalmunk.)

A cukorrépa átadása körüli panaszok, mint minden évben, úgy a folyó évben is a szokottnál is nagyobb mérvben jelentkeznek. Ezek a panaszok azonban ma bennünket hidegen hagyják, mert a répa átadásánál felmerülő erőszakosságok, visszaélések csak azokat a gazdákat sújthatják, akik a cukorrépatermelő és a cukorgyárosok országos bizottsága által kidolgozott s minden egyes termelőnek megküldött egyezményt alá nem írták. Aki ezt az egyezményt aláírta, az egyúttal bírja a jogorvoslat módját is s azzal semmiféle méltánytalanság vagy igazságtalanság nem történhetik.

Sajnos, hogy ezt az egyezményt répatermelőinknek csak kis része írta alá, részint nem-törődőmségből, de igen sok esetben a gyáraktól való félelmükben. Még a nagytermelők is azzal a kérdéssel fordultak hozzánk az egyezmény aláírása előtt, hogy vajjon, ha tényleg aláírják az egyezményt, nem veszi-e zokon a gyár. De legjellemzőbb a gazdák felfogására a gyárakkal szemben való fellépésüknél az a körülmény, hogy azok a termelők sem prizmálják a répát a gyár költségére és veszélyére az esetben, ha — amint ma rendszeren — a gyár megtagadja a szállított répa prizmalását, — akiknek a gyár prizmalási kötelezettsége szerződésükben biztosítva van.

A gazdáknak a gyárakkal szemben tapasztalható ezen lanyhasága és puhasága nem esoda, hogy annyira elhatalmasítja a cukorgyárakat a gazdák felett, hogy a termelők valószínűleg a gyárak feltétlen önkényének vannak kitéve. Pedig ott, ahol a termelő a kellő energiával lépett fel a gyárak igazságtalan és méltánytalan eljárása miatt és nem ijedt meg az összeütközéstől sem, mindig a gyár engedett, aminthogy engedniök is kell, mert oly fenye-

getőzés, hogy a gyár a répát valamely okból át nem veszi, nem egyéb, üres ijesztgetésnél és ennek az a gazda ül fel csak, aki elfelejti, hogy az általa termelt répa nem az ő tulajdonát, hanem a gyárét képezi s efelett csak a gyár rendelkezik. Ha tehát a gyár a répa átvetelét megtagadja, vagy úgy kísélteti, hogy annak átadása idejében nem lehetséges, misem egyszerűbb, minthogy a gazda a répát a gyár költségére és veszélyére előzőleg lemászáltatván, beprizmáltatja. A fő az, hogy a gazda ki tudja mutatni, hogy a beprizmálásnál kellő pontossággal járt el s hogy tényleg annyi métermázsa répát szállított.

Az eredmény nem lehet kétséges, mert nincsen bíróság, amely a gyárat a fizetés kötelezettsége alól felmenthetné.

De bármily sok kellemetlenséget szül a folyóévi cukorrépaátadás, ezek a nehézségek és kellemetlenségek mind elenyészők azokhoz, amelyek a cukorgyárak és termelők között a végleges leszámolásnál felmerülhetnek és bizonyosan felmerülni fognak, ha a kormány ezeknek megelőzéséről megfelelő intézkedéssel nem gondoskodik. A cukorrépatermelési szerződések legnagyobb részét többé, vagy kevésbé érintik a prágai nyerscukorárjegyzést, sőt vannak oly szerződések is, amelyekben fix ár egyáltalában nincs s a répa árát mindenkor a prágai nyerscukorár alapján számítják ki.

Teljesen hiu reménykedés, hogy a folyó évben Prágában a cukor árát jegyezzék, sőt előreláthatólag a legközelebbi cukorárjegyzés Prágában a legjobb esetben csak a jövő nyár folyamán indulhat meg. Az összes szerződések pedig úgy szólnak, hogy vagy az év három utolsó hónapja, vagy még a következő év január hónapja nyerscukor árának átlaga képezi a végleges leszámolás alapját. Már most a jelen leszámolás idejében nyerscukorárjegyzés nem lesz, nincs is tehát alap, amelyen a leszámolás megtörténhetné.

Előrelátható tehát, hogy ezek a leszámolások nem a kellő simasággal fognak lefolyni s hogy

Mezőgazdák Zuhatag Rútja.

SERLEGES rendszerű csőgummi nélkül

Minden eddigi rendszert fölülmű!

Őszi gazdasági szükségletek beszerzése!

A szüreti idény és az őszi vetési munkálatok közeledtével ajánlunk: különböző kivitelű borsajtókat, szőlőzuzókat, bogyzókat, borszivattyúkat, boroshordókat, must- és bormérőket és mindennemű más szüretelési eszközöket, az összes gazdasági vető- és virágmagvakat, szuperfoszfátot, thomas-salakot, kálit és egyéb műtrágyákat, ekéket, tárcsásboronákat, kultivátorokat, vetőgépeket, rostákat és konkolyozókat.

Magyar MEZOGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

azok a gyáros és termelő között számos össze-
 ütközésre és perre fognak vezetni. Az érdekelt
 gyárak igyekeztek ugyan ezen összeütközéseknek
 olyképp elejét venni, hogy előzetes nyilatkozo-
 tokat kértek a termelőktől oly irányban, hogy
 miután Prágában nyerscukorárjegyzés nincs, a
 folyó évben lemondanak minden prémiumigény-
 ről s illetve azoknál, akiknél fix ár megállapítva
 a szerződésben nincs, 2 koronás árajánlatot
 tettek mindenütt azzal a szankcióval, hogy egyéb-
 ként a répat át nem veszik.

Már reámutattunk régebben ezen álláspont
 tarthatatlanságára, amely nem egyéb mint zsa-
 rolási kísérlet s mint ilyen jogtalan, teljesen
 semmis, mert a termelőre kényszerhelyzetet
 teremtett a gyár illetén fellépése s amely gazda
 ily nyilatkozatot alá is irt, az reá kötelező erő-
 vel nem bír.

Mindezen sikertelen kísérletektől eltekintve
 sürgős szükségét képez, hogy a nyerscukorár-
 jegyzés kérdése tisztáztassék s valami olyas
 kisegítőeszköz teremtsék, mint amilyenről a
 tőzsdetanácsbíróóság a likvidációs árak megáll-
 apításával a tőzsdén gondoskodott. Egy ily irá-
 nyú akció csak akkor eredményez sikert, ha a
 gyárosok és termelők közötti tárgyalást a kor-
 mány veszi a kezébe s a Közteleken megtartott
 cukorártermelők értekezletének éppen az volt
 az egyik célja, hogy a kereskedelmi minisztert
 megkeresse egy ily irányú akció kezdeményezése
 céljából.

A gabona és az őrlemények ára állandóan
 és rohamosan emelkedik, ezzel kapcsolatban a
 fogyasztók a maximális árak megállapítását
 követelik. Több ízben reámutattunk ezen kérdés
 rendezésének nehézségeire, bár a maximális
 árak ellen a jelen viszonyok között állást nem
 foglalhatunk. Nincs törvényes alap, amely a
 kormányt, vagy a hadvezetőséget arra hatal-
 mazná fel, hogy ne csak a hadügyi szükséglet,
 de a polgári fogyasztás céljaira is rekvirálhasson
 a maximális árak keretén belül. De ezen végül
 is segíteni lehet megfelelő törvényes intézkedés-
 sel s illetve a hadi szolgáltatásokról szóló tör-
 vény megfelelő módosításával. Még mindig fenn-
 marad azonban a kérdés, hogy miképp szabas-
 sanak meg a maximális árak, vajjon az egész
 vámterületre egységesen-e, avagy körzetenként.

Az egységes megállapításnak ellene szól az
 a körülmény, hogy ez esetben a forgalom telje-
 sen megszűnnék s azok a vidékek, amelyek
 leginkább hiányt szenvednek, áruhoz nem jutná-
 nak. A rayonozásnak pedig az a nehézsége,
 hogy a mai viszonyok között senki sem tudja,
 hogy hol mennyi készlet van, hogy mily mértékű
 a kereslet. Az árak körzetenkénti megállapítása
 valósággal a sötétben való tapogatódzás.

Belátjuk, hogy valamit tenni kell, ismerjük a
 kormány komoly elhatározását is, hogy tényleg
 fog valami elhatározó lépést tenni ezirányban.
 Reméljük, hogy ezen fontos kérdés elintézése
 előtt módunkban lesz még a végrehajtás mikéntjé-
 hez hozzászólni.

Az ország többi részéből olyan nyugtalanító
 híreket kapunk, miszerint a kisgazdák tartózkod-
 nak a vetéstől, azzal indokolván ezen eljárásu-

kat, hogy ők megvárják a tavaszt, mert az ellen-
 ségnek ők nem vetnek.

Felesleges hangsúlyozni ezen álláspontjuk
 tarthatatlanságát, sőt veszedelmességét s épp
 azért felhívjuk a kormány, a törvényhatóságok
 s különösen a gazdasági egyesületek figyelmét
 arra a körülményre, hogy a maguk hatáskörében
 minden lehető elkövesse arra, hogy az
 ország minden kisgazdája fogjon hozzá a vetés-
 hez, hogy ezáltal a jövő évi kenyérgabonatermést
 biztosíthassuk.

Az őszi vetések területe anugy is a rendszeren
 alul fog maradni, részint a folyó hadműveletek
 miatt, részint pedig a vetőmag és megfelelő
 igás- és munkaerő hiánya miatt és így kétszeresen
 fontos követelmény, hogy azok a területek ne
 maradjanak parlagon, amelyeknek bevetését semmi
 más, mint a fenti semmivel sem indokolható
 aggodalom hátráltatja.

Lapunk mult számában két figyelmeztetést
 intéztünk olvasóinkhoz. Az egyik az, hogy korpát
 vegyenek, a másik, hogy gyapjút ne adjanak el.
 A korpászükséglet sürgős fedezését az a körü-
 mény teszi szükségessé, hogy a kormány a korpa
 és általában az abrakatarmány kivételét szabadá-
 tette. A kormánynak ez az intézkedése előrelá-
 láthatólag a korpaárakra emelőleg fog hatni s
 a ma is eléggé magas korpaárak a jövőben oly
 mérvben emelkedhetnek, hogy sem a tejjazda-
 ságokat fenntartani, sem a hizlalásba belemenni
 nem lesz lehetséges. Bizonyos ugyan, hogy az őrl-
 mények maximális árának megállapításakor
 a korpára is sor kerül, ámde, ha ezzel kapoco-
 latban a korpa kivitele be nem tiltatik, akkor a
 korpa árának maximálása semmi hatással sem
 fog bírni, mert a maximális ár csakis a bel-
 földi fogyasztás céljaira használt korpaárakra
 vonatkozhatik s a korpa árának a belöldi fogyaszt-
 tás céljaira való maximálása azt fogja eredmé-
 nyezni, hogy a németek magasabb árajánlata
 mellett a korpa Németországba fog vándorolni.

Sürgősen kell felhívunk a kormány figyelmét
 ebből folyólag arra a körülményre, hogy, ha már
 Németországgal szemben elfoglalt álláspontunkon
 nem változtathatunk, akkor a korpa árának
 maximálásával egyidejűleg a kormány foglalja
 le a malmok összes korpakészletét s azt csakis
 belöldi szükségletre és csakis gazdáknak bocsássa
 rendelkezésre megfelelő ellenőrzés mellett egy,
 amint ez a katonai korpával történt s Német-
 országnak csakis abban az esetben bocsásson
 korpát rendelkezésre, ha a semleges államok
 területéről megfelelő mennyiségű abrakatarmány
 behozatala sikerülni fog.

Második figyelmeztetésünk a gyapjura vonat-
 kozott. Még pedig oly irányban, hogy gazdáink
 jövő évi termésű gyapjuikat ne adják el. A
 napokban egy közlemény látott napvilágot a
 sajtóban, amely azt adja hírül, hogy az összes
 katonai posztó gyártásával foglalkozó magyar
 és osztrák textilgyárak a hadügyminiszter, az
 osztrák és magyar kereskedelemi minisztérium
 ellenőrzése mellett egy központi irodát alapí-
 tottak, amelynek célja a hadügyi kormány által
 rendelkezésükre bocsátott gyapju árának a meg-

állapítása és az egyes gyárak között való
 osztása.

Ezen kartellszerű központ megalakulása
 az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 annak az aggodalmának adott illetékes
 kifejezést, miszerint ezen kartelliroda nem
 a hadikincstár által beszerzett gyapju, főleg
 a külföldi gyapju árát fogja limitálni és
 osztani az egyes gyártelepek között, de a
 gyapjút is közös számlára szerzi be, az
 hogy amíg eddig a gyárak a termelővel s
 a budapesti gyapjuaukción egymással versen-
 tek, addig a jövő évben a termelők csakis
 vevővel, a kartellirodával állnak majd szembe.
 Ez a helyzet annál inkább veszedelmes a gazda-
 nézve, mert a jövő évben a háboru elhúzódása
 miatt a magyar gyapjuteremelő más vevőre, mint
 a magyar és osztrák textilgyárakra nem
 számíthat s így egész termelésével a legteljesebb
 mértékben lesz a kartell önkényének kiszolgáltatva.

Az OMGE. felszólalásának volt annyi eredmé-
 nyene, hogy a kartellból a két kormány ki-
 lépett s így remélhető, hogy a gyapju árának
 megállapításánál még a gazdáknak is lesz szava.
 Hogy pedig mennyire jogosult volt az OMGE.
 aggodalma e tekintetben, hogy a gyapjuteremelő
 a kartellnek és az élelmes kereskedelemnek
 lesznek kiszolgáltatva, igazolja egy gazdatársunk
 által beküldött levél, ahol az egyik gyapjukeres-
 kedő hivatkozással arra, hogy a hadügyminisz-
 térium az összes jövő évi gyapjuteremést, mint hadi-
 szükségletet lefoglalja — természetesen az általa
 létesített kartell központja részére — 160 K.
 áron: ajánlatot tesz, hogy ennél magasabb áron
 hajlandó a jövő évi gyapjuteremést megvásárolni.
 Mily áldozatkészség! A tisztelt gyapjukereskedő ur
 hajlandó többet fizetni, mint a kincstár, csak
 az a baj, hogy a hadügyminiszter a gyapju árát
 még nem limitálta, mert ha ez majd megtörtént
 s a tisztelt gyapjukereskedő ur akkor is magasabb
 árat fog a gyapjuért kínálni, akkor igazán aggo-
 dalom nélkül adhatjuk oda a gyapjút.

Ezt azonban az ajánlatottevő gazdatársunk
 aligha fogja megérni, aminthogy a gyapju árlimi-
 tációját sem, mert ha a fontosabb gabonaneműek-
 nél a limitáció meg nem történt, illetve meg-
 történt, de a hadügyi vezetőség nem élt vele,
 akkor egy kevésbé fontos terménynél a limita-
 cióra még kevésbé van szükség.

A gyapjueladással várjunk tehát, reáérünk
 akkor, ha az árak már kialakultak.

Gazdaközönségünk legszélesebb köréből eredő
 jogos panaszokra és felzúdulásokra adott vissz-
 hangot az a tiltakozás, amelyet legutóbbi szá-
 munkban elhelyített közöltünk a tőzsdébiróság
 kétféle mértékével szemben. Mig ugyanis a
 tőzsdébiróság egy már ismertett ítélete a
 malmokat vállalt liszt- és korpaszállítási kötele-
 zettségek alól hatalmi szóval egyszerűen fel-
 oldotta s minden jogszabály ellenére a szerző-
 dési hűség és üzleti biztonság teljes lerontásá-
 val nagy nyereséghez juttatta, addig a gazdák
 szállításra, illetőleg a különbözet megfizetésére
 kötelezte. Tehát homlokegyenest ellenkező állá-
 pontot foglalt el a gazdák vállalta szállítási
 kötelezettség, mint a malmok ugyanilyen köte-
 lezettségében.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT

szabadalmazott

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-
 tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb
 és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal
 és költségvetésekkel készséggel szolgál!

KEMNA J. BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 51.
 Sürgőnycim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

Takarm
 lyok, ta
 cséplőg
 legmegb

BR

a legujabb
 4
 Prager M

FAR
 BUDAPEST
 TELEFON 120

árak között való meg-

nt megalakulása hírére
asági Egyesület rögtön
dott illetékes helyen
kartelliroda nemcsak
zett gyapju, főleg a
ja limitálni és fel-
ek között, de a hazai
ra szerzi be, azzal,
a termelőkkel s főleg
egymással versenyez-
termelők csakis egy
állnak majd szemben.
szedelmes a gazdára
a háboru elhuzódása
elő más vevőre, mint
tilgyárakra nem is
elésével a legteljesebb
kényének kiszolgál-

k volt annyi ered-
a két kormány ki-
y a gyapju árának
láknak is lesz szavuk.
ult volt az OMGE.
gy a gyapjutermelek
es kereskedelemnek
ja egy gazdatársunk
z egyik gyapjukeres-
y a hadügyminisz-
jutermet, mint hadi-
nészetesen az általa
z részére — 160 K.
nnél magasabb áron
mést megvásárolni.
gyapjukereskedő ur
a kincstár, csak
iszter a gyapju árát
ez majd megtörtént
r akkor is magasabb
akkor igazán aggo-
gyapjut.
tevé gazdatársunk
gy a gyapju árlimi-
bb gabonaművek-
rtéve, illetve meg-
ség nem élt vele,
rménynél a limitá-
tség.
tehát, reáérünk
ultak.

ebb köréből eredő
ásokra adott vissz-
et legutóbbi szá-
a tőzsdebiróság
Mig ugyanis a
ertett ítélete a
paszállítási kötele-
l egyszerűen fel-
ellenére a szerző-
teljes lerontásá-
addig a gazdát
zet megfizetésére
st ellenkező állás-
állalta szállítási
gyanilyan kötesei

esületünk e nagyjelentőségű és számos
gdatársunkra nézve súlyos anyagi követke-
zésekkel járó tőzsdebirósági itélkezés tárgya-
m emlékirattal fordult a földművelésügyi korm-
hoz, amelyben a helyzet gyors és alapos
vizsgálatát sürgeti. Ami pedig csakis a tőzsde-
bírósg elfoguit, egyoldalú malomérdekeket szem-
be tartó elvi álláspontjának megváltoztatásával,
és az ily természetű szállítási pereknek a
tőzsdebiróságtól a rendes bíróságokhoz való
átadásával érhető el.

Előfoglalásunk szerint a kérdés sarkpontja az,
hogy fennforog-e a szerződéses szállítási kötele-
zettség teljesítését gátló erőhatalom (vis major).
Ha a háboru ilyen erőhatalomnak állapítjuk
meg, úgy az egyaránt kell, hogy mentesítse a
gyapju kereskedőt és a malmokat a szállítási köte-
lezettség alól. Amde a tőzsdebiróság f. évi 2977.
számu elvi jelentőségű döntése, amely egy malmot
földírt lisztszállítási kötelezettsége alól és
esetében a tőzsdetanács 2932. számu hirdet-
ményében ajánlott leszámlási árfolyamot vette
a megítélt árkülönbözet megállapításánál figye-
lembe, megokolásában világosan kifejti, hogy
erőhatalom fennforgását nem látja beigazoltnak.
Amit különben legjobban megeáfol az a köz-
tudomású tény, hogy valamennyi malom tényleg
szállít is lisztet meg korpát, de persze csak a
nekik jóval kedvezőbb napi áron. Így tehát a
tőzsdebiróság azt mondta ki álláspontja igazol-
ására, hogy a szerződéses kötelezettség teljesi-
tése önhibáján kívül oly súlyos terhet róna a
malomra, amelynek viselésére méltányosan nem
kötelezhető.

De viszont nem alkalmazta ugyanezt a méltá-
nyosságot a gazdával szemben, vagyis kizárólag
a malmok javára állított fel egy jogelvet, amely-
nek általánosítása minden kétoldalú szerződés
teljesítése alól való felmentést vonna okszerűen
maga után. Mert hiszen a háboru kitörése
következtében nemcsak a liszt és a korpa,
hanem a buza, rozs, bármely élelmicikk és a
közforgalom száz meg száz tárgya ment át
lényeges árváltozáson. Hiszen a háboru a szer-
ződő felek, vevők és eladók, bérlők és bérbe-
adók egész sorát juttatta váratlanul súlyos hely-
zetbe, amelynek egyes aránytalanságaival, terhes
következményeivel szemben a moratóriumrende-
letek nyújtanak a teljesítés felfüggesztése utján
védelmet. De olyan kiváltságos oltalmat, aminő-
ben a tőzsdebiróság az eladó malmokat rész-
esítette, szerződéses kötelezettségeik egyszerű meg-
semmisítésével, senkinek sem nyújt semmiféle
moratórium. Könnyen elképzelhető, hogy leg-
alább az egyik szerződő fél minden egyes, a
háboru kitörése előtt megkötött szerződésnél
rosszul járt. Vajjon micsoda különleges oka és
jogelme volna annak, hogy e hátrányok alul
éppen és kizárólag csak a malmokat vegyük ki?

Csak fokozza azt az aránytalanságot a tőzsde-
tanács által megállapított, illetve „javasolt”
leszámlási árfolyamoknak a tényleges tőzsdei
áraktól való nagyon is aránytalan eltérése. Mert
amit sújtja a tőzsdetanács azokat, akik csak
különbözetre játszanak, de mihez fogjon az a

gazda, aki jó eleve korpát akart biztosítani állatai
takarmányozására és pár filléres különbözetet
kap korpa helyett? Mihez fogjon az a pék, aki
nem differenciából, hanem a jókor lekött és
már hombárjában képzelt lisztből tud csak
kenyeret sütni, mikor minden számítását, minden
szerződését felborítja a tőzsdebiróság malom-
párti állásfoglalása, amely a rég megvásárolt liszt
kialkudott árának tetszés szerinti felverését a
malmok kényére-kedvére bizza? Hiszen például
a tőzsdetanács a rozskorpa leszámlási árfolya-
mat még f. hó 17-én is 5:50-ben állapította
meg, holott ugyanekkor a rozskorpa tényleges
tőzsdei ára 8 korona volt s előreláthatólag a
közel jövőben még magasabb lesz. Valamivel még
nagyobb az eltérés a buzakorpa ára és leszá-
mlási árfolyama között. Mi egyéb ez, mint
kiváltság a malmoknak, hogy korpa- (és hasonló-
képpen liszt-) készleteiken nagyobb haszonnal
adhassanak túl, a reájuk nézve kényelmedlenné
vált korábbi kötelező szerződéseket pedig önké-
nyesen sutba dobhassák ugyanakkor, amidőn a
velük szemben szerződött gazdát vagy kereske-
dőt a szerződéses árak szerint való szállításra
kényszerítik.

Kell-e ezek után még külön szólnunk arról,
hogy a tőzsdebiróság szóbanforgó ítélete a
hivatkozott tárgyi okokon kívül alaki szem-
pontból sem alihat meg? Mert hiszen a vevő
a tőzsdei szokások 65. § a) pontja alapján az
öt megillető jogok közül a szerződés teljesíté-
sét választotta s erről az eladót megfelelő mó-
don értesítette is. A bíróságnak tehát csak e
kérelem keretében lett volna módja a kereset-
nek helyet adni, vagy azt elutasítani. E jog-
körén a tőzsdebiróság túllépett s így az ítélet az
alaki hiba miatt felfolyamodással megátmadható.
Reméljük, hogyha ily fellebbezés esetén a
kir. tábla az ítéletet megsemmisítendő s az ügy
újából a tőzsdebiróság elé kerül, a kormánynak
sikerülni fog a tőzsdetanácsot reászoritani eddigi
álláspontjának megváltoztatására. Így megszün-
nék az a lehetetlen és kivált mezőgazdaságunkat
nagy mértékben károsító helyzet, hogy a háboru
előidézte ügyleti hátrányok kizárólag a vevőt
sujtják.

Ha azonban — várakozásunk ellenére — az
orvoslás a tőzsdebiróság előtt nem történne meg,
az OMGE. emlékirata azzal a kérelemmel fordul
a földművelésügyi miniszter utján a kormányhoz,
hogy a tőzsde szünetelésére és a tőzsdebiróság
aggályos elfogultságára való tekintettel vonja ki
alkalmas módon a szállítási ügyleti pereket e
választott bíróság hatásköréből és utalja a
rendes bíróság elé, ahol az egyenlő mértékkel
való mérésről biztosítva lehetünk.

Az osztrák kormány már egy évtizede dolgozik
a büntetőtörvénykönyv reformján. Az urakháza
már el is fogadta a javaslatot, de azon néhány
módosítást tett s így a változott szöveg vissza-
került a képviselőházhoz, amelynek azonban
eddig nem volt arra ideje és módja, hogy a
javaslattal foglalkozzék. Most a 14. § alapján
ennek a törvényjavaslatnak az uzoráról szóló

szakaszait október 12-én kelt és nyomban életbe
lépett császári rendelettel életbe léptették. Az
osztrák kormány a háborus állapottal indokolja
a törvény életbeléptetésének szükségét, mert
szerinte a háboru a gazdaságilaggyengébb nép-
rétegek helyzetét még kedvezőtlenebbé tette.
Kedvezőtlenebbé tette pedig azért, hogy a
kereslet hitel, valamint áruk iránt egyaránt
megnövekedett, de ezzel szemben a kínálat
csökkent, sőt sok esetben mesterségesen tartják
vissza, csak hogy az árak emelhetőek legyenek.
Ez tette szükségessé az új uzoratórvényt s
főleg annak sürgős életbeléptetését.

Az új törvény a régítől a következőkben tér
el: Ugy a polgári törvénykönyv, mint a büntető-
törvénykönyv csakis a hiteluzorát tartották
lehetségesnek s azért csakis a hiteluzsora ellen
nyújtottak védelmet. Az új törvény már az
áruuzsorával is szembeszáll. A törvényerejű
császári rendelet 1. §-a szerint „semmis minden
olyan szerződés, amelynek segítségével valaki a
másik fél könnyelműségét, kényszerhelyzetét,
tudatlanságát, tapasztalatlanságát vagy felindult
lelkialapotát oly célből használja ki, hogy
önmaga vagy egy harmadik személy javára vala-
mely szolgáltatás ellenében annak értékével
szembetűnő aránytalanságban álló ellenszolgá-
latást köt ki vagy teljesített”. Az új rendelkezés
tehát megalégszik a kényszerhelyzettel s nem
kiván végszükséget; azt sem követeli, hogy az
ellenszolgálat mértéktelenül nagyobb legyen a
szolgálatnál, megalégszik a feltűnő aránytalan-
sággal s ami a legfontosabb, nem követeli meg,
hogy az uzoraugyelet a károsultnak anyagi rom-
lását okozza vagy segítse elő. Kereskedő és
kereskedő közt kötött ügyletből kifolyólag eddig
nem lehetett uzsora miatt panaszt tenni, ezután
lehet. Ezentul ugy a hiteluzsora, mint az áru-
uzsora büntetés alá esik, de az utóbbi két meg-
szorítással. Az áruuzsora nem terjed ki személyes
szolgáltatásra, vagy egy jog átruházására s
csakis az üzletszerű áruuzsora büntetettik. Az
„üzletszerűség” fogalma azonban nem követeli
meg, hogy a cselekmény megismételtessék, vagy
többször követtessék el, elég, ha az egyszerü
cselekvésben is nyilvánvalóvá lesz a szándék,
hogy annak megismétlése által teremtsen magá-
nak az uzorás keresetforrást s hogy majd
egészben vagy részben ilyen uzorából éljen.
Az „üzletszerűség” semmi összefüggésben vagy
vonatkozásban nincs az ipartörvényvel, tehát
az üzletszerűség fogalma nem követeli meg,
hogy azt valaki a saját iparában kövesse el.
A büntetési tételek felemeltettek s ötévi börtön
és 20.000 koronáig terjedhet a büntetés. Fontos
az az újítás is, mely a becsületszó lekötését
uzsorának minősíti. Büntetése hat hónap s
2000 korona, de a bíróság az üzlet megsemmi-
sítését is kimondhatja.

Nagy hiánya persze e felette üdvös törekvést
szolgáló rendeletnek az, hogy a szervezett áru-
uzsorát nem tudja meggátolni, mert hiszen az
áruuzsora fogalmának megállapításánál csak a
rendes piaci árakkal szemben való feltűnő arány-
talanságot veheti alapul. Így éppen a hatalmas

Takarmánykamrák, malmok meghajtására, kastélyok, tanyák villamos világítására, szivattyúk és cséplőgépek hajtására. » Ipartelepek számára a legmegbízhatóbb és legtökéletesebb üzemgép a

BRONS MOTOR

a legújabb Diesel-rendszerű magasnyomású nyersolajmotor.
4 HP-től kezdve minden nagyságban készül.

Prager Maschinenbau A.-G. (vornals Ruston, Bromovsky u. Ringhoffer)
bronsmotorgyárának gyártmánya!

FARAGÓ ANDOR OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK MŰSZAKI IRODÁJA

BUDAPEST, V. KERULET, VÉCSEY-UTCZA 2. SZAM.
TELEFON 120-70.

**Legegyszerűbb szerkezet.
Nincs előmelegítő lámpa.
Nincs gyújtógyertya, sem gyújtócső.
Nincs villamos gyújtó.
Nincs vízbefecskendezés.
Nincs légszivattyú.
Nincs nyersolajszivattyú.
Nincs füst- és koromképződés.
Nincs hatósági ellenőrzés.
Nincs robbanás vagy tűzveszély.
Nincs elpiszkolódás.
Nincs üzemzavar.
Legolcsóbb üzem.
Legkevesebb fogyasztás.
Minden pillanatban indul.
Mindig üzembiztos.
Bárki kezelheti.**

IDT
irneves
jével
RUT 51.
efon 91-21.

kartellekkel szemben tehetetlen, amelyek a piaci árakat kényük-kedvük szerint diktálják. Mindamellettségtelen, hogy éppen most, amidőn egyesek nem átalják a háboru okozta súlyos gazdasági helyzetet a maguk üzleti érdekében a legvakmerőbb önzéssel kizsákmányolni, minden lépés, amely ezt az állam hatalmi szavával megakasztani és megtorolni igyekszik, nagyon helyénvaló és szükséges a gazdaságilag gyengébbek védelme érdekében.

A kereskedelemügyi miniszter, figyelemmel arra, hogy a hadiállapot s az ezzel kapcsolatos forgalmi akadályok külkereskedelmünk rendes menetében eltolódásokat idéztek elő, a külkereskedelmi forgalmunkról szóló havi közleményeknek kiadását egyelőre felfüggesztette. A külkereskedelmi forgalomra vonatkozó adatok összeállítását azonban a központi statisztikai hivatal továbbra is az eddigi részletezéssel elvégzi s az érdeklődő közönséget legalább főbb vonásokban hónapról-hónapra tájékoztatni fogja külkereskedelmi forgalmunk alakulásáról.

Augusztus mintegy kétharmadában az általános mozgósítás alatt a vasuti teheráruszállítás majdnem teljesen szünetelt s így külkereskedelmi forgalmunk rendes áruvesztéséhez képest természetesen lényeges elváltást mutat. A vasuti szállítás korlátozása folytán elmaradtak jórészt a nagy külföldi szénbehozatalok, majdnem teljesen szünetelt a galíciai ásványolajimport. Ez okozta elsősorban, hogy külkereskedelmi forgalmunkban a behozatal mennyisége mintegy 5,5 millió métermázsával csökkent. De a vasuti üzemben beállott zavaró körülmények majdnem épp úgy megszorították a kivitel lehetőségeit is. Gabonakivitelünk, mely az új termés behordásával épp augusztusban szokott nagyobb arányokat öltetni, jelentékenyen csökkent s gabonaművekből csupán Ausztriába 1,1 millió métermázsával kevesebbet vittünk ki, mint az előző év augusztusában. Erős hanyatlást mutat liszt-, fa-, vasércexportunk is, úgy hogy a visszaesés a kivitel mennyiségében is igen jelentékeny s kerekszámban majdnem négy millió métermázsát tett. Ez a nagy visszaesés észlelhető úgyszólván az egész vonalon. Az 1914. évi augusztusi forgalom értéke a maga egészében egyharmadát sem tette az 1913. év augusztusi forgalom értékének. Külkereskedelmi forgalmunk főeredményei 1914. augusztusában és a folyó év első nyolc hónapjában szembeállítva az előző év megfelelő időszakával a következők: 1913. augusztusban 4,7 millió korona behozatali, Ausztriával szemben 2 millió korona kiviteli többletünk volt, míg a folyó év ugyane hónapjának 268,6 milliónyi behozatalával szemben, míg 30,4 milliónyi kivitelünk a múlt évi augusztusi 215 milliónak hetedrészét sem éri el. A világháboru első hónapjában tehát a kettős monarchia külkereskedelmi mérlege 63,3 millió koronával passzív volt, az év első nyolc hónapjában pedig 2250,4 millió korona értékű behozattal 1600,3 millió koronányi kivittel áll szemben, a behozatali többlet tehát kereken 650 millió korona, szemben az 1913. év első nyolc hónapjának 465,8 millió koronás behozatali többletével.

árúknak az országba való érkezése alkalmával történik, míg a kivitt árúké már a vasuti feladás idején.

Kivitelünknek körülbelül egynegyede szokott Ausztrián kívüli országokba irányulni. 1914. augusztusában pedig az Ausztrián kívüli országokba irányuló export a kivitt árúk értékének csak mintegy 10 százalékát tette. A háboru folytán ugyanis több állammal kereskedelmi összeköttetéseink teljesen megszűntek és a kiviteli tilalom életbeléptetése is több exportteknünk kiviteli lehetőségét megszüntette.

1913. január—augusztus hónapokban összes behozatali többletünk 109,5 milliót, Ausztriával szemben pedig 64,4 milliót tett ki, míg 1914. január—augusztus hónapokban ez a behozatali többlet 214,1 millióra, Ausztriával szemben 102,6 millió koronára emelkedik.

Behozatalunkban ezuttal is a textilipar gyártmányai, a konfekcionált árúk, bőr és bőrárúk s a vasárúk, kivitelünknel pedig a gabonaművek, liszt, vágóállatok a legkiemelkedőbbek, tehát ugyanazok a cikkek, melyek áruvesztésünkben rendszerint az első helyen állanak. Külön említésre méltó, hogy az előző hónapokban rendkívüli arányú buzabehozatalunk nagyot csökkent s az augusztus havában 89.000 mm-ban kimutatott buzabehozatalnak is mintegy felét az előző hónapokban érkezett, de csak augusztus hónap folyamán kitározott mennyiségek teszik. Majdnem teljesen megszűnt augusztus havában cukorkivitelünk is, mely különben már az év első hét hónapjában is jóval alatta maradt az előző évi igen kedvező cukorexportnak.

A háboru folytán beállott forgalomkorlátozások alatt a fumei tengeri kikötő áruforgalma is lényegesen megcsappant. A forgalom nagyarányú visszaesését elsősorban az okozta, hogy folyó augusztusban román kukorica és angol köszén jóval kevesebb érkezett s jelentékenyen redukálódott a fának, gabonának, lisztnek, parafinnak, papirosanyagoknak és a vasárúknak elszállítása, végül teljesen megszűnt a cukorkivitel.

Lényeges változást mutat természetesen a szerződéses vámterület augusztus havi külkereskedelmi forgalma is, mert az ellenséges államokkal minden áruvesztés megszűnt s a vasuti és hajózási forgalmi korlátozások, valamint a kiviteli tilalmak a többi forgalmat is igen szűk keretekbe szorították. A szerződéses vámterület augusztus havi behozatala 94,7 millió koronára rugott az előző év ugyane hónapjának 268,6 milliónyi behozatalával szemben, míg 30,4 milliónyi kivitelünk a múlt évi augusztusi 215 milliónak hetedrészét sem éri el. A világháboru első hónapjában tehát a kettős monarchia külkereskedelmi mérlege 63,3 millió koronával passzív volt, az év első nyolc hónapjában pedig 2250,4 millió korona értékű behozattal 1600,3 millió koronányi kivittel áll szemben, a behozatali többlet tehát kereken 650 millió korona, szemben az 1913. év első nyolc hónapjának 465,8 millió koronás behozatali többletével.

Magyar Mezőgazdák Szövetkeze

A Magyar Mezőgazdák Szövetkeze február 28-án fogja megtartani huszonkettő évi közgyűlését. Bár a lefolyt üzleti évről jelentés még a háborut megelőző időszakra szól, mégis annak sok részében már jelennek a háborus állapotoknak. Mindenki ismeretes az a nagy feszültség, amely a közgazdasági életünkben a háborut megelőző időszakban tapasztalható volt a pénz szűke miatt, a hitelviszonyok súlyos voltában, a vállalkozók kedv megapadásában, a termények értékesítésük megrosszabbodásában, úgy hogy, bár a háborus állapot tulajdonképpen csak június hó legvégén következett be, annak kezdő előjelei, már ezt megelőzőleg néhány évvel előbb mind súlyosabb mértékben jelentkeztek. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének a súlyos viszonyok között megsokszorozódott a kötelessége, hogy a gazdáknak nehéz helyzetükben segítségükre legyen, feladatainak teljesítése pedig megnehezedett annak folytán, hogy a szövetkezet régi vezető egyénei közül többeket a halál ragadott el, mások pedig önként léptek vissza a szövetkezet ügyeinek éléről. A szövetkezet azonban fényesen megállotta helyét, bizonyítékát adván ezzel szilárd megalapozásának, amelyet kezdeményezői nyomán a szövetkezet vezetői két évtizeden át megerősítettek, az új vezérigazgató pedig beigazolta a képességeihez és működéséhez fűzött reményeket, amidőn a nehéz viszonyok között a szövetkezet hajóját nemcsak a viharok kártékony hatásától óvta meg, hanem jelentékeny előhaladásra is vezérelte és a szövetkezet további erőgyarapodását sikerrel munkálta.

A közgyűlés elé terjesztett jelentésből mindenekelőtt örvendetesen kell kiemelnünk azt aényt, hogy a szövetkezet az igen nehéz viszonyok között minden megrázkódtatás nélkül tudott a pénzügyi krízissel megbirkózni. Kötelezettségeinek nemcsak mindenkor a legpontosabban megfelelt, künnlevőségeit nemcsak jelentékenyebb veszteségek nélkül képes volt esedékeségünk szerint behajtani, hanem a hitelnyújtás terén is lépést tartott az igényekkel s a hitelezést az azelőtti mértékben volt képes továbbra is fenntartani. Mindennek lehetősége abból a körülményből származik, hogy a szövetkezet gondos körültekintéssel járt el szükségletei beszerzésénél és alapos bírálattal a hitelnyújtásoknál, valamint nem utolsó mértékben annak, hogy a szövetkezet tagjai is nagymértékben hozzájárultak a szövetkezet tőkeerejének

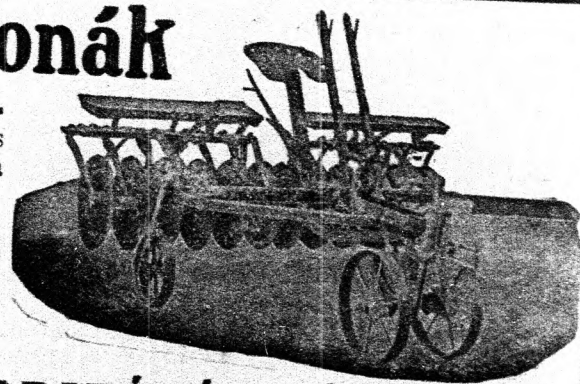
Mc Cormick tárcsásboronák

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkeztük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek **őszi szántásra** a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

MAGYARORSZÁGI NEMZETKOZI ARATÓGÉP-TÁRSASÁG,
International Harvester Corporation of Hungary Budapest, V., Váci-ut 98.

HIZOTT SER
levágásra való
ket és szurott se
legelőnyösebben

kelne. Hirnek elég ez is s elég arra, is, hogy a nyereszkedőhajlamu lelkek inkább magtárban tartják a „jó” buzát, míg nem lesz az ára 60 korona, mintsem hogy azt a földre bizzák, ahol a pocok várja!

Ismétlem, hogy e hír kitől ered, nem tudom, de hogy mi benne a valóság, azt a soraimmal akarom kideríteni.

Hogy a pocok szívesen eszi a buza- és a rozsmagot, az kétségtelen és ha csekély fáradtsággal jut hozzá, akkor kárt is tehet benne: hogy azonban az elvetett magot is kiszedné a földből olyan mértékben, hogy e miatt azt ismét vetni kellene, azt nem hiszem, mert idestova 25 esztendeje, hogy foglalkozom a mezei pocok okozta károkkal, de ilyen kárral még nem találkoztam soha. Hogy a mezei pocok fölszedi a felületesen elvetett, földdel be nem takart magot, azt minden gazda tudja; hogy a pocok itt-ott kitarja a sorbavetett magot is, ha ilyen vetősorra akad, az is igaz, de ez a turásokozta kár már csekély s aránylag ritka, mert az egész kártétel legfeljebb a vetősornak csak egy kis részére terjed. Hiszen ez az esetleges pocokká az, amelyet kifogásul szokás felhozni a sorvetés ellen. Néhai jó Cserhádi mondja egy helyen, hogy „ha valahol ősszel igen sok pocok mutatkozik, megfontolandó, hogy nem lesz-e célszerűbb az őszi gabonát szórva vetni? A sorbavetett gabonából a pocok többet elpusztít, mint a szóravetettből, mert a szóravetésnél ugyszólván minden szemet külön-külön kell a pocoknak megkeresni, a sorvetésnél ellenben, ha egy sorra ráakad, azon végig haladhat, könnyen sokat elpusztíthat a sorbavetett magból.*)

Ismétlem azonban, hogy a sorbavetett buzának eme kipusztítása csak ritka lehet; én nem láttam eddig s Cserhádi is csak föltételezi.

Most, hogy e kárnak egyszerre nagy hire terjed, alkalmam volt, hogy Budapestől felfelé, a Duna mindkét partján, néhány nap alatt lássam egyrészt a korábbi (szept. elejei), részint a most kelő vetéseket. Láttam kis- és hanyag-gazdák vetését, láttam előkelő és szakértelemmel vezetett belterjes gazdaságokat, de nem láttam egy táblát sem, amelyen az elvetett, de még ki nem kelt magot a pocok tönkretette volna és hogy e miatt — a pocoktól megevett mag miatt — a sor hiányos lett volna. Pocok van mindenütt, hol sok, hol kevés; pocokkárról beszél mindenki, de mihelyest szűkebbre szorítottam a kérdést, hogy vajjon van-e ilyen kár, hogy az illető a szemével látta-e s tud-e illet nekem mutatni, t. i. hogy az elvetett és ki nem kelt magot a földből kiszedte és megette volna — illet, hangsúlyozom, senki sem mutatott. Gondolkodó és értelmes gazdák, gazdatisztek és birtokosok egyaránt azt vallották, hogy ilyen kárt nem ismernek.

Hogy a pocok a vetés kelése közben és kikelése után letelepedhetik a vetésre, az bizonyos. E megtelepedés annál tömegesebb lehet, mennél kevesebbet irtottak belőle a vetés előtt és másodszor miként irtották azt? Ha nem irtották és ha a szántás rövid időn belül a vetés előtt történt, akkor úgy lehet, hogy sok pocok marad

a táblán és magában a vetésben, mert hisz alig volt ideje, hogy e helyről elhurocolkodjék. Azután annál több marad, mennél kevésbé irtották azt. Ilyen esetben megcsik, hogy a vetés kelése után, mikor a tábla már zöldül, egyszerre barnulni kezdenek a pocoktanyák is, mert az ott tanyázó pocok lelegeli a vetést. Ez sok ember szemében már kár. Ha haszonnak nem is mondhatom, de mint kárt mégis csekélynek tartom. A buza, a rozs az ilyen letépegetést kiheveri és miatta megerősödhetik még. Az igazi kár eleje ott kezdődik, amikor az egy-egy helyen nagyobb számban meghuzódó pocok már turja a vetést és lazítja a földjét. Az ilyen helyen a föld igen nagyon átázik s a meglazított talajban álló vetés enyhe télen a kelletlen nedveség, zord időben pedig a nagy hideg miatt elpusztul. E helyeken azután tavasszal csak gyom terem. Természetesen, ha sok az ilyen pocoktanya, akkor a kár nagy területen terjedhet el és mennyiségileg is jelentékeny lehet.

A mai időben tehát a feladat nem az, hogy a pocokkártól félve ne vessünk, hanem igenis vessünk, de egyuttal gondunk legyen arra is, hogy az ily vetésben mennél kevesebb legyen turópocok.

Aki megfogadta a július havában¹⁾ közölt tanácsomat, hiszem, hogy ma könnyű dolga van. Akkor azt ajánlottam, hogy a szántás alá kerülő földön agyon kell verni a pocokot és a pocokirtást folytatni kell mindenütt, akár a tarlón, akár más szántott földön.

Ámbár bebizonyítom, hogy e tanácsom nem volt rossz, nem fojthatom magamba azt sem, hogy voltak gazdák, akik azt nekem szemtől szembe mondták, hogy az nevelés és kivétel dolog. Meg kell azonban jegyezmem, hogy az illetőknek tulajdonképpen nem volt tudomásuk arról, hogy e tanács értelmi szerzője — én vagyok.

Hogy ez a tanács mennyire neveléses, ime egy példa! A nagysurányi cukorgyárnak 7200 k. holdnyi gazdaságában, a felszántásra került földeken augusztus hó 21-étől, amikor az agyonütött pocokot számbavették és tíz-tíz pocokért 2 (kettő) fillért fizettek, október 9-én 391,000 drb. azaz kerek összegben négyszázezer drb. pocokot vertek agyon s ezért a fenti ár mellett összesen 800 K-t fizettek. Azt hiszem, hogy egy cseppet sem neveléses dolog, kivált nem most, amikor a vetések (figyelembevéve az egyéb védekezésmódokat is) már-már befejezésükhöz közelednek és amikor figyelembevehető kárról szó sincs!

Azt senkisé mondhatja, hogy a pocoknak szántáskor való agyonveretése gyökeres orvoslása a pocokveszedelemnek. A fönnebbi esetben Nagysurány sem érte be az agyonveretéssel, hanem irtotta a pocokot ott is, ahol az irtás az előbbi módon nem volt elvégezhető. A bokrok aljain, az utak mentén, s a zöldülő vetésben akadó pocoktanyákon — ne nevesse senki! — kiöntette azt, vagy ahol lehetett, mérgezte foszforpilulával. Nem panaszkodott, hogy a munka kivihetetlen s ámbár ez a munka egybeesett a répaszedés idejével, a gazdaságok elvégezték rendesen és idejében ezt is, azt is.

Ma, habár ott is a eseléség javarésze hálkelt és az egyes gazdaságok vegyesen napszámossal, béressel dolgoznak, a gyűvan, hogy a vetés három ötöde be van vetés és a répaszedés szintén már-már a végén. Ahol még akad pocok, azt most a répaszedés után felszabaduló kézierővel egy-kettő irtathatja.

Ez pedig nemcsak Nagysurányban van. Két nappal előtte ugyanezt láttam Kapuváron, ahol szintén olyan kedvező az állapot, hogy ezidén a rendesnél több a buzavetés és a szántással szomszédos lévén az uradalom, az uradalommal tele van pocokkal. Tele van a föld, de nem a vetés és kár még a szeptemberben, azaz még abban a vetésben sincs, ami nagy szárazságban vetettek s amikor tele van a szomszédos csatornapart pocokkal. Most — október derekán — e tábla kifogástalan ha van rajta turás: van ugyanott 3-4 pocoktetem is, mert ahogy lehet, mérgezik, sztrichninnel, hol foszforral.

Azt hiszem, hogy ez is elég arra nézve, hogy ledöntsem azt a panaszt, hogy ma a pocok miatt nem lehet vetni. Aki eddig mit sem tett a pocok ellen, hanem csak leste, hogy mikor pusztul el a sok pocok magától, azaz, aki ősi magyar ajkára ránk arra még! felfogásnak hódolva leste-várta azt a soha megszűni nem akaró sült palambot, amely soha sem akar a folytonos táton-gástól már göresöt fogott szánkba repülni, az vessen magára, de ne merje azt állítani, hogy a pocok miatt nem lehet vetni. Igen, nem lehet, de annak oka nem a pocokban, hanem első-sorban a mi nemtörődömségünkben keresendő.

Az elvetett mag eme állítólagos kártételével függ össze a vetőmagnak csávázása olyan anyaggal, hogy miatta a pocok bántatlanul hagyja a földben heverő magot. E kérdés tulajdonképpen az előbb mondottaknál fogva tárgyatlan. Hiszen ha a pocok nem bántja a rendes mélységbe vetett és jól megboronált magot, akkor kár az a pocoktól való félelemben-csávázni és másodszor, ha a pocok nem az elvetett magot bántja, hanem a már kikelt vetésben tesz kárt, akkor a pocokra nézve tökéletes egyre megy, hogy vajjon az illető meglepett és kitarvet magja tisztá, azaz nem csávázott, vagy csávázott volt. Ennélfogva kárba veszet minden fillér, amit költünk arra, hogy az amugy is már drága vetőmagot a hasznát nem hajtó csávázó szer árával még jobban drágítsuk.

A Korbinn-ról van szó, amelyről eddig hallgattam, nemcsak azért, mert vele való foglalkozást feleslegesnek tartottam, hanem azért, mert az eredetileg a varjak ellen volt ajánlva s mert úgy látszik, hogy a varjak ellen nem igen vált be, most a pocok ellen ajánlják azt — jobb ügyhöz méltó buzgósággal. Hivatalos újjá-kísérletből kitűnt, hogy a nem csávázott, a minium-piros festékkel csávázott és végül a Korbinnal csávázott mag pocokos helyre vetve egyformán kelt ki, azaz a pocok nem bántott egyik vetőmagot sem, mint az a fentiek szerint érthető is s ez is igazolja, hogy a csávázás munkája csak felesleges kiadás. Más kísérlet meg azt igazolta, hogy a felszántásra nem

* Cserhádi S.: Ált. és Kül. Növénytermelés. 1900. (I. kiadás) I. kötet. 521. oldal.

¹⁾ „Köztelek”, 1914. júl. 4. (24. sz.) 1810. és köv. old.

Beigazolandó,

hogy mily feltétlen bizaalommal vagyunk a hazai viszonyoknak megfelelően tökéletesített 1914-es modellű

hajlandók vagyunk komoly vételszándéku gazdaságoknak Caterpillar motoros szántókészletünket hosszabb időtartamu próbaszántásra szállítani.

A galántai nemzetközi versenyen a CATERPILLAR érte el a legkedvezőbb szántási eredményt: a legrövidebb idő és a legcsökélyebb benzinfogyasztás mellett. Holt CATERPILLAR Company Vezérképviselője, Budapest, V. ker., Hold-utca 15. szám.

CATERPILLAR SZÁNTÓ-GÉPUNK

abszolút üzembiztossága és minden talajra alkalmas volta iránt,

g javarésze hadra-
gok vegyesértékű
oznak, a gyár ott
de be van fejezve
már a végén van.
most a répaszedés
el egy-kettőre ki-

arányban van így.
attam Kapuvároti.
z állapot, noha ott
zavetés és a Han-
uradalom, irgal-
gban is elég, hogy ezzel a költséggel a
pocokot más okon, de nem szabadalmazott és
nem a franciáknak nagyon is kilyukadó zsebet
gazdagító módon pusztíthassuk el.

Méltó párja ennek az újabb felbukkant s
egy, a névtelenség mezébe bujt szerzőtől fel-
magasztalt „tömörített egérirtó kultúra”, „ba-
cillus esszencia”. (No!) Mint ahogyan az a
kalmárvilágban szokásos, a névtelen szerzőnek
legelső dolga, hogy tüzet-békát kiált az 1892.
óta egyre újból megpróbált Löffler-féle pocok-
bacillusra, vagy helyesebben szólva eme bacillus
eddig alkalmazás módjára, mert hiszen az új
bacillus-esszencia (?) sem más, mint a Löfflertől
felfedezett szervezet. A névtelen szerző azt
találja, hogy a másik — a régi — bacillus gyenge
volt, elromlott, elrontották azt tejjel, vízzel, mele-
gítéssel, ártott neki a nap, kárt tett benne az
eső, elpusztította a megsavanyodás, de ő — a
régiből — nem bántotta a pocokot. Az új
tömörített bacillus, az ám az igazi gyilkos! Ezt
átahajtották egymásután sok pocok, támadó
erejét fokozták szertelenségig, a ragadós vég-
telenségig! Dehogyan is kell ezután összefogdosni
és földhöz vágni mindazt a sok utálatos pocokot!

arra nézve, hogy
ma a pocok miatt
sem tett a pocok
mikor pusztul el
őszi magyar „e-
k hófolva leste-
n akaró sült ga-
a folytonos táton-
kba repülni, az
zt állítani, hogy
Igen, nem lehet,
n, hanem első-
ben keresendő.

gos kártételével
asa olyan anyag-
tlanul hagyja a
tulajdonképpen
gyitalan. Hiszen
és mélységbe
akkor kár azt
zárni és másod-
magot bántja,
esz kárt, akkor
e megy, hogy
rt vetés magja
csávázott volt.
en fillér, amit
is már drága
csávázó szer

öl eddig hall-
e való foglal-
hanem azért,
a volt ajánlva
ak ellen nem
ajánlják azt —
hivatalos újabb
csávázott, a
és végül a
helyre vetve
nem bántotta
fentiek szerint
a csávázás
Mas kísérlet
zántásra nem

és pocok helyen (szőlőben) külön-külön
elszört tiszta buza, minimummal csávázott
és korbinnal csávázott buza között csak
különbséget tett a pocok, hogy az első
mal s a többi utánna, legutoljára a korb-
buzát ette meg: a tiszta buzát korpástól
szasztotta el, míg a másik kettőnek piszkos
paját lehántotta és csak a lisztes részét ette
meg. Ez pedig untig elég... többet ne is
junk a pocoktól.

Egy métermázsa buza csávázásához kell
korona és 21 fillér ára korbinnal; ez legtöbb
helyen még a mai, pocokkal igen-igen megáldott
magban is elég, hogy ezzel a költséggel a
pocokot más okon, de nem szabadalmazott és
nem a franciáknak nagyon is kilyukadó zsebet
gazdagító módon pusztíthassuk el.

Méltó párja ennek az újabb felbukkant s
egy, a névtelenség mezébe bujt szerzőtől fel-
magasztalt „tömörített egérirtó kultúra”, „ba-
cillus esszencia”. (No!) Mint ahogyan az a
kalmárvilágban szokásos, a névtelen szerzőnek
legelső dolga, hogy tüzet-békát kiált az 1892.
óta egyre újból megpróbált Löffler-féle pocok-
bacillusra, vagy helyesebben szólva eme bacillus
eddig alkalmazás módjára, mert hiszen az új
bacillus-esszencia (?) sem más, mint a Löfflertől
felfedezett szervezet. A névtelen szerző azt
találja, hogy a másik — a régi — bacillus gyenge
volt, elromlott, elrontották azt tejjel, vízzel, mele-
gítéssel, ártott neki a nap, kárt tett benne az
eső, elpusztította a megsavanyodás, de ő — a
régiből — nem bántotta a pocokot. Az új
tömörített bacillus, az ám az igazi gyilkos! Ezt
átahajtották egymásután sok pocok, támadó
erejét fokozták szertelenségig, a ragadós vég-
telenségig! Dehogyan is kell ezután összefogdosni
és földhöz vágni mindazt a sok utálatos pocokot!

Elég, ha csoportonként vendégeljék meg a pocokot
bacilluskenyérrel (jó hozzá esetleg a gyenge
tavaszi spárgadarabka kivált, most őszszel, a fekete
gyökér sem utolsó). Ha ez nincs, van a boltban
füge, kertben zeller, kalarabé, sőt jó e céltra a
főtt rizs — csak adjunk bele „tömörített” bacil-
lust, attól a pokoli fajzat mind-mind elpusztul —
mondja ő, a névtelen! A pocok, amelynek, sajnos,
van neve, más mond, mert nagyra hiszik és
köszöni a füget, a főtt rizst s a többi, lásd
fentebb!

Vajjon mikor lesz vége e kupekedésnek?
Komoly, szavahihető, nem a maguk nyereségeért
dolgozó külföldi és hazai tiszteltre méltó bakte-
riológusok már huszonkét éve hirdetik, hogy a
pocok bacillus hatása korlátolt, nem mindig
biztos. Ragadóssága csak annyi, hogy a pocok
csak akkor hull el tőle, ha a bajt okozó bacillust
megette, akár a részére kirakott kenyérrel, akár
az ettől a bacillusos kenyérről elpusztult pocok-
kal és ha az ő szervezete nem olyan erős, hogy a
beléje jutott bacillusnak ellene álljon s e bacillus-
tól eredő támadást legyőzze. Szép, igen szép
dolog a névtelen szerzőnek az az állítása, hogy
a pocokfertőzés „a pocokok társas érintkezésére
van alapítva,“ csak hogy megmondhatta volna
azt is, hogy a doig szakasztottan olyan, mint
mikor a társas érintkezésben élő ember neki megy
a másikkal, — fogával, mert egyéb nincs, amit

enni lehetne: vagyis ez azt jelenti, hogy a pocok
csak akkor eszi, bántja egymást, ha nincs más,
de rendes időben bántatlanul hagyja az elhullott
pocoktársát. Igen ám, de ha ez így van, akkor
nemcsak Kőpecen, hanem a pocokoknál is nagy
baj van s nem kell oda 60 fillér ára bacillus:
megvan az ottan ugyancsak kiváló „esszencia”-
ban, amelyet maga az öreg természet ingyen
szállított!

És mindenkit óva intek, hogy ezekkel az
esszenciákkal továbbra kísérletezzen és hogy a
tömörített kultúrákért fizessen egy árva batkát
is. Aki bizik a bacillus hatásában, megkapja azt
az állami Bakteriológiai Intézetben olcsóbban
és ugyanolyan minőségben. Az igaz, hogy ott
megmondják neki azt is, hogy ettől a bacillus-
tól esetleg csak az a pocok pusztul el, amely
evett belőle, de úgy lehet, hogy élve is marad,
mert valamint a vásárhoz két ember kell, azon-
képpen itt is a dolog nemcsak a bacilluson,
hanem a bacillust evő pocokon is mulik. Meg-
mondják neki a bakteriológusok azt is, hogy a
bacillus nem terjed a levegőben, hanem első-
sorban csak az étel útján s a pocok, akármint
tartsunk is róla, ugyancsak megszokta válogatni
ennivalóját. Végül megmondják azt is, hogy a
bacillus nem örökéletű, tehát halált hozó ereje sem
végtelen. Egyszóval csak annyit mondanak,
amennyit be tudnak váltani. Sajnos, hogy ezek-
ben a komoly szavakban kevés gazda hisz:
viszont akik a pénzbe kerülő lehetetlenséget
ígérik, ezek mindig hívó kebelre találnak. Ez
bizony sohasem volt jó s ma még kevésbé az!

Tehát ezek után mit tegyünk? Feleletem
az, hogy dolgozzunk és ne — spekuláljunk!
Sok idő veszett már kárba tétlenségünk miatt,
nehagyjuk tehát veszni azt, ami még hátra
van. A hó és a fagy beköszönté előtt még temér-
dek munkát végezhetünk a pocok ellen, kivált,
hogy most az őszi munkák végén mindenütt egyre
több és több kéz szabadul fel, amelyet a pocok-
irtáshoz használhatunk fel. Ahol még tart a
szántás, szántunk okosan, hogy azzal kárt
tehessünk a pocokban. A kis földkarcolás kevés
kárt tehet a pocokban, mert kevés pocokot vehet
fel a felszínre, hogy azt agyonverni lehes-
sen; szántunk tehát a rendes mélységig. Ez
kivált a kukorica és a répa alól kikerülő föl-
dekre, de a tarlóra is vonatkozik. A tisztára
boronált táblán egy-két nap múlva csakhamar
kitűnik, hol maradt még pocok? Viz, kapa ki-
írthatja itt is, kiírthatja a többféle mérég is,
ha a gazdasági viszonyok veszedelem nélkül
való alkalmazását megengedik és ha megvan
arra a teljes lehetőség, hogy szigorú legyen a
felügyelet. Nehezebb munka a partokon, az árkok
mentén, ahol temérdek pocok talált menedéket s
ahol az csak addig tanyázik, amíg a gyepl nem
korhad s amíg a szomszédban nincs vetés. Ha
az ilyen part megközelíthető sertéssel, próbáljuk
meg a járatását, ha nem s ha elzárható az egész
terület az általános közlekedéstől, irtsuk ki a
pocokot méreggel, vagy, ha közelben kapbató,
szénkéneggel.

Ha a pocok már a vetést fenyegeti s ha azt
nem védheti a vetés felé eső felén meredek,

lehetőleg függőleges oldalú árok, akkor föl kell
venni azonnal a larcot a vetéstáblán. A ma
letelepedő pocokot könnyebb kifogni, mert még
közel a föld színéhez tanyázik, lehet a laza
földben egy-két kapautés biztosabb eredményű,
mint 5—6 liter víz. Ez utóbbi, a kiöntés, csak
a tömöttebb, vagy a fagyott talajban lesz sza-
pora. Ugyancsak használható ilyen foltokon a
mérég, ha egyéb, kivált a biztonság feltételei
megvannak. Csekélyebb betörés esetén jó a
kissé lassumunkájú hohlenheimi fogó is:

A fő, hogy megakadályozzuk a vetés nagyobb
terjedelmű felturását, mielőtt a hó és olvadása
után a nagyobb fagyok következzenek be.

Aki ismeri gondolkodásomat, talán szememre
hányja, hogy miért emlegetem a mérget. Sajnos,
ezt a nagy veszedelem okolja. Ma, mikor egyre
rövidebb a védekezés ideje és egyre kevesebb
a védekezésben alkalmazható módok, eszközök
száma, meg kell ragadnunk minden kínálkozó
fegyvert, hogy célt érjünk. A mérég azonban
még ma sem adható a kigazda kezébe, mert
itt nemcsak a felelősség tudata igen csekély,
de lehetetlen az ellenőrzés és a felügyelet gy-
akorlása is.

A takarmányföldeken, a réten, a legelőn ma
már alig kezdhetünk valamit. A sertésről, amely
sokat pusztíthat a pocokból, már volt szó a
„Köztelek” egyik előbbi számában. A kinek van
sertése, próbálja meg. Ha nagy baj is a sertés-
turás az ilyen here- vagy lucernatáblán, turja
fel inkább a sertés, mint a pocok, amikor még
mindig lehet remény arra, hogy az idejében
megszüntetett sertéssturás után, tehát a pocok
kipusztítása után, az illető tábla még mindig
olyan állapotban maradhat, hogy az egy kis segít-
séggel a jövő tavasszal mégis annyi a mennyi
takarmányt nyújthat.

A fő, hogy mennyel kevesebbet sopánkodjunk
és mennél többet dolgozzunk! Ha valaha, akkor
ma van szüksége a gazdaközönségnek, hogy egynek
érezze magát és egymást támogatva, dolgozzék.
Sok, nagyon sok helyen magára van hagyatva
a gazdaközönség, s akik béke idején egyre ott
forgolódtak a „kedves gazdatárs” körül, ma
félrehúzódva, meleg szobában gubaszkodnak
és elfelejtik, hogy most volna szükség rájuk,
bátorító és vezető szavukra. Legelhagyottabbak
sok helyen a kigazdák. Nem tudják, mihez
fogjanak. Mindegyik lát bajt ott is, ahol az nincs,
mert az „urak” magukra hagyták őket. Nem
esoda, hogy ilyenkor a kigazdát elhagyja a be-
csületessége és erőt vesz rajta a veleszületett
furfang és a ravaszság. Ez nem jól van így.
Most van szükség a bölcs vezetésre és a helyes
felvilágosításra, mert ha meg is segít az Isten,
ha a hadrakelt férfiak fegyveres ereje dicső-
séget, győzelmet arat és kivívja az óhajta óhaj-
tott békét, jaj nekünk, ha az itthonmaradt fér-
fiak elvesztik a munka — csatáját! A háboru
réme mindenképpen nyomorral, inséggel fenye-
get, de most még rajtunk mulik, hogy vajjon a
fenyegető rémet, inséget ölbe tett kézzel tétlenül,
vagy fejetvesztve s ide-oda kapkodva, futkosva
várjuk-e be, vagy utját álljuk bátor lélekkel.

Hogy ma a súlyos viszonyok között mit kell
tennünk, arra nézve ne várjon senki hivatalos
utasítást, rendeletet, anyagi segítséget! Hisz

SVÁJCI TENYÉSZÁLLATKIVITELI TÁRSASÁG

Sürgönyeim:
REPRODUCTOR
BUDAPEST

VAS LAJOS ÉS BLOCH CHARLES

Telefon:

BUDAPEST—COSSONAY (SVÁJC).

József 33-36.

Központi iroda: BUDAPEST, IX., BORAROS-TER 2.

Tenyésztők és exportőrök!

Alpesbérők!

Cossonayi kiviteli telephelyünkön állandó bő készlet legelsőrendű tejelő leszármazású tenyészbikákban és tehénekben. Állandó behozatal; bármely vasútiállomásra bérmentes szállítással. A szükségelt tenyészanyag a helyszínen is kiválasztható!! Angol hussertés és kősimportunkra előjegyzéseket elfogadunk.

Mérsékelt árak!

Legelsőrendű referenciák!

ezeket még a béke idején sem tudtuk helyesen felhasználni. Az a hatóság pedig, amely nem tudja, hogy a mai válságos időben mit kell tennie és nem tud a kezébe adott hatalommal élni, érdemtelen a nevére! A legfőbb és egyetlen parancs most a haza boldogulása és teendőinket ne az irott betű, hanem a józan ész és a szükség parancsolja!

E soraim befejező szava is az, hogy ne töprenkedjünk és ne spekuláljunk azon, hogy a várva-várt véletlen segítség kimentsen a bajból. A spekuláció, minden spekuláció előbb-utóbb, de mindig rajta veszt, holott a becsületes munka soha. Ne hirdessük és ne valljuk, hogy „ejh! ráérünk arra még!” mert félek, hogy e végzetes megnyugtatót majd felváltja az, hogy „Hajh! immár nem érünk rá!”

Jablonski József.

Répa feldolgozása a burgonyára berendezett szeszgyárban.

(Együttal válasz több ezirányú kérdésre.)

Kérdés: „Egy közös gazdaságunk van, amely 150 kat. holdon termel cukorrépat. A beállott háborus viszonyok folytán a velünk szerződéses viszonyban levő cukorgyár vis majorra való hivatkozással megtagadta a répa átvételét. Mit tegyünk cukorrépaikkal?”

Gazdaságunkban 900 hl.-es kontingensű mezőgazdasági szeszgyár van. A szeszgyár burgonya-feldolgozására van berendezve és pedig időszakos szeszgyár napi 4 hl.-t termelő képességgel. Azt kérdezzük, lehetséges-e ezzel a szeszgyári berendezéssel burgonya helyett cukorrépat feldolgozni és ha igen, hány q cukorrépat kell feldolgoznunk, hogy napi 4 hl. szeszt nyerjünk. Általában minő eljárás mellett dolgoztatik fel a répa és melyek azon üzemköltségek, melyek e feldolgozást terhelik. Van-e az országban ilyen üzemű szeszgyár és ha igen, hol? Amennyiben nem lehetséges ezzel a berendezéssel nyereséges üzemet biztosítani, mennyibe kerül egy ilyen szeszgyár átalakítása? A répa szeszé való feldolgozásánál az üzemköltségek levonása után a mai szeszárak mellett hogy értékesül?

Felelet: E kérdésre kimerítően óhajtok válaszolni azért, mert az idén éppen a pénzügyminisztérium f. é. október 5-iki 121.657. sz. rendelete a szesztermelés korlátozását írja elő és így a folyó termelési időszakban az a szeszgyáros cselekszik leghelyesebben, aki lehetőleg csak répat fog feldolgozni.

Ha a cukorgyár a répa átvételét megtagadta, akkor ezt a kérdéstevőnek örömmel kell tudomásul venni, mert az idén a magas burgonyáárak mellett burgonyát szeszé feldolgozni csak veszteséggel lehet, miután a burgonyát a gazda magas áron értékesítheti. Már lapunk múlt számában közöltem erre nézve egy számítást, de kérdéstevő sajátos esetére vonatkozólag a szeszgyár helyzete a következőképpen alakul:

Ha a szeszgyár napi 4 hl. szeszt termel, akkor a naponként feldolgozandó nyersanyag mennyisége (feltételezve, hogy a burgonya 16% keményítőt tartalmaz, ára pedig 100 kg.-ként 8—K., az árpa ára pedig 22— korona) 955 kg. burgonya a 8—K. = 76.40 K., 25 kg. árpa a 22—K. = 5.50 K., 1 hl. szeszre eső nyersanyag pénzértéke 81.90 K.

Répa feldolgozásánál azonban, ha feltételezzük, hogy az 14% cukortartalommal bír és ezért a cukorgyárnak a répaszelet beszámításával leg-

feljebb 2.60 K.-t kellett volna fizetnie, akkor 1 hl. szesz termelése ebből 1190 kg. répa a 2.60 K. = 30.94 koronába kerül.

Eszerint tehát 1 hl. szeszre eső nyersanyag pénzértéke a burgonyánál 81.90 K., a répánál 30.94 K., a különbözet kitesz 50.96 K.-t, vagyis minden 1 hl. szesz termelésénél 50.96 koronával járnak jobban, ha burgonya helyett répat dolgoznak fel. 900 hl. szesz termelésénél tehát megtakarítanak $50.96 \times 900 = 45.864$ — koronát.

A répának szeszé való feldolgozásánál leghelyesebb a diffúzióteleppel való kilugázása a répának, azonban nálunk Magyarországon körülbelül 15 év óta sok szeszgyár a répat gőzölőben tárja fel éppen úgy, mint a burgonyát. Egyedüli nehézséget az okozza, hogy naponta két gőzölés helyett három gőzölést kell végezni, de eleve a répa feldolgozásánál a malátakészítés és cukrosítás folyamata, az e révén megtakarított költség busásan fedezi a gőzölésnél szükséges többletet, annnyival is inkább, mert a répa gőzölésére 2 atm. nyomás 2 óra hosszáig elegendő.

A répának gőzölőből való kifuvatásánál gyakran eldugulás áll elő, ami szintén kellemetlen üzemzavart okoz, de ezen a gyakorlott gyárvezető könnyen segíthet. Célszerű, a kifuvató cső végén egy vaskosarat alkalmazni, amelyen át a héj- és darabos részek visszamaradnak és ezáltal a különben is sűrű cefre transportálása könnyebbé válik. Miután malátát készíteni a répat feldolgozó gyárakban nem szükséges, élesztőt sem készítenek, hanem az erjedés megindításához sörélesztőt használunk és evvel tartjuk fenn az üzemeltetést, hogy a cefre átvágásával folytatjuk az erjedést és indoközönként sörélesztővel frissítjük fel.

A termelési költség 1 hl. szeszre répából, ha a gyár diffúzióteleppel van berendezve, körülbelül 4 koronával kerül kevesebbe, míg ellenben ha gőzölőben tárjuk fel a répat, akkor a napi üzem tartama hosszabb lévén, azt mondhatjuk, hogy a termelési költség a burgonyaszesz termelési költségével egyenlő.

Fel kell még említenem azt a körülményt, hogy a répacefre erjedésénél erős habzás szokott fellépni és ezért burgonya feldolgozásánál megfelelő erjesztőtartalom a higabb répacefrénél rendszeren nem elegendő. Éppen ezért egy erjesztőkáddal többre van szükség.

Ezekben adtam meg Önöknek a választ és természetesen feltétlenül szükséges, hogy hozzáértő szeszgyárvezetőt alkalmazzanak, aki a gyakorlati fogásokkal a répa feldolgozási menetét irányítani tudja. Különben a répa feldolgozására vonatkozó tudnivalókat bővebben találunk a „Magyar Szesztermelő” évfolyamaiban.

Szilágyi Gyula dr.

Az őszi buza felültrágyázása szuperfoszfáttal.

A mostani nagy időkben szaklapjainkban szó esett a szuperfoszfátnak az elvetett, vagy kikelt őszi vetésekre való felültrágyázásáról, mint olyan eljárásról, amelylyel módunkban van azok termését hasznóhatólag fokozni. Legutóbb Kerpely értekezik e tárgyról a „Köztelek” 67. számában, ahol kísérleteinek eredményeivel igazolja az őszi buza felültrágyázására alkalmazott szuperfoszfátnak termést és jövedelmet fokozó hatását.

Ezeket olvasva, emlékeztem, hogy valamikor én is végeztem hasonló kísérleteket. És feljegyzéseim között utána keresve, reá is akadtam idevonatkozó adataimra azokból az időkben,

amikor Csorváson annak kipuhatolása céljából rendeztem be kísérleteket, hogy: a szuperfoszfát az őszi búzáknál milyen elbánás mellett eredményezi a legmagasabb jövedelmet.

Mellőzve ezuttal eme kísérletek részletezését csupán az 1902/1903. évi egyik kísérletem eredményeit közlöm, amely szerint a kat. holdanként adott 150 kg. szuperfoszfát: 1. a vetőszántárral előtt elszórva 362 kg., 2. a kikelt vetés elszórva és befogaszolva 323 kg., 3. a kikelt vetés november 2-án elszórva 291 kg. szemtermésként többletet eredményezett az őszi búzáknál, amely október közepén lett ürítendő munkában elvetve ez a kiadó esőzésre (októberben 42.5 mm. mennyiségű eső esett) és a kedvező időjárás folytán erőteljes fejlődésnek indult, mire azonban novemberben szárazság következett, amennyiben ez, egész hónap két napján összesen 7.5 mm. esőben volt részünk; mégis a vetésre 2-át kiszórt szuperfoszfát lassan bár, de annyira feloldódott, hogy e hó végén már alig volt itt-ott egy-egy szemecske abból látható s a decemberben beálló esőzésre ezek is végleg eltűntek.

A szóbanforgó kérdés eldöntésére a kísérlet adatai ugyan azt mutatják, hogy a szuperfoszfát a talajjal való összekeverése fontos tényező a legnagyobb jövedelem előidézésében, de mindamellett kétséget kizáróan azt is feltűntetik, hogy a szuperfoszfát a vetésre felültrágyázás is olyan tekintélyes termés- és jövedelemtöbbletet biztosít, hogy annak mellőzése csak azért, mert vele, a maximális terméstöbblet elérésére nincs nek meg a feltételek, egyáltalán nem volna indokolt és az közvetlenül maga a gazda, közvetve pedig a nemzet károsodását jelentené. Mert ha valamikor, úgy ma különösen okunk van arra, hogy ezt mindenképpen elkerüljük és amidőn a körülmények egyéb téren az intenzivitást ugyanis kizárják, legalább ezen a téren teremhesse az áldásos gyümölcsét meg, ahol arra a feltételek nem hiányoznak.

Most, hogy a felültrágyázandó szuperfoszfát oldékonyságának biztosítéka: a föld bőséges nedvessége megvan, nincsen semmi ok arra, hogy az elkésve megérkező szuperfoszfátot a buza vetésekre a fagyok beállta előtt el ne szórjuk. És pedig azért hangsúlyozom „hogy a fagyok beállta előtt”, mert a megfagyott földre való elszórása esetén megtörténhetné, hogy azt a szél elhordaná.

Váradi Szabó János.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetések, lapreklamációs, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Érett alma, mint sertéstakarmány. 158. kérdés. A főzött, érett alma etethető-e sertéssel? M. J. neje.

Felelet a 158. sz. kérdésre. Az érett apró alma nemcsak hogy nem árt a hizosertésnek, sőt ellenkezőleg előnyösen hat rá, mert a belsárt lágyítja s mert az alma egyébként is igen természetszerű sertéstakarmány. Tápértéke a takarmányrépa és cukorrépa között mintegy középhelyet foglal el. Főzve jobban szereti s jobban emésztí a sertés, mint nyersen. A naponta etethető mennyiség 100 kg. élősúlyra 6—8 kg.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZÁLLIT:

tatai, tokodi, derogi akna-, dara-, darabos és eséplési szén.	tatai tojás- és téglabrikett.	felsőgallai és miskolc-diósgyőri darabos és építkezési meszet.	felsőgallai M. A. K. ... védjegyű portland-cementet.
---	-------------------------------	--	--

BORSODI SZÉNÁNYAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZÁLLIT:

Királdi Sajószentpéterl Sajókazal Rudolftelepi és Kazinci	akna-, cséplési és darabos SZENET
---	-----------------------------------

eg annyi, amennyit a sertés jóízűen fogyaszt képes.

Tehéstehenek takarmányozása. 159. kérdés. A takarmányozásra áll szántott-tengerimoslók, búza, takarmányliszt, buzakorpa és félig száraz korma, illetve gomboshere. Mily mennyiséget kell ezen takarmányneműkből teheneimnek adni, hogy minél nagyobb tejhozamot érhesek el.

Felelet az 159. sz. kérdésre. Tehenei fajtája valószínű tejlőképessége, valamint szalastakarmánykészletének legalább hozzávetőleges ismerete nélkül bajos hasznavehető adagolást ajánlani. Tegyük fel, hogy tehenei megközelítőleg 100 kg. súlyúak és 7 liter tejet képesek használni adni, akkor lehetőleg 0,6 kg. em. fehérjét és 3,5 kg. keményítőértéket tanácsos velük etetni. A következő adagolás: 7 kg. lucerna (vagy törősherezsena), 2 kg. nyolcasliszt, 0,5 kg. korpa és 0,5 kg. szárított szeszmoslék, 8,4 kg. szárazanyagot, 0,7 kg. em. fehérjét és 3,5 kg. keményítőértéket tartalmaz. Az abraknemek közül a nyolcasliszre azért fektettük a fősúlyt, mert az sokkal könnyebb a tehen keményítőértékszükségletét fűdni, mint a másik kettővel, melyek túlságosan felszaporítanak a fehérjét. Ha tehenei 7 l-nél több tejet képesek használni adni, akkor számíthatunk úgy, hogy még 1 kg. nyolcaslisznek adagolása 3,5 l. tejtöbbletre elegendő, míg ellenben 1 kg. korpa csak 2,5, s 1 kg. moslék legjobb esetben csak 3 kg. tejtöbbletre elegendő. A szena kg-ja körülbelül 1,5 l. tejet eredményez, s így ha 7 kg.-nál kevesebbet kénytelen etetni, abrakkal kell a hiányt pótolni, ha pedig többet etethet, az abrak mérsékelhető. Ha szalmája van, mely körülbelül felannyi tejet ad mint a szena, akkor az is számításba vehető.

Gabonaeladás. 160. kérdés. Kevesebb gabonám termett, mint amennyit eladtam. Köteles vagyok-e az eladott mennyiséget szállítani? Az eladás óta az árak lényegesen emelkedtek, s így engem igen nagy kár érne.

Felelet a 160. sz. kérdésre. Ha a kötleveleiben a tőzsdebiróság illetékessége nem lett kikötve, akkor csak annyit tartozik szállítani, amennyinek leszállítására a saját gazdaság szükségleteinek levonása után képes. Ha azonban kötleveleiben a tőzsdebiróság illetékessége köttetett ki, az esetben szállítási kötelezettségének a tőzsdeszokványok értelmében eleget tartozik tenni. Ujabbban ugyan a tőzsdén is ingadozó e tekintetben a bíróság álláspontja, miért is még az esetben is tanácsos lenne a bíróság határozatát ez ügyben provokálni, ha a kötleveleiben tényleg a tőzsdebiróság illetékességét kötték volna ki. R.

IRODALOM.

Kísérletügyi Közlemények. XVII. kötet. 1914. május-június. 3. füzet. Közrebocsátja a m. kir. földművelésügyi minisztérium kísérletügyi központi bizottsága. Szerkeszti: Károly Rezső dr. gazdasági akadémiai igazgató. Előfizetési ár egész évre 6 korona.

A *Kísérletügyi Közlemények*-nek ez a füzetében több olyan kísérletről számol be, amely a

gazdaközönséget is érdekli. A füzetben közölt tanulmányokat felsorolva, a gazdákat közlebről érdeklő dolgozatoknak az „összefoglalás”-ait is közöljük:

A magyaróvári m. kir. tejkisérleti állomáson Gratz Ottó és Vas Károly a lipitói turó érésére vonatkozólag végeztek tanulmányokat. Ez alkalommal: *A mikrobák szerepe a lipitói turó érésénél és csipősödésénél* címmel közlik megfigyeléseiket, amelyekből a gyakorlatra nézve megállapítható, hogy a turónak nem kell feltétlenül csipősödni, mert nem bizonyos zsirbontó csirának a gyáros által meg nem akadályozható módon való bejutása okozza, hanem az előttük eleddig ismeretlen csipősödési tényezőket figyelmen kívül hagyó gyártási eljárás. Megfelelő készítés, a gomolyák külső, lipolyticus enzimekben bővelkedő részének gondos eltávolítása által a lipitói turó csipősödése megakadályozható.

A magyaróvári orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomásról több dolgozat jelent meg:

1. *Cukorrépa fajta kísérletek 1913-ban.* Irta: Jancsó Béla.

Osszefoglalás: Az 1913. évi kísérletben kipróbált fajták a kísérletek alapján a következők jellemezhetők:

1. *Rabbethge és Giesecke A. G. N. (normal)* 1913-ban valószínűen a hazánkban szokatlan csapadékdús időjárás következtében nemcsak minőségét, de termőképességét tekintve is igen jó fajtának bizonyult.

2. *Bánkúti.* Ez az Alföldön a száraz viszonyoknak kinemesített fajta a rendkívül nedves esztendőben általánosságban a legkisebb termést adta és csak két alföldi gazdaságban volt a legbővebben termő fajták között, míg az előző szárazabb jellegű esztendőben végzett kísérleteknél különösen az Alföldön igen bőtermőképességűnek mutatkozott. Minőségre ez évben közepes volt.

3. *Brustedt „Elit”* az előző évi kísérleteknek megfelelően ez évben is a bőtermő és gyengébb minőségű féleségek közé tartozott.

4. *Strandes.* Az 1913—1910. években végzett kísérleteknél ez a féleség minden tekintetben közepes volt, míg 1913-ban a legnagyobb termést adva, minőségileg is elég jónak bizonyult. Ugy látszik az 1913. évi időjárás nemesítési helyének nagyon megfelelt és így jó tulajdonságait minden tekintetben ki tudta fejleszteni.

5. *Diószegi.* Ugy a termés, mint a minőség tekintetében gyenge közepes tulajdonságokat mutatott, habár az előző kísérleteknél jótermőképességű fajtának mutatkozott.

6. *Buszcynski és Lazynski.* E répa megfelelően az előző években szerzett tapasztalatoknak jelenleg is kitűnő minőségét, de gyenge termőképességét igazolta.

7. *Rabbethge és Giesecke A. G. E. (ertragreiche)* hasonlóan az előző évekhez 1913-ban is annak a fajtának bizonyult, amely legjobban elégti ki a gazda és a gyár ellentétes kívánságait. A jelen kísérlet alapján különösen mondhatjuk ezt, tekintve, hogy a minőségre és termőképességre az 1-ső, illetve 2-ik helyet foglalta el.

8. *Mezőhegyesi.* A magyar répák közül különösen a Mezőhegyesi mutat az előző évi kísérletekkel szemben nagy változást, e répa ugyanis eddig minden tekintetben minden évben a leg-

gyengébbnek bizonyult, míg 1913-ban termőképességre a legelső közé tartozott és minősége is viszonylag elég jó volt.

2.) *Cukorrépasortrágyázási kísérletek eredménye 1913. évben.* Irta: Gyárfás József.

Az 1913. évi cukorrépával végzett sortrágyázási kísérletek kimutatták azt, hogy kat. holdanként 100 kg. szuperfoszfátnak vagy 25 kg. chilisalétrónak, illetve mind a kettő keverékének sorba való adása a mag csirázására, illetve kelésére károsan egyetlen esetben sem hatott, sőt a kísérleteknek körülbelül egy harmadánál a kelést határozottan elősegítette; a répának első fejlődését pedig majdnem valamennyi kísérletnél határozottan és szembetűnően előmozdította és ez évben azáltal újból behozonyította, hogy a sorbatrágyázás, ha nem is abszolút, de mindenesetre nagy gyakorlati értékkel bíró viszonylagos védelmet képes a répának a gyökérfekély ellen nyújtani.

A kísérleteknek több mint a felénél a cukorrépa friss istállótrágyába vetették, sőt egyes kísérleti helyeken a cukorrépa alá szórtnak is adtak szuperfoszfátot; egy kísérlet kivételével a sorbaadott műtrágyának azért még itt is volt hatása a cukorrépa első fejlődésére, de az általában kedvező időjárásban a sorbaadott műtrágya a termésben a friss istállótrágyás táblákon beállított kísérleteknek csak egy részénél jutott érvényre, jelöl annak, hogy még friss istállótrágyába vetett, esetleg szuperfoszfáttal szórtnak eliatott répa földön is érvényre juthat a sorbaadott műtrágya is. Azonban e kísérleteknél úgy a sorbaadott szuperfoszfát, mint a chilisalétróm a legjobb hatást ott fejtette ki, ahol a cukorrépa régebben trágyázott talajba került.

E kísérleteknél továbbá mutatkozott az is, hogy a cukorrépasortrágyázásnak alapját a szuperfoszfát kell hogy képezze, mert eltérően az egymagában sorbaadott chilisalétrómtól az 1912. évi tapasztalatokhoz hasonlóan e kísérleteknél is inkább a gyökértermésre, mint a levél fejlődésére látszott dolgozni; az egymagában sorbaadott chilisalétróm tehát már ritkábban jutott a termésben érvényre, ellenben szuperfoszfáttal együtt adva sorba, a kísérleteknek körülbelül felénél a szuperfoszfát hatását jelentősen fokozta.

A sortrágyázás részletkérdéseinek tisztázására egyébként az állomás a kísérleteket még folytatja.

3.) *Cukorrépa- és növénytavolsági kísérletek 1913-ban.* Irta: Jancsó Béla.

Az 1910/11—1912/13. években végzett sor- és növénytavolsági kísérletek eredményét összefoglalva, azt látjuk, hogy a 14" és 16" sortávolság a cukorrépánál körülbelül egyenértékűnek bizonyult, azaz hazai viszonyaink között az eredeti 14" sortávolság nem állítható oda normának, mert a 16"-es sortávolság ép oly jónak, sőt sok esetben még jobbnak látszik annál is inkább, mivel a termés minőségének csökkentése nélkül a répa természetét megkönnyíti és olcsóbbá teszi. Viszont azonban a 16"-es sortávolságot sem lehet szabályként betartandónak mondani, mert vannak oly körülmények, amelyek a szűkebb sortávolt indokoltá teszik. Elsősorban oly helyeken, hol a répa kézzel kapálják, tehát szükséges az, hogy a répa levélzete minél ha-

VESZER GAZDASÁGI MAGVAKAT LEGMAGASABB ÁRON,
különösen:
LÓHERÉT ÉS LUCERNÁT.
MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése
Budapest, VII. Rottembiller-u. 33.

marább összeboruljon és a talajt beárnyékolja, továbbá sok csapadékkal bíró helyeken és nagyon buja talajon a szélesebb sortávól használata annyiban lehet hátrányos, hogy a répa tulajdonságokra fejlődve, alakatlan formájával, rengeteg fejevel és alacsony cukortartalmával a cukorgyár nézőpontjából eshetik kifogás alá. Egyáltalában mielőtt valamely gazdaság a 14 vagy 16"-es sortávolság mellett döntene, szükséges az iránt kísérletet végeznie, nehogy előzetes próba nélkül esetleg kárát vallja a nagyobb sortávól használatának. A 18" sortávolság, de főként a 24" sortávolság azonban már mindenütt soknak bizonyult, ez utóbbi nemcsak a termésre, de a minőségre is oly káros hatással volt, hogy viszonyaink között figyelembe egyáltalában nem vehető.

4. *Iparstrágyázási kísérletek 1912. és 1913. években takarmány- és cukorrépaival.* Irta: Jancsó Béla.

Osszefoglalás: Ugy az 1912., mint az 1913. évi kísérletek eredménye arra mutat, hogy nem szélsőséges fizikai tulajdonságokkal bíró talajon, vagyis ott, ahol az iparsónak a talaj fizikai tulajdonságaira gyakorolt kedvezőtlen befolyása, elsősorban cserepesítő hatása nem érvényesülhet károsan, rendszerint tehát nem nagyon kötött talajokon, elegendő csapadék mellett, az iparsónak lehet, de nem feltétlen a kedvező hatása. Az iparsónak répa alá való általános, illetve feltétlen alkalmazását tehát ajánlani nem lehet és legfeljebb arra az álláspontra lehet helyezkedni, hogy mivel répánál az iparsónak igen sok esetben mutatkozik elegendő nagy és jövedelmező termésköszvény, minden egyes gazdaságnak, mielőtt az iparsónak trágyázási célra való felhasználásába nagyban belemerne, magának kell beható, azaz több évre terjedő kísérletezéssel kideríteni azt, hogy az iparsó alkalmazása az ő viszonyai között figyelembe jöhet-e vagy sem.

5. *A Helianthus Salsifis gazdasági értéke.* Irta: Gyárfás József.

Osszefoglalás: A hazánkban Helianthussal végzett kísérletek egybehangzóan kimutatták azt, hogy a Helianthus a csicsókánál ugy gazdasági, mint szeszgyártási szempontból jóval értékeletlenebb és hogy a Helianthus termesztéséhez semmiféle különös mezőgazdasági előnyököt vagy reményeket fűzni nem lehet.

6. *Jancsó Béla: „Az 1913. évi cukorrépa fajta kísérletek ismertetése az egyes gazdaságok szerint”* címmel írt részletes beszámolót.

7. *Honkóczy Jenő* növénytermelési kísérleti állomás kísérleti sütődéjét ismerteteli, mely a liszt vizsgálatok eredményeinek gyakorlati ellenőrzésére szolgál.

A keszthelyi m. kir. mezőgazdasági vegy-kísérleti állomásról, *Windisch Rihárd dr.: Adalékok a tejfő összetételéhez* címmel értekeznek.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomásról *Viski Jenő dr.: A majoránna fűszer hamisításáról* közöl hosszabb tanulmányt.

Ezenkívül *Gerő Vilmos: „Az Eintauchrefraktométer felhasználása az olvadó állapotú tejek megítélésénél”* és *„A Zeiss-féle Eintauchrefraktométer”* címmel *Fuk Mihály dr.* pedig a *„Nikkel főző-édegyekről”* közli vizsgálatának eredményeit.

A gazdaközönség köréből.

A bojkott.

A Köztelek f. évi szeptember hó 19-ikei 66. számában bojkott címen egy cikk jelent meg, mely arra buzdít, hogy ellenségeink árúit ne vegyük, bojkottáljuk. A Köztelek lapot mindenkoron a higgadt tárgyilagosság jellemezte s ugyancsak e lapszámában írja: si vis bellum, para pacem, vagyis ha győzni akarunk a háboruban, készítsük elő a békét odaadó munkaságunkkal, a jövőbe vetett hitünkkel; éppen ezért indítva érzem magam, hogy az idézett cikkhez néhány észrevételt fűzzek.

Kétségtelen, hogy jelenleg a bojkott illuzórus, mert a háboru alatt sem francia, sem angol árucikket nem hozhatnak be az országba s ami pedig raktáron van, azt a kereskedők rég kifizették, ha tehát tőlük meg nem vesszük, ugy a magyar kereskedelmet sújtjuk. Másodszor pedig a franciaországi, angliai kivitelünk nagyobb, mint behozatalunk és a franciák, angolok, belgák jobban tudják a mi termékeinket mellőzni, mint mi az övéket. Franciaországba 88,679.000 koronát kitevő cikket exportáltunk, míg az onnan való behozatal meghaladja az 124,196.000 koronát. Igaz, hogy a behozatal a statisztikai adatok tanulsága szerint a kivitelnél a többlet eltűnik, ha nem a monarchia, hanem Magyarország és Franciaország összereskedelmi forgalmát vetjük össze. Különbözik nem a behozatali többlet jön számításba, hanem a behozott és a kivitt áruk minősége, illetve az a tény, hogy mily mértékben bírjuk a francia, angol árukat nélkülözni és viszont ők a miénket. Franciaországi kivitelünk statisztikai táblázatát áttekintve, sajnos, egyetlen egy oly cikkre se tudok akadni, melyre a francia fogyasztópiac rá volna utalva s máshonnan be nem szerezhetné. Kivitelünk legnagyobb tételeként a bab, sonka, petróleum szerepelnek. E cikkek mindegyikét Franciaország könnyen pótolhatja. Mert ne tessék ám azt hinni, hogy a felsorolt cikkek máshonnan, pl. Oroszországból beszerezhetők nem volnának. Hogy például a magyar (osztrák) petróleum franciaországi exportja 2,768.000 koronáról 16,450.000 koronára emelkedett, az nem azért történt, mert Franciaország nem bír ellenni petróleumunk nélkül, hanem azért, mert egy magyar kereskedőnek sikerült a francia piacról kiszorítani az orosz petroleumot. Szintígy, hogy sonkaexportunk az 1908-beli 665.000 frankról 1912. évben már 1,046.000 K-ra emelkedett, ez még nem azt jelenti, hogy a franciák a prágai sonkára rá vannak szorulva, hanem azt, hogy sikerült egy élelmes magyar kereskedőnek a Franciaországba irányuló nagy angol sonkaimport mellett a magyarnak is jelentős helyet biztosítani. Angolországgal ugyanígy vagyunk. Anglia cukor-szükségletét, melyet eddig nagybárra magyar cukorgyárak fedeztek, francia szövetségesük könnyű szerrel szállíthatja. Ami pedig liszt-kivitelünket illeti, ez sajnos, igen, de igen apadt. Így Franciaországban 1908-ban még 1,102.000 franknyit exportáltunk, 1912-ben csak 243.000 koronányit. Angliában 1908. évben még 4,329.000 frank értékben, 1912-ben már csak 932.000 korona értékben szállítjuk az egykoron oly nagy keresetségre örvendett magyar lisztet. Sajnos, e példából láthatjuk, hogy bizony a franciák és angolok kenyere nem kizárólag magyar lisztből készül, épp úgy, mint cipőkivitelünkről statisztikai adatomból azt a következtetést levonni, hogy franciák és angolok cipőjét Bécs és Budapest szállította, egy kissé merészes dolog. Mert a párisi komissionáriusok a tengerentúl szerezéseire részére vásárolták az olesó bécsi portékát, a párisi hire hamvát sem látta ezeknek a cipőknek.

Ami pedig a francia szennyirodalmat illeti, ezzel ugy vagyunk, mint ellenségeink a cipőkkel. Azért jött ide szennyirodalom, mert a cochonaria valószínűleg nálunk igen hálás cikk volt, viszont azonban az is igaz, hogy az intellektuális osztály a francia irodalmat aligha tudná nélkülözni. Abban teljesen osztozom a „bojkott” cikkírójának nézetét, hogy ne hordjuk ki a francia fürdőhelyekre pénzünket, pártoljuk előbb a hazait, azonban egyidejűleg arról is gondoskodnunk kell, hogy hazai fürdőink olesóbb, mérsékeltébb árakat követeljenek, nehogy, mint eddig, a hazai fürdőhelyeken való tartózkodás drágább legyen, mint a külföldön. Az az állítás, hogy a magyar írók és művészek azért nyomorognak, mert a francia féremunkák elnyomják a magyar írók munkálkodását, annyiban állhat fenn, amennyiben még a mai napig sem volt Franciaországgal szerzői jogról szóló szerződésünk, a fordítások révén tehát hirlapirodalmunk olesó anyaghoz jutott. Végül a francia pezsgőről azt mondani, hogy rossz lőre, itt nem akarok

ellent mondani, hiszen erre minden hozzászóló megadhatja a kellő választ.

A bojkott sohasem volt hatásos fegyver. A franciák 1870. után a német árukat bojkottálták és az eredménye az lett, hogy egy-két évre rá Franciaországba irányuló németországi bevétel háromszorosára emelkedett. Törökország majd Szerbia nemrégiben bojkottálta termékeinket s vajjon volt ennek jelentősebb eredménye?

Franciaország és Anglia igazán galád módobánt el védtelen honfitársainkkal, amiért elvárható, hogy következzék a megtorlás ideje. De most mikor fegyvereink szólnak, egyelőre türelmemre kell várunk a végső eredményt. Különösen nekünk magyaroknak kell higgadtan, objektíven megítélni az eseményeket, mert mireánk a jövőben még nagy világtörténelmi feladatok hárulnak. Ma becsülettel, lelkesedéssel harcolunk szövetségeseink mellett, ami azonban nem fogja kizárni azt, hogy majdan a magyar nemzet visszanyerje egykori nagyságát s közvetítőszerpét játszassa a két nagy népfaj: a germán és a latin közt s ismét oly viszonyok közt legyünk. Magyarország oly szerepet játszott a világpolitikában, mint Mátyás és Nagy Lajos királyaink idejében.

S. O.

Helyt adtunk a felszólalásnak s teljesen oszítjuk azt a megállapítást, hogy a bojkott kérdése ma nem időszerű, mert a kereskedelmi forgalom megszűnt. Viszont azonban ugy gazdasági, mint hazafias szempontból meleg támogatásra méltó minden olyan mozgalom, mely a nemzeti fogyasztást a nemzeti termelésnek kívánja biztosítani.

(Szerk.)

Lóállományunk védelme.

A háboru következtében a katonaság nagy löszükséglete miatt a jó lovak ára erősen emelkedett; ezért a lótenyésztő gazdáink lovak eladására nagy hajlamot mutatnak. Ennek a jövőben nagy befolyása lesz lótenyésztésünkre, annál is inkább, mivel lóanyagunk egy részét Németország részére elszállítják. Kivánatos volna ezért, hogy azokat a kancalovakat, amelyek olyan erősen sérülnek meg, hogy a használatuk hosszú időre kizárt s ezért a katonaságnál gyógyítatásuk nem érdemes, vagy pedig katonai célokra alkalmatlanokká váltak, de még tenyésztésre használhatók volnának, a lótenyésztőközönségnek visszaadnák; esetleg ingyen, azon kötelezettség mellett, hogy azok gyógykezeléséről gondoskodjanak s azután tenyésztésre használják. Ezáltal sok jó tenyészanyag volna megmenthető az ország lótenyésztése számára, mert azt hiszem, hogy lótenyésztő gazdáink, ha korlátolt használhatóságú, de tenyésztési célra jól használható kancanyaghoz juthatnak, a gyógykezelés fáradságát szívesen viselnék s örömmel vállalkoznának arra, hogy ilyen kincstári lovakat átvegyenek tenyésztésre.

Ezért fontosnak tartanám, hogy az OMGE. az illetékes kormányköröknél ilyen irányban lépéseket tegyen.

(Zenta.)

Sery Aladár
m. kir. állatorvos.

A tőzsdebiróság ítélete.

A tőzsdebiróság a napokban egy peres ügyben ítélt, melynek következő az ügyállása:

Egy földbirtokos ez év tavaszán leendő buzaterméséből 1000 méternázsát adott el méternázsáját 23.30 koronáért s előleget is vett fel.

A buza szállítása előtt a hatóság a buzát az eladónál az 1912. évi 68-ik t.-c. alapján a katonaság számára lefoglalta, elszállította s a buza ára fejében méternázsánként 28.50 koronát fizetett.

A vevő a buza szállítását vagy a 23.30 korona és a 28.50 korona közötti különbözet megfizetését és az előleg visszaadását követelte, de az eladó tekintettel arra, hogy buzája hatóságilag lefoglaltatott és elszállított, csak az előleg

minden hozzáértő

hatásos fegyver. A katonaság nagy szerepet árukat bojkottált, hogy egy-két nyúló németországi kedett. Törökország, bojkottálta termékeket jelentősebb ered-

gázán galád módon kkal, amiért el is ideje. De most, gyelőre türelmessel iményt. Különösen gadtan, objektíven mert mireánk a jövőni feladatok háruledéssel harcolunk azonban nem fogja a magyar nemzet át s köztvetítőszerep: a germán és nyok közt legyünk, játszszon a világ-gy Lajos királyaink S. O.

k s teljesen osztjuk a bojkott kérdése kereskedelmi forgalom gy gazdasági, mint támogatásra méltó a nemzeti fogyasztóvívánja biztosítani. (Szerk.)

delme.

a katonaság nagy ára erősen emelődünk lovaik elnak. Ennek a jövőésztésünkre, annál gy részét Német-natos volna ezért, amelyek olyan asználatuk hosszú haságnál gyógyítg katonai célokra meg tenyésztésre nyésztőközöségnyen, azon kötegyógykezeléséről észtésre használ-nyag volna megése számára, mert gazdáink, ha korésztési célra jóhatnak, a gyógyelnek s örömet kinestári lova-

ogy az OMGE. ilyen irányban

Sery Aladár

a. kir. állatorvos.

ítélete.

gy peres ügyben z ügyállása: an leendő buzaadott el méteregyet is vett fel. ság a buztát az t.-c. alapján a elszállította s a ent 28'50 koro-

a 23'30 korona özet megfizeté-övetelte, de az aja hatóságilag uk az előleget

viszsaadni, minek folytán az ügy perre s a tőzsdebiróság illetékessége lévén ki-ve, ez hozott e napokban ítéletet, melylyel eladót az előleg visszaadására, a kérdéses különbözet és a perköltség megfizetésére kötelezte.

Ítélet nem felel meg minden részében törvénynek a következő indoknál fogva:

A kereskedelmi törvény 1. §-a azt rendeli, hogy a kereskedelmi ügyekben a kereskedelmi törvény intézkedései mérvadók s amennyiben a törvény bizonyos esetekre nem intézkedik, a kereskedelmi szokás s amennyiben ilyen nem létezik, a köztörvény alkalmazandó.

A fennforgó esetre vonatkozólag a kereskedelmi törvény nem intézkedik s kereskedelmi szokás nem áll s nem állhat fenn, mert a háboru nem mindennapos s nem is volt a mostani törvények hatálya idejében.

A kereskedelmi törvény intézkedésének és kereskedelmi szokás hiányában tehát a köztörvény rendelkezései mérvadók, ez pedig az osztrák polgári törvénykönyv legalább az állam azon részeiben, melyekben ezen törvény érvényben van.

Ezen törvény 880. §-a azt rendeli, hogy a szerződés az esetre, ha az adás-vétel tárgya az átadás előtt a forgalomból kivonatott, olyannak tekintendő, mintha megsem kötöttet volna. Az idézett § rendelkezése az osztrák polgári törvény 1066. §-a szerint az adás-vevési szerződésekre is vonatkozik.

Az 1912. évi 68. t.-c. intézkedései alapján fogantatott lefoglalása és elszállítása a buza-nak a mondott eladóra nézve tényleg vis majort képez, mert ő az eladás tárgyával nem rendelkezhetett s az a forgalomból tényleg ki volt zárva, mígien más, nem a saját terméséből eredő buztát a szerződés értelmében szállítani köteles nem volt.

Az mondhatnók, hogy a buza az eladás folytán már nem volt a lefoglalás és elszállítás idejében az eladó, hanem a vevő tulajdona s így a kérdéses árkülönbözet a vevőt illeti. Ezen felfogás azonban nem volna helyes, mert az osztrák polgári törvény 1053-ik §-a értelmében az eladott tárgy az átadás idejéig az eladó tulajdona marad. A vevő tehát a tulajdonjogon nem támaszthat igényt a vételárkülönbözetre.

A kereskedelmi törvény 365-ik §-a azt rendeli, hogy a szerződéstől való elállási jog érvényesítésével elveszti az adás-vétel jogi hatályát s a vevő köteles visszaadni a megvett tárgyat, az eladó pedig a vételárt. A kérdéses esetben az adás-vételtől való elállás joga nem volt kikötve, de ezt helyettesíti az 1912. évi 68. t.-c. és az osztrák polgári törvény 880-ik §-ának idézett intézkedése.

Az előadottakból kitünik, hogy a kérdésben forgó szerződés jogilag nem létezik, hogy abból a vevő mi igényt sem támaszthat s hogy a tőzsdebiróság mondott ítélete nem felel meg a törvénynek, de a méltányosságnak sem.

A fennforgó esetben köteles volna az eladó a vevőnek az előlegül kapott összeget visszaadni s legföljebb az előleg átvételétől a visszafizetésig járó törvényes kamatot megfizetni.

A perköltséget meg kellett volna kölcsönösen szüntetni, mert a fennforgó viszonyoknál fogva egyik félről sem állíthatni, hogy rosszhiszeműleg perlekedett.

Jó volna, ha ezen sokakat érdeklő kérdéshez mások is hozzájárulnának. (Budapest.) Nagy Gábor dr.

Közöljük e cikket, bár okfejtésével a magunk részéről több tekintetben nem értünk egyet. Nevezetesen a tiz vagon buza hatósági lefoglalása még nem állapítja meg szükségképpen a szállítási kötelezettség teljesítését gátló erőhatalmat, amennyiben ez a tiz vagon buza aligha lehetett az illető uradalom egész termése. Továbbá — nézetünk szerint — nem állhat meg az osztrák polgári törvénykönyv 1053. §-ára való hivatkozás sem, mert a mi magánjogi rendünk szerint az adás-vételi szerződés létrejöttével a tulajdonjog a vevőt illeti s különben sem biztosíthatna az eladónak a

hatósági foglalás ténye előnyösebb helyzetet, mint aminőben az adás-vétel pillanatában volt s illetve a katonai rekvirálás nélkül lett volna. Annyi azonban kétségtelen, hogy az itt tárgyalt ítélet semmiképpen sincs összhangban a tőzsdebiróságnak azzal a másik ismert döntésével, amely egy malmot feloldott liszt szállítási kötelezettsége alól, minthogy — a megokolás szerint — a vállalt szállítás lebonyolítása önhibáján kívül aránytalanul súlyos terhet róna a malomra. Hát ugyanezt a méltányosságot — ha már a a szerződéses kötelezettségek megszűnését megengedte — a gazdával szemben vajjon miért nem alkalmazta a tőzsdebiróság? Kétféle mértékkel mérni s a malmoknak valóóságos kiváltást adni egy kétségtelenül állandó zsinór-mértéknek szánt elvi jelentőségű ítélettel: ez az, amit súlyosan igazságtalannak tartunk s ami ellen teljes erőnkkel tiltakozunk. (Szerk.)

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma	Oldal
Az OMGE. közleményei	2479
Egyről-másról	2479
Magyar Mezőgazdák Szövetsége	2482
Nyílt levél	2483
Az őszi vetés és a mezői pocok	2483
Répa feldolgozása a borynyára berendezett szeszgyárban	2486
Az őszi buza felülrágyázása szuperfoszfáttal	2486
A gazdaközönség köréből	2488
A tőzsdebiróság ítélete	2488
Levélsekény	2486
Irodalom	2487
Vegyesek	2489
A vagyon ellenőrzése a háboru tartama alatt.	
Gabonapiaci szemle. — Hósi halál. — Kiténtetés. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete. — Méhészek feladata a háboruban. — A katonáknak adott ajándékbor adója. — Gyümölcselemete eladás	2490
Kereskedelem, tőzsde	2491
Szerkesztői üzenetek	2492

A vagyon ellenőrzése a háboru tartama alatt.

Igen sok gazdaság eddigi tulajdonosa, kezezője hadba vonult és helyette idegen munkaerő vette át a gazdaság vezetését. A hadbavonult tulajdonost többnyire felesége igyekszik helyettesíteni és a háboru tartamára fogadott gazdatiszt az ő tudomásával rendelkezik. Rendszeres számadás hiányában a tulajdonos bevonulása után szerződötött gazdatisztnak a meglévő vagyont számszerűen nem lehetett átadni. Ilyen viszonyok között a kölcsönös bizalom kívül nincs más, ami mind a két félt megnyugtathatná. A gazdatiszt mindig ki lehet téve a gyanúsításoknak, a tulajdonos neje pedig a vagyon fölött való aggodalomnak, mert hiányzik a számadás, a gazdaság „tükre”, amely mindig világos képet ad a vagyon állásáról és mindkét fél lelkiismeretét megnyugtálja. Mennyire más a helyzet az olyan gazdaságban, amelyben rendszeres számadás van, itt a vagyon átadása nem csupán bizalmon, hanem ezenkívül hiteles számkönyvek alapján történik s a vagyon ellenőrzése is mindig könnyebb.

A mai rendkívüli idők is megmutatták, hogy a gazdaság számadás nélkül olyan, mint az óra mutató nélkül. Ahol számadásokat ezideig nem vezettek, legalább a jövőben igyekezzenek pótolni ezt a hiányt. A gazdaság vagyonát könnyen leltárba lehet venni, ha pedig ez megvan, a gazdaság vagyona a gazdaságban előforduló változások folytatódólag bejegyzésével állandóan ellenőrizhető s az egyes gazdasági év elteltével ezenkívül a tiszta jövedelem is megállapítható. Sajnos, a magyar gazdák közt csak igen kevésnek van meg a szükséges tudása a számadáshoz, még kevesebbnek van kedve és hajlama az irdai munkához. Azért, különösen nálunk, igen nagy jelentőségük van a Németországban már régóta virágzó számtartási hivataloknak, amelyek több gazdaság számadását vezetik és a jövedelmet évről-évre kimutatják.

Az OMGE néhány év óta fennálló számtartási osztálya már is több uradalom számadását vezeti, s ilymódon a számadás bármely gazdaságban vezethető, mert a gazdaság csak a nyersanyagot szolgáltatja be, ami igen kevés munkát és szakismeretet igényel, ezeket az adatokat a számtartási osztályban megfelelően csoportosítják, szakszerűen feldolgozzák. A számadások vezetését az OMGE. számtartási osztálya rendkívül méltányos árban vállalja el.

A számadások vezetését, illetőleg a vagyon ellenőrzését, s a jövedelem kimutatását a háboru tartamára is elvállalja az OMGE. számtartási osztálya.

Gabonapiaci szemle. A sürgős kereslet és a kereslet átlagnál csekélyebb gabonakészlet a lefolyt héten is a gabonárák további emelkedését vonta maga után. A budapesti gabonátőzsde hivatalos jegyzése szerint még a múlt hét csütörtöki napján a buza ára 37'9—40 K., a rozsé 29'7—30'6 K., az elsőrendű takarmányárpaé 21'2—22'4 K., a zabé 21'8—23'2 K., a tengerié 20—20'4 K. volt, addig a folyó hét csütörtökén a buza 39'6—41'4 K., a rozs 31'5—32'4 K., az árpa 23'1—24'3 K., a zab 21'8—23'2 K., a tengeri 20'4—20'8 K. árt ért el. A vámfelfüggesztés tehát nem érvényesült, amint ez előre is volt látható. Hétfőn a tőzsdén 2500 q elvámolatlan román rozs került eladásra és pedig 29'60 K.-ás készpénzáron helyben Budapesten. Amíg tehát a vámfelfüggesztés nem hozta meg nekünk az eredményt, amit oly sokan reméltek, addig a román cég busás haszonba jutott, mert ez a vám, amely különben a magyar államkincstárba folyt volna, a román eladó pénztárába jutott. A román kormány különben — bukaresti hivatalos jelentések szerint — megengedte, hogy azok a vasuti kocsik és uszályhajók, amelyek október hó 3-án gabonával export céljaira meg voltak rakva, a határon akadálytalanul átmehetnek. Ezzel az intézkedéssel állítólag mintegy 300.000 q gabona kerül a szerződéses vámterületre. Olaszország gabonavámteleiben ugyancsak változás állott be f. hó 20-val, amennyiben március 31-ikig terjedő érvénnyel az olasz kormány a buza vámtételét 7'5 líráról 3-ra, a rozsét 4'5-ről 2-re, a zabét 4-ről 2-re, a tengeriét 1'15-ről 0'5-re, a gabonalisztét 11'5-ről 5'25-re, végül a tengerilisztét 3'15-ről 2-re szállította le. A katonaság ellátásához szükséges gabonafélék biztosítása érdekében a rekvirálás e héten újból megkezdődött, így a Bácskában történt nagymérvű rekvirálás és pedig a júliusban megállapított áron, amelyek a ma érvényben lévő árnál tetemesen alacsonyabbak. Ez a visszas helyzet mindenesetre orvoslásra szorul. Morvaországban a polgári hatóságok — brünni jelentések szerint — a gabonakészleteket mindentűt lefoglalták, hogy a gabonárák további emelkedését ezzel megakadályozzák. A gabonarálakulások befolyásoló e heti jelentősebb eseményeket ezekben foglalhattuk röviden össze, amelyhez járul még, hogy a budapesti tőzsde tanácsa a kereskedelemügyi miniszterhez előterjesztésben fordult, kérve a buza és rozs, valamint az ezekből készült gyártmányok maximális megállapítását.

Hósi halál. Miklós József, a „Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság Mint Szövetkezet” állatorvosa, mint a m. kir. 3. számú honvéd tűzrezred állatorvosa szeptember hó 12-én a galíciai harcateren hósi halált halt. A hazai állatbiztosítás ügye kiváló és buzgó tisztviselőjét vesztette el benne.

Kiténtetés. A hivatalos lap egyik legutóbbi számának közlése szerint Ferenc Szalvator főherceg, Öfelsége nevében, a Vöröskereszt-Egylet körül szerzett érdemei elismerésül nemes *Mutschenbacher* Tivadar dr. budapesti kir. tudományegyetemi III. sebész-klinikai első tanársegéd, tart. ezredorvosnak a II. osztályu diszjelvényt adományozta. A kiténtetett tartalékos ezredorvos, aki *Mutschenbacher* Emil dr. OMGE. titkár testvéröccse, a klinikán és két Vöröskereszt fiókkórházon kívül a Köztelek hadi-

kórházának sebészorvosa s a mi fedelünk alatt gyógyulást kereső sebesült vitézek önfeláldozó gondozója.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Vöröss Sándor udvari tanácsos elnöklésével igazgatóválasztmányi gyűlést tartott, melyen Fabricius Endre ügyvezető titkár beszámolt a tagsági ügyekről. Az egyesület tagjainak száma immár jóval felülhaladja az 1200-at. A választmány a gazdatisztek özvegyeinek több segélyt utalt ki, majd tudomásul vették, hogy az egyesület állásbiztosító-osztálya a mai rendkívüli viszonyok közepette közel 200 gazdatisztert helyezett el a vidéki gazdaságokban. Jeszenszky Pál királyi tanácsos, igazgató jelentése kapcsán a választmány hálás köszönettel vette tudomásul, hogy a földművelésügyi miniszter a gazdatiszti Bujanovics-internátus céljaira 120.000 korona államsegélyt engedélyezett és hogy az internátus javára eddig több intézet közel 220.000 korona értékű alapítványt jegyzett. A viszonyok kedvező változásával az internátus felépítéséhez azonnal hozzáfognak. A választmányi gyűlés után a gazdatisztek nyugdíjintézete tartotta meg gyűlését, melyen Jeszenszky Pál igazgató a folyó ügyekről számolt be az igazgatóságának.

Méhészek feladata a háboruban. Szilassy Zoltán orsz. képviselő az Országos Magyar Méhészeti Egyesület ügyvezető alelnöke lelkes felhívást intézett az ország méhészeihez, melyben utal arra, hogy midőn az egész magyar nemzet talpra állott, a méhészek sem maradhatnak el a segítés munkájából. A hadbavonult méhészek méheseinek rendbehozatalánál és betelelésénél önként nyújtsanak segítséget az itthonmaradottak, hogy a jövővi mézelés lehetséges legyen azoknál is, akik ma a háza védelmében vértüket, életüket áldozták. Gondoljanak a méhészek a sebesültekre is, akik az ország különféle kórházaiban várják sebeik gyógyulását. Ezeknek a sebesülteknek mielőbbi felgyógyulásához a jó táplálék elsődrendű szükséglet. Nincs is abban hiányszág; de kívánatos volna, hogy rendszeresen élvezhessék a mézet is. Felkéri Szilassy Zoltán ezért a méhészeket, hogy a sebesültek részére küldjenek az Országos Magyar Méhészeti Egyesülethez (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) egy-egy 5 kilogrammos postadobozban mézet ajándékba. A küldeményeket az egyesület elnöksége fogja az egyes kórházak között szétosztani.

A katonáknak adott ajándékbor adója. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete sürgős felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, hogy a katonáknak adott ajándékborok adóját függeszse fel. Az ilyen adományozás a bor értékén kívül, a palack, dugó, csomagolása, anyag, stb. felhasználása folytán tetemes készpénzkiadással jár, amelyet az adományozó készpénzesen visel el. De hogy az ilyen ajándékbor után adót fizessenek, az nem méltányos, épp ezért a magunk részéről is melegen pártoljuk a szőlősgazdák kívánalmát.

Gyümölcsfa csemete eladás. A Torda-aranyos-megyei Gazdasági Egyesület (Torda) saját faiskolájából mintegy 3000-4000 darab 6-8 éves gyümölcsfacsemetét ad el őszi szállításra, darabonként 60 fillér áron, 100 darab rendelésénél 10 százalékos árengedménnyel. Megrendeléseket elfogad a gazdasági egyesület titkári hivatala.

Időjárás.

Budapest, október 21.

Október havának idáig való rendkívül kedvezőtlen időjárása után végre ismét egy hét, (október 15-21.), amely megbékéltet, még pedig ugy a hőmérséklet, mint a csapadék tekintetéből meglehetünk az utolsó hét időjárásával elégedve.

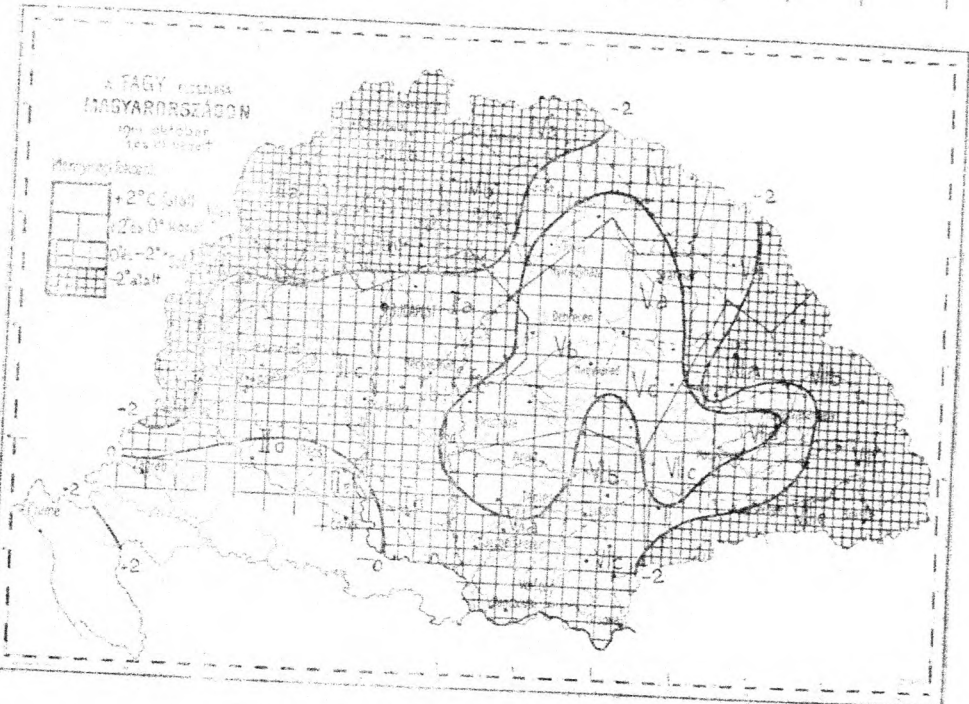
A hőmérséklet kétheti szertelen alacsony állás után ismét szabályszerűen magasságra emelkedett, sőt valami kevéssel azon felül is szökött, kivéve Erdélyt, ahol egyes kisebb vidékeken mintha kevéssé hűvösebb idő járt volna, mint másutt.

Az egész hét teljesen száraz lefolyású volt, csak a legutolsó napon jelentkezett némi eső, főként az országnak nyugati felében. Az eső általános volt ugyan, de mennyiségre jelentéktelen, minek okából az ezelőtt való hétnek eső-térképe semmivel sem változott. Ennélfogva ezuttal nem is rajzoltam esőtérképet, hanem inkább áttekintést kívánok nyújtani a hónap folyamán előfordult legalacsonyabb hőmérsékleti fokokról, amelyekben kifejezést talál az eddig való rendkívüli hideg időjárás. Október havában nem ritkaság a fagy, legtöbbszörre déli alakjában és foltokként eloszlva az országban aszerint, hogy egyes vidékek domborzata mennyire kedvez a déli létrejövésének. Mai térképünk azonban, amely az október elsejétől máig előfordult legalacsonyabb hőmérsékletet veti egybe, tekintet nélkül a dátumra, valóságos téli képet nyújt. Fagymentes egyáltalában csak Püme tája volt. Egyébütt mindenütt a rácsvonalak sűrűsége szerint hol kisebb, hol nagyobb volt a fagy. A leg-sötétebb tájakon -3 és -5 fokok is rejtőznek. Megjegyzendő, hogy közvetlenül a talaj mentén lényegesen hidegebb volt annál, amit a rajz mutat, minthogy az itt ábrázolt adatok oly hőmérőktől valók, amelyek legalább egy méter magasan vannak elhelyezve a talaj felett.

Sávoly Ferenc dr.

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.
(1914. október hó.)

Vidék	Normális havi eső mennyisége X/1-31.	Tényleges csapadék X/1-31. milliméter	Csapadékos napok száma X/1-31.	Normális havi hőmérséklet C X/1-31.	Tényleges havi hőmérséklet C X/1-31.
I. a	64	15	5	9.7	10.0
b	68	18	6	10.9	10.2
c	61	18	7	10.9	11.0
d	70	35	6	11.4	12.4
II. a	67	22	5	9.9	11.4
b	81	15	5	10.2	11.5
c	73	18	6	10.7	10.8
d	94	16	6	10.9	10.7
e	77	29	7	11.3	11.8
III. a	70	19	6	10.8	10.8
b	82	35	9	8.2	9.2
c	66	18	5	9.9	10.3
IV. a	70	30	8	7.7	9.5
b	75	18	4	8.3	9.0
c	70	55	5	9.4	10.4
d	94	50	8	9.8	10.0
V. a	70	44	8	9.9	10.5
b	65	52	8	11.0	10.9
c	78	60	9	9.8	10.7
d	117	?	?	7.8	?
VI. a	65	52	7	11.4	12.5
b	75	78	11	10.6	12.0
c	80	93	10	10.7	12.8
VII. a	64	50	9	8.6	7.1
b	76	40	8	8.2	7.0
c	70	69	8	8.6	8.0
d	48	43	8	8.9	9.4
e	52	42	8	8.8	7.5
f	45	32	6	7.8	5.6

A térkép felosztása vármegyék szerint:

- (k. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak.)
- I. Duna-Tisza köze: a) Hev., Szol. (Tisza jobb.) — b) Pest. — c) Szol. (Tisza balp.), Csong. — d) Bács.
- II. Duna jobb.: a) Mos., Sop., Vas k., Győr, Kom. — b) Vas ny., Zala, Veszpr. — c) Fehér, Tol. Som. é. — d) Som. d., Bar. ny. — e) Bar. k.
- III. Duna balp.: a) Pozs. é., Nyit. é. — b) Trencs., Tur., Ár., Lip., Zóly. — c) Pozs. d., Nyit. d., Bars, Hont, Nógr.
- IV. Tisza jobb.: a) Szep., Sár. — b) Göm. — c) Bors., Ab., Zemp. d., Ung. d., Ber. d. — d) Zemp. é., Ung. é., Ber. é.
- V. Tisza balp.: a) Szab., Szat. — b) Hajdu, Bék., Bih. k. — c) Bih. ny., Szil. k. — d) Márm.
- VI. Tisza-Maros szög: a) Csan., Ar. ny., Tor., Tam. — b) Ar. k., Kras. é. — c) Kras. d.
- VII. Királyhágón túl: a) Szol.-Dob., Kol. k. — b) B.-Nasz., M.-Tor. k., Udv. é. — c) Kol. ny., T.-Arany. ny. A-Fehér ny., Huny. — d) T.-Ar. k., M.-Tor. ny., K.-Kük., A-Fehér k. — e) Szab., Fog., Bras. — f) N.-Kük. Háromsz., Udv. d., Csik.

Járványok fellépése esetén a gyors és megbízható szérumszámítás érdekében használjuk a JENNER-PASTEUR-INTÉZET SZÉRUMAIT, amelyekről több mint 12 évi gyakorlat után kitért, hogy specifikus antitoxinokban bővelkednek, hogy összetételük tömény és állandó, hogy gyógyítóerejükben legerősebbek és hogy olcsóságuknál fogva mindenki részére hozzáférhetők.

A beteg...
Lépfene...
Veszteség...
Takonyk...
Száj- és...
Juhhím...
Ivare...
Ráskor...
Bivaly...
Surté...
Surté...
Ausztr...
szétsé...
száj- és...
184 u...
Német...
takonyk...
2581 k. 97...
lábbal...
KE...
N...
A Magyar...
Elkelt...
árban...
Rosban...
pest par...
Takarm...
radt. Bud...
Zabban...
22:30 kor...
Tengeri...
partásban...
Eladatott...
Euzs: T...
mm. 74 k...
Pestvidék...
41:20 K...
40:60 K...
39:40 K...
39:30 K...
Fujérme...
Felsőmag...
Hartai: 1...
Budai: 20...
Ross: 40...
32:20 K...
Arpa: 20...
Zab: 200...
Tengeri...
Az árak 1

NYILTTÉR.

...foglalkozást nem vállal felülősséget a szerkesztőség.

Mezei egerek

legbiztosabb irtószere a Ratin baktérium. Dániában, Németországban hatóságilag van eirendelve a Ratinnal való irtás.

Magy. kir. államvasutak összes vonalainak szállítója.

...felvilágosítással szolgál a Ratin Laboratórium, Budapest, VII., Rottenbiller-u. 30. sz.

NYERS

KARBOLSAVAT, MOTOR-BENZOLT

...BIEHN JÁNOS, Budapest. Távfeszítél: József 51-24.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 21

Table with columns: A betegség neve, Fertőző volt, and columns for K. and U. under various categories like Lépfene, Veszettség, etc.

Ausztriában 1914. év okt. 14-én fertőző volt: veszettséggel 8 k. 9 u., takonykórral 6 k. 8 u., ragadós és körömfájással 506 k. 4900 u., sertésvészével 93 k. 194 u.

Németországban 1914. év szept. 30-án fertőző volt: takonykórral 9 k. 9 u., ragadós és körömfájással 561 k. 9764 u., sertésvészével 915 k. 1278 u., ragadós-lábbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátözsderől.

1914. október 23.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt néhány ezer mázsa buza 20 fillérel magasabb árral.

Rozsban változatlanul tartott volt az irányzat. Budapest paritásában 16:20 K.-t fizettek.

Takarmányárpiában az üzlet irányzata változatlan maradt. Budapest paritásában 23:40—24— koronát fizettek.

Zabban az üzlet kissé ellanyhult. Budapest paritásában 22:80 koronát fizettek.

Tengeriben az üzlet irányzata nem változott. Budapest paritásában 20:60 koronát fizettek.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 1200 mm. 73:5 k. 40:30 K., 1000 mm. 74 k. 40:30 K.

Pestvidéki: 200 mm. 78 k. 41:60 K., 400 mm. 76 k. 42:0 K., 300 mm. 75:5 k. 41— K., 100 mm. 74:5 k. 40:0 K., 1750 mm. 72:3 k. 39:60 K., 200 mm. 72 k. 40 K., 250 mm. 73:5 k. 40:10 K., 100 mm. 72 k. 40 K.

Bejérmegyei: 100 mm. 76 k. 41— K.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 76:5 k. 40— K.

Budai: 200 mm. 74 k. 40— K.

Rozs: 400 mm. 32:20 K., 500 mm. 32:35 K., 200 mm. 32 K., 100 mm. 32— K. kpfp.

Árpa: 200 mm. 24— K., 700 mm. 24:30 K. kpfp.

Zab: 200 mm. 22:20 K., 100 mm. 22:10 K. kp.

Tengeri: 500 mm. 20:75 K. kp. kocsiira.

Az árak 100 kilogrammonként, koronákban érterdők.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1914. október 23-án. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Fölhoztak a szokott községekből 57 szekér réti szénát, 38 szekér muhart, 7 szekér zsupszalmát, 23 szekér alomszalmát, — szekér takarmányszalmát, — szekér tengeriszárt, 10 szekér lucernát, zabosbükönnyt stb., — zsák feccskát.

A forgalom: lanyha. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. ó 1000—1200, réti széna II. r. ó 640—960, réti széna I. r. uj —, réti széna II. r. uj —, réti széna csomagolásra —, muhart 860—1200, zsupszalma 680—780, alomszalma 540—640, takarmányszalma —, tengeriszár —, zabosbükönny (uj és ó) 740—1000, lóhere —, lucerna 960—1200, köles —, sarju 600—900, szalmaszecska —. Összes kocsiszám 135. Összes súly 162,000 kg.

Szeszület.

A szeszüzletben e héten változatlan irányzat uralkodott és a szeszárak kielégítő vételkedv mellett tartott árral zárulnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 208—209 K., adózatlanul 69—70 K., és több kötés későbbi szállításra létesült is. Mezőgazdasági finomítottól és másokékból valamivel olcsóbb árak voltak. Kisebb tételek adózva 2—3 K.-val drágább árban keltek.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 57—58 K.-ért kelt. Kisebb tételek drágábban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás kampányszállításra életkeben volt ajánlva és több tétel fix árban és Lloyd-jegyzésen alól 2—2:50 K.-ért talált vevőre.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 62—63 K.

Budapesti jegyzés:

Table with columns: nagyban koronákban, and rows for Finomított szesz adózva, Finomított szesz adózatlan, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz.

Uj adó nélkül. Budapesten házhoz szállítva 1 K.-val drágább az ár.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok: Az utolsó heti zsiradéküzlet egészen rendkívüli, eddig nem tapasztalt körülmények között folyt le. Az irányzat igen mozgalmas volt, mivel a szárcélglet különösen a katonai élelmezés céljaira igen jelentékeny, szinte ki nem elégíthető igényeket támasztott. Az árak ugrásszerűen emelkedtek és bizonyos tekintetben áruhiány tapasztalható.

A magánforgalom jegyzései:

L. r. fehérr forrázott táblaszalonna, friss ár, nagyobb kocsiarokmányok vételénél nehéz minőségű — 205—206 K. Könnyebb minőségű — 204—205 K. L. r. perzsel (paraszt) szalonna — K. L. r. pestvárosi disznósír, nagy hordókban 207—208 K. 100 kg.-ként, minden levonás nélkül.

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalisztjegyzesei 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly, tisztasúlyként szákosztul.

Table with columns: Szám: 0 1 2 3 4 5 6 7, and rows for Ar K.: 60:80 60:20 59:60 59— 58:20 57:40 56:60 55:20.

Rozslisztárak:

Table with columns: Szám: 0 0/1 1 WR. II. II/B. III., and rows for Ar K.: — — — — — — —

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Table with columns: Finom buzakorpa prompt szállításra, Goromba buzakorpa prompt szállításra, 8-as takarmányliszt azonnali szállításra, Rozskorpa, Árpada és árpaderce, Malomkonkoly azonnali szállításra, Budapesti gyári reppcepogácsa, Száritott moslék zsák nélkül ab szeszgyár, Száritott répaszelet zsák nélkül ab cukor-gyár, Malátacsira, Szörplé 48—50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár.

A budapesti tojástözsde árjegyzései.

1914. október 22.

Table with columns: Tiszavidéki: eredeti, Kosáráru (8 2/3—9 darab 1 K.) át-számítva, Meszos, Irányzat: tartózkodó, Időjárás: esős.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 19.

Főlhajtattott:

Table with columns: Magyarországból, Szerbiából, Összesen, Eladatlan maradt.

Á r a k

(kilogrammonként élőszulyban, korona értékben).

Table with columns: Hízott árú, Fejlesztett juhok, Kiverő juhok (anya), Kisorolt kosok, Durvaszörű juhok, Kecskék.

Irányzat: lanyha, az árak elsőrendű minőségűeknél 2 fillérel, más minőségűeknél 3—4 fillérel kilogrammonként hanyatlottak.

Budapesti szörömarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 20.

Á r a k

(kilogrammonként élőszulyban fillérekben).

Table with columns: Magyarországból élő borjú, rugott, leszurt, éves növendék, Ausztriából élő.

Á r a k

(kor. értékben páronként).

Table with columns: Magyarországból élő gödölye, bárány, leszurt bárány, Ausztriából, Ausztriából élő bárány.

Összesen: 307 drb

Eladatlan maradt — darab élő borjú, — darab rugott borjú, — darab élő bárány, — darab leszurt bárány.

Irányzat: és árak változatlanok.

Budapesti vágómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 22

Table with columns: Főlhajtás összege, Minőség szerint, Származási hely szerint, Nem szerint.

Á r a k

(100 kg.-ként élőszulyban minden levonás nélkül fillérekben.)

Table with columns: 1914. október 22, I. rendű, II. rendű, III. rendű.

Irányzat: élénk, az árak konzervállatoknál 4—5 K.-val, más minőségűeknél 2—3 K.-val emelkedtek métermázsánként.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 22.

Felhajtott:	Árak
Jobb minőségű csikó, remonda	70 drb 50-94
Könnyű kocsi (jukker)	100 " 210-450
Nehéz (hintós)	120 " 380-700
Igás kocsi (nyugati vér)	110 " 340-1200
" könnyű	302 " 120-350
Fuvaroslovak	180 " 140-300
Paraszlovak	220 " 66-120
Alárendelt minőség	262 " 24-75
Összesen	1364 drb

Kiadatlan maradt --- 865 drb
 Irányzat: élénk. Székesfehérváros levágására vásárolt 122 darabot 68-150 K.-ig.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 22.

Heti felhajtás összege	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlannal maradt
október 16-tól	296	11648	12467	177
október 22-ig				

Napi árak fillérben						
Nap	Óreg nehéz páronként 280-350	Páronként 300kg-on felül	Páronként 220-300 kg.	Könnyű 220 kg.	Husos fajta	
1) okt. 16.	---	---	---	---	---	---
okt. 22.	---	---	---	---	---	---
2) okt. 16.	140-146	154-156	152-156	150-158	---	---
okt. 22.	150-152	170-173	170-176	164-176	---	---

1) Az árak élősúlyban levonás nélkül értendők.
 2) Az árak élősúlyban páronként 45 kg. élősúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: a vásár élénk, az árak 4-20 fillérrel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepeinek jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz páronként	400 kg. felül	---	fillérig
Óreg közép	300-400 kg.	---	"
Fiatál nehéz	320 kg. felüli súly	160-162	"
Fiatál közép	250-300 kg.	162-164	"
Fiatál könnyű	250 kg.	---	"

A hizott sertésüzlet irányzata: szilárd.
 Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúldési szándék a kertületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Url Rezső sertésbizományos VIII. k. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1914. október 20.

	kilogramm	fillér
Sertésveszen átment sertések	60-100	110-110
" " " " " "	100-120	110-110
" " " " " "	120-160	110-112
" " " " " "	160-200	112-116
Sertésveszen át nem ment	60-100	90-100
" " " " " "	100-120	100-100
" " " " " "	120-160	100-106
" " " " " "	160-200	106-110

Árak élősúlyban kilogrammonként 4% engedmény.
 Irányzat: gyenge.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 22.

Felhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	1375	Angol husos ürök	---
Galicziából	---	Első. hizl. ürök	56-76
Osztrák tartományokból	---	Középm. hizl. ürök	50-55
	---	Selejtes juh	---
Összesen	1375	Anyajuh	---

Irányzat: élénk, a prima juh ára 2-3 fillérrel drágább lett, viszonyítva a multheti árhoz.

Bécsi szarvamarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 22.

Felhozatal:	Árak
Magyarországból élő borjú	---
" leölt "	---
Ausztriából élő borjú	---
" leölt "	4961 " 100-160 110-128
Magyarországból leölt bárány	---
Ausztriából leölt "	40 " K. párja
Magyarországból leölt sertés	---
Ausztriából " "	3025 " 140-164
Magyarországból leölt juh	---
Ausztriából leölt "	667 " 96-132
Összesen:	8693 db.

Irányzat: lanya, az elsőrendű borjú ára 4 fillérrel a többi minőségű borjú pedig 10-12 fillérrel olcsóbb lett, hizosertés 4 fillérrel drágább lett, ellenben a husosertés 10-12 fillérrel olcsóbb lett.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 20.

Felhajtás:	drb	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:		Magyarországból	
Hussertés	6217	husos	3772
Zsirsertés	10730	Magyarországból	
		zsirfajta	10730
Összesen	16947	Galicziából	86
		Osztr. tartományokból	2369
		Németbirodalomból	---
Eladatlan maradt	750	Összesen	16947

(Árak kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben):

Belsőrendű magyar zsirsertés	142-146 kiv.	---
Középsertés	132-140	---
Óreg sertés	132-140	---
Könnyű és szedett sertés	124-128	---
Szilárd (lengyel, erdélyi)	114-140 kiv.	144

Irányzat: szilárd a zsirsertéseknél, a husosertés lanya. Zsirsertés nagyobb szükséglet miatt elsőrendű zsirsertés 5-6 fillérrel, a másodrendű pedig 2-4 fillérrel, a harmadrendű zsirsertés 2 fillérrel drágult, husosertés pedig 4-6 fillérrel olcsóbb lett.

Bécsi szarvamarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 19.

Felhajtás összege:	drb	Minőség szerint:	drb
Hizott marhában felhajtás	2366	Hizott marha	2151
Csontozni való marhában felhajtás	1601	Legelőmarha (Wiedew.)	215
Összesen	3967	Csontozni való	1601
Eladatlan maradt	---	Összesen	3967

Származási hely szerint:

Magyarországi	2445	Nem szerint:	
Galic. és bukovinai	66	Ökör	2106
Osztrák tartományokból	1456	Bika	655
Boszniai	---	Tehén	1183
Összesen	3967	Bivaly	23
		Összesen	3967

(Árak 100 kilogrammonként élősúlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

1914. okt. 19.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	108-112	98-106	88-96
Galiczi hizott ökör	---	---	---
Tarka hizott ökör	120-124	112-118	103-120
Bikák	88-106	---	---
Hizott tehén	94-114	---	---
Legelőmarha	90-100	---	---
Csontozni való marha	56-76	---	---
Kisgazdák hizó ökre	---	---	---
Bivaly	56-72	---	---
Konzervárú (solt)	---	---	---

Irányzat: a felhajtás a szükségletnek nem felelt meg, azért az irányzat szilárd és igen élénk alakult és az elsőrendű hizóökor 4-6, éppúgy a többi minőségű ökör és konzervökor pedig 6 koronával drágult. Bika és tehén is 4-6 koronával drágult.

Jelentés a Wien-St.-Marxon folyó hó 17-ig megtartott szarvamarha-vesztégyvásárról.

Felhajtott:	Ökör	Bika	Tehén	Bivaly	Összesen
Magyarországból	380 db	106 db	237 db	15 db	738 db
Galicziából	---	---	---	---	---
Ausztriából	---	---	---	---	---
Összesen:	380 db	106 db	237 db	15 db	738 db

Osztályozva:	Hizómarha	Legelőmarha	Csontosmarha	Összesen:
	320 db	102 db	316 db	738 db

Irányzat: szilárd, a múlt vásári árak megtartottak a konzervökorok ára 2 koronával drágult.

Szerkesztői üzenetek.

J. K. Automobilmotornal dinamógépet lehet kapni bár az ilyen állandóbb és esetleg erőteljesebb gépek a motornak nem mindig válik javára. Mindenesen ajánlatos ily esetben a motort nem túlságos mértékű megterhelni. A dinamógép meghajtása azonban csak motor főtegeléről lehetséges és csak akkor, ha a tengelyre alkalmas helyen szűjtárasát lehet erősíteni. A dinamógép által termelt elektromos áramenergia mennyisége a benzínmotor u. n. normális munkaképességétől (a normális megterhelés mellett kifejtett effektív lóerőszámtól) függ. Az áramenergiát váltóokban merül. A szűjtött és a dinamógépben keletkező energia-vesztéseket beleszámítva, 1 eff. lóerővel kb. 600-800 watt áramenergiát lehet előállítani. Az akkumulátorok méreteinek és az elektromos lámpák számának megállapításáról csak akkor lehet szó, ha a motor effektív lóerőszáma ismeretes. Egy fényszálas izzólámpa gyertya fényeként kb. 1 1/2-1 watt áramenergiát fogyaszt.

G. V. Olyan gazdaságban, ahol minden 25 m. földre egy darab óz esik, a kár nagysága a termések értékének 20-25%-ára is felemelkedik. Hogy a kérdéses gazdaságban azonban a kártétel mily nagy összegre rug, az csak a helyi viszonyok teljeses megismerése mellett lehetne megállapítani teljesen elfogadható alapon.

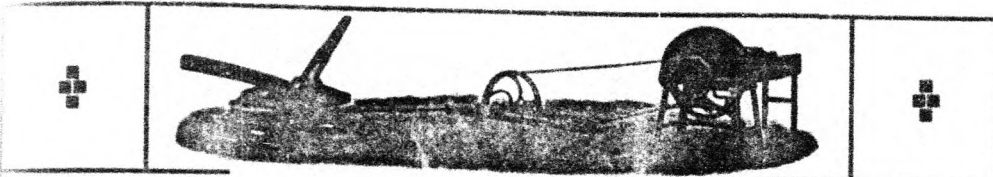
Vemhes lovak. Az 1912. évi LXVIII. L-c. 13. §-ának g) pontja értelmében a hadiszolgálatások alól mentesek a vemhes- és szoptatókancák négy hónapi szoptatás idejéig.

Sp. F. Istállóiban csak annyi helyet kötelesek átengedni, amennyit nélkülözni tud. A kirotás ellen felszólalással élhet a főszolgabírósnál, ennek határozata ellen pedig az alispánnál.

L. J. Miként azt már ehelyütt több ízben közöltük, a katonai szolgálatra való behívás a gazdasági szolgálati szerződését meg nem szünteti és a gazdasági behívás tartamára összes járandóságai megilletik.

G. P. L. Bakófa. Mivel kötelevelében világosan kikötött, hogy saját termésű új búzát adott el, a kötelevelnek csak annyiban tartozik eleget tenni, amennyi gabonája saját gazdasági szükségleteinek levonása után ideit terméséből fennmarad.

EROTAKARMÁNYGYÁR R.-T.
 Budapest, V., Nádor-u. 30.
 Ajánlja:
 lovaknak és hizóknak
„DERBY“
 melasse erőtakarmányát
 a korona 13.25.
„MILKA“
 tejelő takarmányt
 a korona 14.- ab Hatvan, zsák nélkül,
 1914. október és 1915. május havi szállításra,
 kb. egyenlő részletben. Tisztaságért és beltartalomért szavatolunk.
 Száritott répaszelet, folyékony melasse, száritott tengeri mosliék és különféle pogácsákban legolcsóbb bevásárlási forrás. 5702

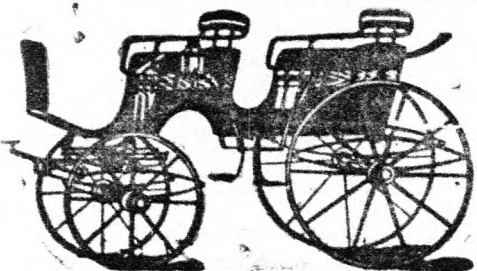
Takarmánykészítőgépek.

szecs-kavágók kézi-, járgány- és gőzhajtásra, répvágók, aarálók a legjobb, legcélszerűbb, teljesen árem-biztos kivitelben.

Umrath és Társa, Budapest, V. kerület, Váci-Mörút 60. szám.

Gyártunk: lokomobilokat, gőzcéplőgépeket, szalmaszajtokat, szalmakazalozókat, járgányokat, cséplő- és tisztító-gépeket, takarmánykészítőgépeket, vető- és aratógépeket, borsajtokat, szivattyúkat.

Kívánatra ingyen küldünk gazdagon illusztrált árjegyzéket és ajánlatokat.

Kocsiárucsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz.
Kocsiárucsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Rákóczi-úti raktárát áthelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld.

MEZEI EGEREK

tömeges és biztos kipusztulására legjobb az évtizedek óta sok magyar és külföldi uradalomban, gazdaságban, állami telepeken kitűnő sikerrel használt labdacsalakó egérméreg. Egy holdra 1-2 kg. elég. 100 kg. ára 100 korona. 5 kg.-os láda 6 korona. **Sipőcz István** gyógyszerész, Pécs, Baranya megye. — A megrendeléshez hatósági engedélyt kérek mellékelni. 5948

Kár minden szem magért,

melyet a vetéskor, vagy később elveszít a gazda! Biztos védelmet nyújt **3 ellenség, a varju, egér és üszök** ellen a

Corbin

magvédőszer, mely 8 év óta kiválóan bizonyult, külföldön és belföldön is ki van már próbálva.

Olcsó! Egyszerű!

Elsőrangú bizonyítványokkal, használati utasítással és legjutányosabb ajánlattal azonnal szolgálunk.

Tegyen egy kísérletet!

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára, Újpest.

Ocsuból buzát

kap a **csigatrieur** segítségével.

A mai drága buzaárak mellett **néhány nap alatt kifizetődik** ezen értékes tisztítógép vételára. Erőhajtást nem igényel. Teljes önműködően dolgozik.

Kérünk **sőpredék- vagy hulladékmintát** beküldeni, amelyet különválasztva aznap visszaküldünk. 6013

Tarján és Társa, Budapest, V., Csáky-utca 8. szám.

Finom és goromba

buzakorpa, valamint rozskorpa, takarmányliszt, malomkonkoly, malombükköny, bükkönydara, buzaocsu

egész évi kötésre is, **frankó** bármely állomásra, jutányosan kapható.

Mandl Zsigmond, Makó.

Főtisztí, illetve önálló állást keres nagyobb uradalomban január hó 1-re **főiskolát végzett** gazda, morvaországi és nyugalmagyarországi **cukorgyári gazdaságból** 15 évi praxissal. 37 éves, magyarul, csehül és németül beszél, rosszul fizető gazdaságok reorganizálásában teljesen jártas. Megkeresést **Hzasenstein & Vogler A.-G., Wien, I., Neuer Markt 3.** alá kér „Umsichtig und Zielbewusst S. 3540“ jel alatt. 6023

Mindenkit érdekel!

OLÁH GYULA dr. **Kolera** tanulmánya a

gyógyításáról

Ára bérmentes küldéssel **3 korona 45 fillér**, mely összeg előre utalványozandó a „PÁTRIA“ r.-t. könyvkereskedésének, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

EREDETI STOCK MOTOREKE

berlini gyárunkból
azonnal szállítható.

A vasuti szállítás a háborus állapotnál sem szenved késedelmet.

Vezérképviselőt:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

okleveles gépészmérnökök mérnöki irodája,
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 4.

Sürgőnycim: „Diplings“

Telefon: 76-94.

A háboruban előállott igásállathiány pótlására a német kormány nagy összeget bocsájított a gazdaegyesületek rendelkezésére, hogy motorekét szerezzék be. Egy keletporoszországi egyesület 25 db Stock motorekét rendelt azonnali szállításra.

MEZŐGAZDÁK ÉS ÁLLATTENYÉSZTOK!

Aki mindentféle vágóállatot: ökröt, sertést, borjut stb. eladni akar, aki fejőstehenet, beállítani való állatot, röviden különféle nemű és fajú tenyész- és haszonállatot venni akar, folyamodjék az „ÁLTALÁNOS OSZTRÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ TÁRSASÁGHOZ (Allgemeine Österreichische Viehverwertungs Gesellschaft) WIEN III., Zentralviehmarkt St. Marx. Sürgőnycim: Viehverwertung Wien. Felvilágosítások állat bevásárlása és értékesítése dolgában készséggel és ingyen adatk.

5724

Nemes gyümölcsfák, 100 db	50 K
„ „ nével, 100 db	60 K
Gleditschia, sövénynek, válogatott, 1000 db	18 K
Ákác, válogatott, 1000 db	18 K
Spárgagyökér, egyéves (jobb mint hároméves), valódi Argenteuil, 100 db	3 K
Földieper, 18 faj, 100 db	4 K
Fenyőfák, kb. 1 m. magas, 100 db	60 K
Amerikai fenyő, kb. 1 m. magas, 100 db	70 K
Thujazöld, koszorúknak, 100 kg.	30 K

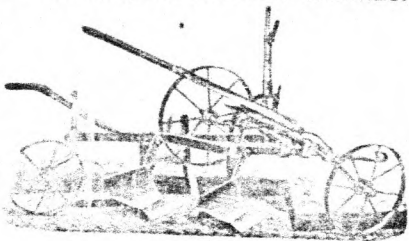
Hein-féle kertészetek, Budapest, Thököly-ut 109.

5907

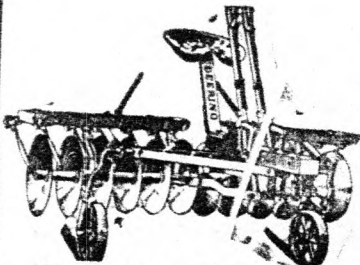
Miután a vasuti forgalom hazánkban majdnem minden vonalon megnyílt, ajánlom a t. Gazdaközönségnek azonnali szállításra

Sack Rudolf

általánosan legjobbaknak ismert valódi egytemes és többvasu acél-ekéit, motorhoz való többvasu ekéit, vetőgépeit és boronáit.

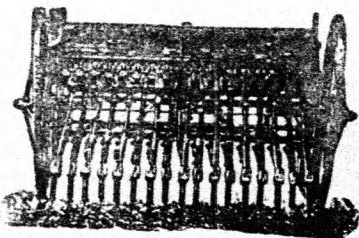

Sack-féle Z179 kettőséke.

Deering-féle tárcsásborona.

Raktáron vannak a **DEERING-féle** amerikai fűkaszalógépek, szénagyűjtők, tárcsásboronák, darálógépek és benzinmotorok. **APOLLÓ** meszelő-, fertőtlenítő- és permetezőgépek.

Sack-féle sorbavetőgép.

Valódi **WESTFALIA** műtrágyaszórógépek

és egyéb mezőgazdasági gépek és eszközök elsőrendű minőségben, nagy választékban kaphatók

Propper Samu mezőgazdasági gépraktárban, Budapest, V., Váci-körut 52.

Árjegyzékek és felvilágosítások kívánatra ingyen és bérmentve!

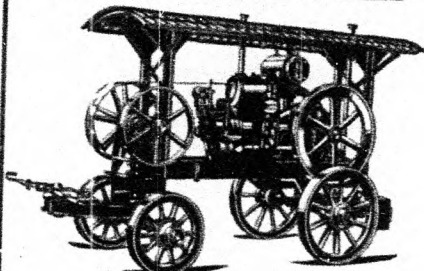
LANGEN ÉS WOLF motorgyárosok
Budapest, VI., Váci-körut 59.

Szállítják a világhírű eredeti

„**OTTÓ**“
motorokat,

benzin-
lokomobilokat.

Kitűnő referenciák!

Lóheremagot

és **Lucernát** az ország bármely vasuti állomására szállítva, készpénzfizetés mellett legmagasabb napi áron **vásárolok.** Ajánlatokat és minta beküldését kéri: **Keller Zsigmond, Budapest, V., Vadász-utca 33. szám.** Telefon 21-08.

6004

Intelligens elsőrendű gyakorlati gazda, Izraelita, 40 éves,
elvállalná nagyobb uradalom adminisztrációját

fix, vagy százalékos alapon. Rendelkezik 200.000 korona vagyonnal. Megkereséseket „Gyakorlati gazda” címen továbbít a kiadóhivatal.

5963

Sárgahusu, bőventermő 6026

étkezési burgonya

**1-2 vagon megvételre keres-
tetik tavaszi vetőmagnak.** Mintázott árajánlatokat kér
Czell, uradalmi intézőség, Lajtakáta, Moson megye.

Hol lehetne

bükkmakkot gyűjteni?

Szíves értesítést kér

SÁNDOR IMRE, erdészeti magnagykereskedő,
Székesfehérvár. 6024

Legmagasabb áron **VESZ**

Lucernát, lóherét, babot, borsót

(„Victoria“)

Jutányos árak mellett szállít: **Takarmánycikke-
ket, mint korpát, konkolyt, takarmány-
(8-as) lisztet, repce- és napraforgóolaj-
pogácsát, szárított répaszeletet, folyé-
kony melasse-t, nedves és szárított
sörtörkölyt (tehenészetek részére),
malátatörkölyt, tengerimoslékot, maláta-
csirát stb.** :: :: :: :: :: :: :: ::

FÖLDES GYŐZŐ

bizományi irodája

Budapest, VII., Dohány-utca 12. szám (Tolnai palota). Telefon 141-16. 6019

Nagyobb gazdaságba

főtiszt vagy önálló gazdatiszti állást keres

44 éves, izr. vallású, hadmentes, felmondatlan állásban
levő okleveles gazdatiszt, ki dunántúli legintenzívebben
kezelt gazdaságban mint önálló főtiszt működik. A gazda-
ság minden ágában, cukorrépa-, dohánytermelés, valamint
jószághizlalás terén nagy gyakorlata van. Legjobb referen-
ciákkal rendelkezik. Szíves megkeresést kér **dr. Kovács
Ödön** ügyvéd urhoz, **Budapest, V., Rudolf-tér 5.**
Telefon 206. intézni. 6005

MOST JELENT MEG!

BANK és TŐZSDE

GYAKORLATI KÉZIKÖNYV

Irták: **Martos S. és Berkovits Jenő**

Ára 10 kor.

E gyakorlati szakmunka a betétüzlet lényegével, ismertetésével kezdődik, majd áttér
a csek-, a zsiró- és kiringültre. Ismerteti a váltóüzletet, amely egyik legfontosabb
része a munkának gazdaközönségünk szempontjából és fontosság tekintetében csak
a jelzálogkölcsönüzletek ismertetése mulja felül. A munka ezen része foglalkozik a
záloglevéllel, azok értékesítésével, a jelzálogkölcsönök lebonyolításával, az előző terhek
rendezésével, a kölcsönátruházással, az engedélyezett kölcsön elszámolásával, a konver-
zióval, az évi törlesztési összeg kiszámításának módjával, továbbá az igen fontos
kitolások jelzálogkölcsön lehetősége ismertetésével. Ezután a folyószámlahitel és a folyó-
számlavezetés technikája következik, majd pedig a budapesti értéktőzsde szervezete,
az értéktőzsdei üzletek gyakorlati példákkal, az értékpapírokkal való spekuláció módjai stb.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Néhány száz koronával többet vesz be, ha a trágyalének nagyobb figyelmet szentel!

Trágyalészivattyúk, trágyaléoszók és trágyaléfordók,
ugyszintén minden fajú szivattyukat, vízvezetéseket
a legújabb szerkezettel készít

**Aktion-Gesellschaft Erste mährische Wasserversorgungs- und
Pumpenbauanstalt ANT. KUNZ, Mährisch-Weiskirchen,**
Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország
legnagyobb vízvezeték- és szivattyúk speciális gyára. 7688

Homlokzatok és belső helyiségek meszelésére

BAZALTFESTÉK

a legjobb és a legökölteosebb, kimorittó ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA

festékgyára

Budapest, VII., Örnagy-utca 4.

Negyszeresen
kifüritve!

Brüsseli
szarvasmarhaki-
állításon első
díj: 500 frank.
Első díszörmek stb.

Eredeti Hollandi tuberkulimmentes tenyész- és tejteheneket, üszö- ket, borjúkat és tenyész bikákat

csakis elsőrendű árut, fuvar- és hibától mentesen Ausztria-Magyarország
minden állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak

D. Stoppelmann und H. van Zand Winschoten-ben (Hollandia).

Frígyes főherceg uradalma, Teschen. A cs. és kir. gazdaság,
Smiritz és Jenő, a m. kir. gazdasági akadémia gazdasága
M.-Óvár, a krakkói cs. és kir. gazdasági egyesület szállítója.
Döry Hugó, Túskevár.

Az utolsó 6 esztendőben mintegy 6000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország leg-
első uradalmainak és nagybirtokosainak **Prima referenciák rendelkezésére
állanak.** Valamennyi fajta 100 kiló élősúlyban, a vagonból kimérve szállítatik.

BENZOL

motorüzemekhez és traktorokhoz (benzin helyett)

helytt, raktár Budapest pr. 100 kg. K 45.—
helytt, vasút Schönbrunn-Wittkowitz „ 100 „ „ 43.—
utánvétellel, kb. 500 kg.-os kölcsönvashordókban, melyek 6
héten belül a feladó állomásra bérmentve visszaküldendők.
Benzol olcsóbb a benzinnél, mert 25%-kal kevesebb kell
ugyanazon teljesítményhez. Benzol nincs pénzügyöri ellen-
őrzés alatt.

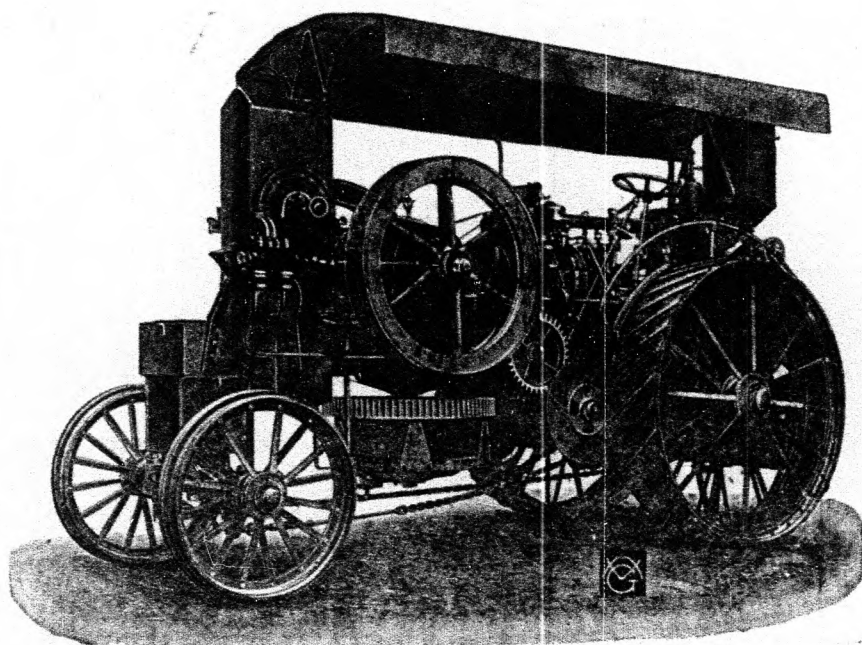
Dieselmotorhengerolaj	pr. 100 kg. K 90.—
Gépkenőolaj	100 „ „ 44.—
Géphengerolaj	100 „ „ 70.—
la kocsikenőcs	100 „ „ 22.—
Pyroleum	100 „ „ 48.—

helytt, raktár Budapest, utánvétellel.

FENYO BÉLA műszaki
nagykereskedő, Budapest, V., Csáky-utca 34. sz.
INTERURBAN TELEFON 121-64.

Kétgéprendszerű „ASTRA” GÁZEKÉK

A létező
legolcsóbb
szántási
üzem-
költségek!

Nagy
teljesítő-
képesség!
Biztos
üzem!

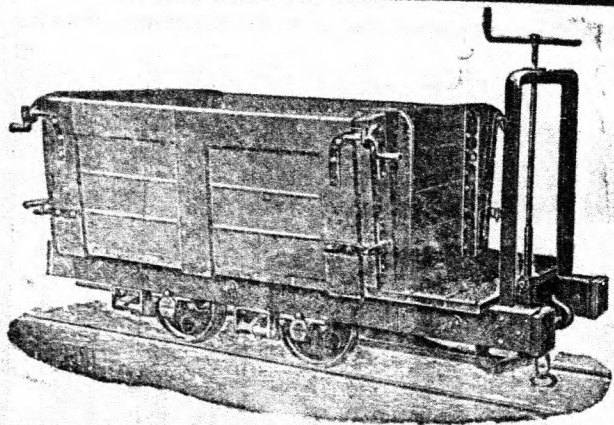
Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként kb. 480 gramm faszén (2.4 fillér).

Több ekekészlet azonnal szállitható.

Felvilágosításokkal szívesen szolgál:

**A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége**

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyom jelzés, tervezés, építés.

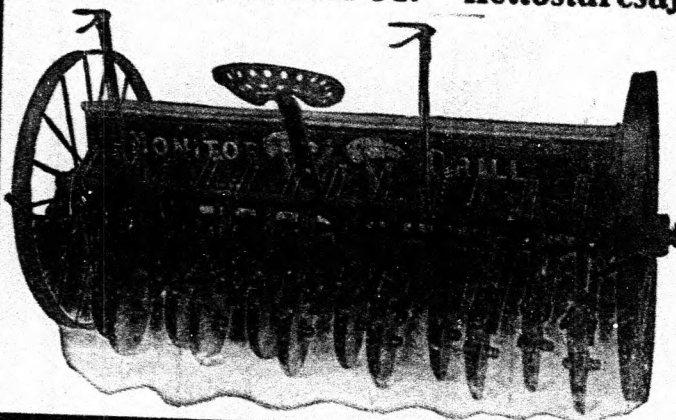
A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. Keskenyvágányu Vasutosztály
Budapest, V. ker., Váci-körút 32. szám.

Levélpapírokat és borítékokat

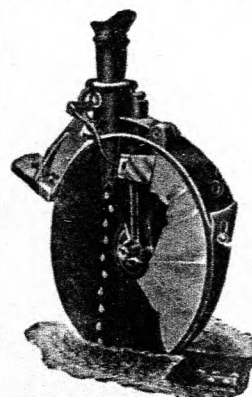
bármilyen alakban, tetszés szerinti szöveggel (címmomással) izléses kivitelben készít a „PATRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság. Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek.)

MOLINE „MONITOR” Kettóstárcsájú vetőgép Kombinálva műtrágyaszóróval is.

ELŐNYEI:

1. A kettős tárcsák segítségével a legkötöttebb és legnehezebb talajnál is a vetőmagot a kívánt mélységbe hozza.
2. A műtrágya a tárcsák által a porhanyított földdel keveredik.
3. A vetőmag közvetlenül a műtrágyázott, porhanyított földbe lesz elvetve.
4. A csira fejlődése tökéletesebb, mert a vetőmag, mint az ábra mutatja, két sorban esik a földbe.
5. A vetőtárcsák forgása által a gép a legcsekélyebb vonóerőt szükségesli.
6. Legalkalmasabb gép rossz időviszonyok mellett végzett motorszántás utáni vetésre.
7. Takaróláncok alkalmazásával a fogasolás elmarad.

Adriance, Platt, & Co. — Moline Plow Company
Magyarországi eladási irodája:
Igazgató: Braun Armin, Budapest, II. ker., Zárda-utca 34. szám.

Részvénytőke
150 millió
korona.

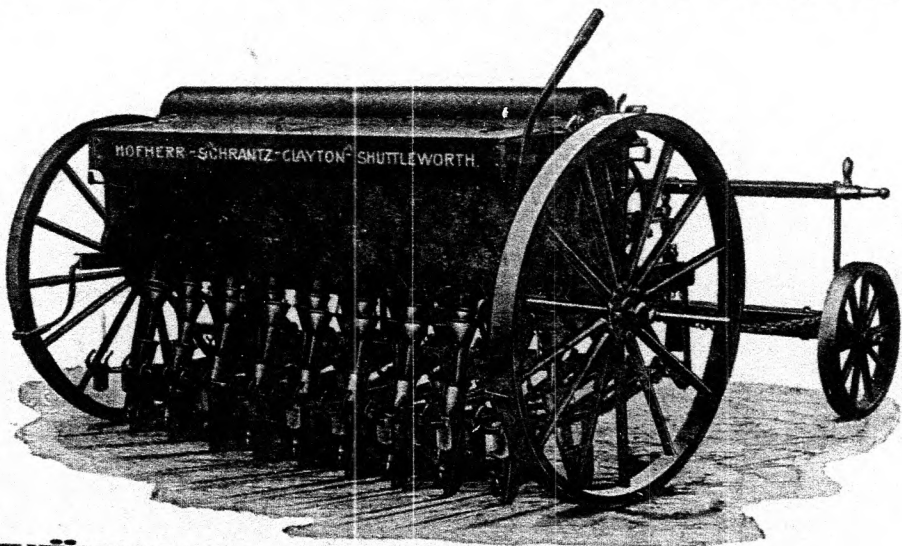
Hofherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth R.-T.

BUDAPEST, VI., Váci-körút 57. szám.

Ajánlja: Egyesített „FFK” jegyű

„HOOSIER”
vetőmag- és műtrágya-
vetőgépeit,

melyek a vetőmagot és a műtrágyát egyidejűleg sorba vetik.

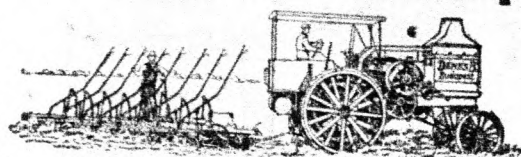
Egyszerű szerkezet. **KÖNNYŰ KEZELÉSI MÓD.** Megbízható vetés.

Ajánlja továbbá

„Voss”-féle szabadalmazott trágyaszórógépeit, melyek mindenütt a legjobbaknak vannak elismerve.

➤ **Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.** ➤

30 HP. eredeti Christoph-gyártmányu benzintraktor,

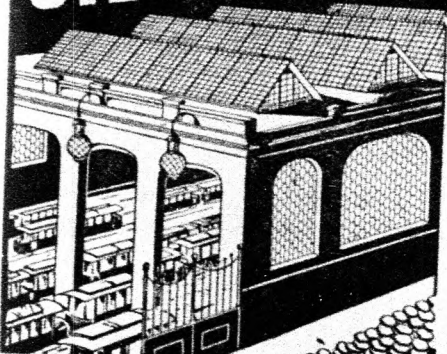
mely szántásra, tehervontásra, cséplésre stb. munkák elvégzésére kitűnően alkalmas, raktárhelyiségeink áthelyezése miatt, kedvező fizetési feltételek mellett, jutányos árban eladó.

DÉNES B. Betétitársaság

BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15.

ÜVEGIPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG EZELOTT SIEMENS FRIGYES. NEUSATTL, ELBOGEN, MELLETT.

KÉPVISELŐ: BOLGÁR PÁL BUDAPEST/V. AULICH-UTCA 8. (SZABADSÁG TÉR) TELEFON 8-88.

Drótüveg

sima és bordázott kivitelben, csaknem teljesen fehér színben, 4-5 mm. vastagságban mihelyre oldalablakához, 6-7 mm., 8 mm. és 10 mm. vastagságban felvilágítóhoz, 15-161 grézes 30 mm. vastagságban padozatszerkezetekhez. Minősége mindenteljesen bevált, ellenállóképessége felülmúlhatatlan.

Puvt, préselt kivitelű kiváltható üvegtégla (törv. védve)

Ablakokhoz, falakhoz, verandák, téllertek, kioszkok, edőterek, fürdők, kórházak, jéggyárak, boltok, erőszakkamrák, p. neek, vágóhidak, indóházak, mozdonyozinek, gyárak boltzatához stb.

Üvegtéglaerőp. közönséges és bornyolt minden alakban. Padozatüveglapok sodronybéttel és anélkül, külföldi kiképzésben és nagyságban 15 grézes 40 mm. vastagságban. Nyersüveg-sima és recés. Fényképesse. Vasúti jelzőüveg. Védőüveg vizsgálómutatóhoz. Üvegtégla mindenféle cég- és reklámfeliratra.

Képviselet: BOLGÁR PÁL, BUDAPEST, V., Aulich-utca 8. szám. Telefon 8-88.

DIANA FEGYVER-ATELIER

GOTHARD SÁNDOR

HERÉNY, SZOMBATHELY MELLETT, (VAS MEGYE)

A. Jos. Defourny, Herstal és A. Leue & Co. Liège (Victoria Hammerles), világhírű és legelsőrangú galamblovó- és vadászfegyvereinek egyedüli és kizárólagos képviselője. E. Bernard & Co. A Defourny-Sevrin luxusfegyvereinek állandó nagy raktára. Mannlicher-Schönauer Anticorro, Antinitesövü, Mignon távesővel szerelt fegyvereknek állandó raktára. Vadászfegyverek 160 koronától, ejectorosak 260 K-tól, Anticorro- és Antinitesövü fegyverek 400 K-tól minden árban. A kontinens leggazdagabb luxusfegyverraktára. Minden minőség állandó nagy készletben. Teljes garancia. Minden fegyver pontosan van belőve. Legjobb minőség. Legolcsóbb gyári árak. Utólérhetlen olcsó. Árjegyzéket tessék kérni.

Főtiszt illetve rendelkező tiszt állást keres január hó 1-től nagyobb uradalomba 15 évi gyakorlattal bíró egyén, ki gyakorlatát Morvaország és Nyugatmagyarország cukorgyári gazdaságában szerezte, 37 éves, németül, csehül és magyarul beszél, főiskolát végzett gazdatiszt, ki teljes jártassággal bír rosszul fizetődő bér gazdaságok reorganizálásában. Szíves megkeresést kér Haasenstein & Vogler A. 6. hez Wien, I., Neuer Markt 3. „Umsichtig u. zielbewusst S. 3540“ alatt. 6009

Hogyan kell több és olcsóbb takarmányt termelni???

Erre nézve utbaigazítást nyer Konkoly Thege Sándor dr.: „Szántóföldi szilvas takarmánytermelés“ című művéből. Ezen 40 képpel ellátott könyv megtanítja Önt arra is, hogy miként tudja gazdaságának egész takarmánytermelését egészségesebb, okosabb és jövedelmezőbb alapokra helyezni. Megrendelheti 1 korona 20 fillér előzetes beküldése mellett a „Patria“ részv. társ. könyvostályától, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

VIRÁG és FARAGO

Vasipart és gazdasági-cikkek

gyárttelepe. BUDAPEST, VII. NKA útca 11. TELEFON 8-22. TELEFON 87-22.

ÚJABB SZAKKÖNYVEK

Ambrózy: A méh. Új 3-ik kiadás. Füzve 8.---	kötve	Kor. 10.-
Andrássovich: Házanyagok készítése	---	2.-
Betegh: Baromfiak forrás-telepítés	---	2.-
Campbell: Okoskert talajművelés	---	3.50
Csikó: Szarvasmarhatenyésztés	---	8.-
--- Takarmányozás	---	10.-
Deák-Resch: Okoskert művelés kézikönyve	---	1.40
Dezso: Mezőgazdasági kézikönyvtétel	---	6.-
Dörner: Kaszáló és legelőjavítás	---	9.80
--- Keresk. tárgyak használata	---	2.50
Előadások a borászat köréből. IV. sorozat	---	2.50
Fekány: Állategészségügyi törvények	---	15.-
Grabner: Gyümölcsfák műtrágyázása	---	2.-
--- A gazdasági törvények nemessítése	---	6.-
Groffits: Gazdasági áprólás	---	12.-
Hetzl: Szarvasmarhák megrésztése	---	6.-
Hutya: Törvényszéki állatorvostan	---	10.-
Howsky: Táblázat a takarmányadagok kiszámításához	---	5.-
Jankó: Szalma-széná kazlak készítése	---	1.-
Károly: Mezőgazdasági szemvizsgálatok és eredmények	---	10.-
Kereke: Házállatink okoskert takarmányozása	---	3.-
Kinell: Hollandi marha tenyésztése	---	1.00
Kovács: Állatbetegségek fejlődése és szervezete	---	10.-
--- Kondornagosságnak	---	1.-
Kovácsy: Cukorrépa trágyázása	---	1.-
Kovácsy-Monostory: A ló és tenyésztése	---	15.-
L. Kovács: Néhány szó a házi nyultenyésztésről	---	3.-
Kozák: Juhtenyésztés	---	14.-
Leimster: Állatbetegségek fertőzőanyagok stb. részéről	---	1.-
Limbacher-Pösch: Ruszt-Sopron-Pozsonyi borvidék	---	3.-
Mezőgazdasági Kalauz. Gazd. termékek besz. forrásai.	---	18.-
Orbán: Egyszerű gazdasági számtartás	---	12.-
Orbán: Gazdasági számtartási napló	---	6.-
Orbán-Szilárd: Jövedelemadóról	---	8.-
Orsz. méhésztársulat. Szerk.: Szilassy Zoltán	---	1.50
Páll: Motoros szántás	---	3.-
Pater: Vadontermő gyógynövények	---	5.-
Praznowsky: Dohánytermelés és kezeléstan	---	3.-
Rácz: Magyarország juhtenyésztése	---	3.-
--- Kétf. állatteny. karcolatok	---	5.-
Rády-Sporzon: Benzinmotor	---	3.-
Rodicsky: A magyar juhtenyésztés	---	3.-
--- A kocska tenyésztése és hasznosítása	---	1.50
Rubincz: Hogy állunk a Bakánon	---	1.-
--- Országos gazdasági szemle	---	60.-
Schrecker: Az állatállomány kezelés	---	2.-
Szalay: A magyar tyúk tenyésztése	---	5.-
Szász: Sajtkészítés	---	2.-
Székács: Gyakorlati buzamagvetés	---	3.-
Szilárd Ferenc: Ébredés az erdőn	---	2.50
Szilárd Gyula: Mezőgazdaságtan I.	---	5.-
--- Mezőgazdaságtan II.	---	4.-
--- Szőlő és pinc. Gyakorlati kézikönyv	---	3.-
--- Veszélyes feladatok megrésztés. oktatásához	---	5.-
--- Szőlőművelés és borszag	---	10.-
Szilassy-Grabner: Szilvas takarmánytermelési természet	---	10.-
Vantós: A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony	---	3.-
Zaltschek: Termelés és takarmányfogyasztás	---	50.-

Megrendelhetők a „Patria“ r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

42 év óta kartellen kívül! Uj és egyszer használt

hazai zsák-és ponyva-

gyár és kölesöntézet.

Eredeti importált amerikai manillazsineg, kézi kévekötel.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár,
kölesöntézet,

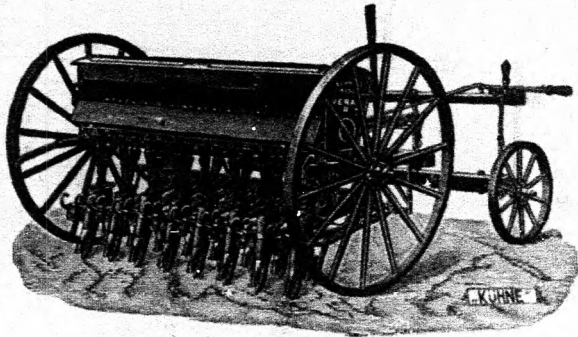
BUDAPEST,

Arany-János-utca 10. sz.

Sürgönyelv:

NAGELA BUDAPEST

vidéki telefon 104-10. és 35-92.

Elsőrendű egy- és többvasu ekéket, 6- és 8-vasu kultivátorokat, tárcsásboronákat,

továbbá
hirneves

„**MOSONI DRILL**“ és „**VERA II**“ sorvetőgépeket,

sorbatrágyázó uj „**ROYAL DRILL**“ kombinált vetőgépeket, rostákat, konkolyozókat és szüretelőeszközöket

szállít:

„**KÜHNE**“

mezőgazdasági
gépgyár r.-t.,

Mosonban.

Főraktár: **BUDAPEST.**

Fiókraktárak: **DEBRECEN, KAPOSVÁR, SZABADKA, TEMESVÁR.**

Pellegrino-rendszerű gabonaszárító telepeket

mindennemű gabona, kukorica, hüvelyes vetemények, magvak, gubacs és selyemgubók szárítására

épít Magyarország, Ausztria, Horvát- és Szlavonország részére egyedül csakis az

ELSŐ HORVÁT GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE R.-T., ZÁGRÁB.

Már épített és építőlőfélben lévő telepek:

Frigyes főherceg-féle főherceglaki uradalom igazgatósága részére;

Frigyes főherceg-féle frigyesföldi uradalom igazgatósága részére;

gróf Normann-Ehrenfels Gusztáv bizováci uradalom igazgatósága részére;

bánkúti főhercegi uradalom felügyelősége részére;

báró Gutmann orahovici uradalom igazgatósága részére;

báró Pfeiffer Kálmán gladnosi uradalma részére; Kottenbach András ur, ujbánovci (Szerém megye) nagybérlő részére;

Sorger Sándor ur, a Draskovits gróf noskovci uradalom főbérlője részére;

Simeunovics György ur, gomboselőszigeteki nagybirtokos részére;

Szerb Földművelők Egyesülete m. sz. részére Mitrovicán.

Saját vas- és ércöntöde.

Malomépités.

Silos-telepek.

Vasszerkezetek és hidépités.

Motorok és turbinák.

Ferment-Suphorin

a Christoph-féle folytatódó erjesztési eljárással kapcsolatban a jelen leggazdaságosabb erjesztője. Nincs élesztő-manipuláció, nincs főzés, hűtés és sterilizálás, de van annál nagyobb szesznyereség!

Konkurrencia nélkül! Pénzt takarít használata által! Külön engedély hozzá szükségtelen Szabadalom bejelentve és törvényileg védve. Sok száz szeszfőzőben legjobb eredménnyel használatban.

Legjobb referenciák!

Prospektusok és használati utasítás ingyen, a kísérletekhez minták saját árban.

Szeszipari műszaki vállalat, Christoph és Tsa
Budapest, I., Bercsényi-utca 12. Berlin, Charlottenburg.

A Budapesti Állatvásár-pénztár Részv.-Társaság

foglalkozik: szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok, kecskék, sertések és huszfélék bizományi eladásával.

Előleggel nyújt hatóságilag megállapított kamattal b. mellett.
Eldobható és eladható: Budapest-Ferencváros.
Husféléket eladható: Budapest Központi Vásárcsarnok.

A Heller-féle „KING”

gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban.

A „King” kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy gazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnnek, javítások majdnem teljesen kizárók. „King” tömlővezetékekkel lehet teljesen, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványost és elölmunkálót feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtleníti.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicselelhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.

Kérjenek leírást.

Képviselek keresetnek.

TAR S,

lehetőleg gazdakörökből, 12-15 ezer korona tőkével, jövedelmező gépképviselethez kerestetik. Ajánlatok: „Bécs 1914. W. D. 9007” alatt kéretnek

RUDOLF MOSSE, Wien, I., Seilerstätte 2.

Gőztelepek

felülvizsgálatát, rendbehozatalát, teljes üzempróbákat, indikálást, gőz- és szénfogyasztásmérést, beállításokat stb.

Gáz- és nyersolajmotoroknál hibamegállapítást, üzempróbákat, beállításokat.

Új gépbeszerzéseknél előzetes felvételeket, teljes tervezéseket eszközöl

Zsíros Károly okl. gépészmérnök
Budapest, I., Átlós-ut 26. Telefon: József 48-83.

Őszi trágyázás!

Valódi védjegyű

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforosavas műtrágya.

Valódi csak zsákban van ólomzár van

Minden zsák jelzéssel

Óvakodjunk a

ha ilyen és eredeti rajta.

tartalom van ellátva.

hamisításoktól.

Kalmár Vilmos

Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviseletje
Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 49. szám.

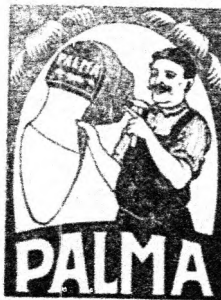
Marhavész ellen

legjobban védekezhet istállójának többszöri meszelése és fertőtlenítése által. Ezen munka végrehajtására legalkalmasabb a

Krása-féle Fix

gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép, melyből több ezer van használatban. Kérje még ma a 177. számú árjegyzéket.

KRÁSA RUDOLF
Wien, VII., Kirchengasse 29.

Eredeti Oberinntali és Montaloni tenyész- és tejelőtehének

eladását előnyösen közvetíti
ANTON HELL in IMST, Tirol.
Felvilágosítást a vásárokról és az árakról készséggel adok.

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK.

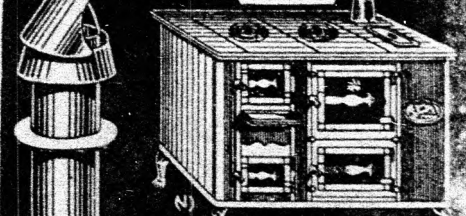
NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

ORÁNKÉNT ÉS LŐERŐNKÉNT. NINCS ROBBANÓ-TÜZ-VEZÉLY! MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS ÉS ENGEDÉLY NÉLKÜL.
WOHANKA ÉS TÁRSA BUDAPEST
V. VACZI KORUT 76

TELEFON 12-80

MUNKÁCSY GYULA
BUDAPEST
VI. KIRÁLY-UTCA 102
A SZAB. SÁRKÁNY KÉMÉNYTÖLDŐK ÉS FALAZÁS NÉLKÜLI TŰZHELYEK MA MÁR ORSZÁGOS HIRÜEK.

KÉRJEN ÁR JEGYZÉKET

Vegyések

20—25 fejőtehenet tejhasználatát elvállaló tartásra nyárig. Niderbauer Gyula, Árad. 3715

Elvállalok 15—20 db tarka szarvasmarhát téli tartásra novemberi májusig. Erdőkölődök fordulóinak Horváthy István bérlelő. 3904

Mezőgazdasági munkákat elvállaló, mint az őszi munkálatokat, valamint a gazdaságban előforduló összes munkákat is. Bártmenyű egyárra legyen szükség, azt hozzáteszem. Szívvel megkereséseket kér **Vilcs János, Rábadéveg, Vas megye.** 3882

Sertésmiskarolás
a n. ó. gazdaközönségnek tudomására hozom, hogy sertéseket miskarolni meg-hívásra, vidékre is, bárhová elmegyek. **FRANCISCS JÁNOS** sertésmiskaroló, **Kaposvár, Zrínyi-utca 17.**

Gépészeket
bármilyen űzemhez, kik a javítási munkálatokat önállóan végzik, mindkét fél részére teljesen díjtalanul közzétett az **Országos Gépészszövetség Budapest, IX., Ferenc-kört 17. Telefon: József 49—42.**

TÖRÖTT GÉPRÉSZER, kazánropedések, Korroziók
hővezetési autógép-üzemeltetésben, vagy helyszínen lezáró és nélküli, speciálisan hővezetőkkel szerkesztett gépek. 7888

Lakos és Székely mérnökök.
Gyár és vállalat autógép-üzemeltetésre és vágó berendezésekre. **Budapest, VI., Béke-tér 3.**

Eladás
Pálinkaüst buktatható, gyors fűző, törköly és gyümölcs lepárlására kiválóan alkalmas, olcsó árban eladó. **Hauzer György, Győr.** 3815

Eladó 48 db 750 liter űrtartalmu, kifogástalan jó karban levő, 27 vastag l. o. tüdőfaldongából készült boroshordó, méltóságos Sívó Jenő ur gazdaságában, **Abony, Peest megye.** 3711

800 métermáza első minőségű széna és sarjüm eladó. **Ára métermázánként 6 korona.** **Dauzó József Székelyudvarhely.** 3885

Gőzekogamiturák, eredeti Kompa, Heucko-félek, álló háztartási, 16—20 HP. Külön egy négyes billenőkeletet; nagyobb magújárási gépek; gőzhengerek; hidmérlegok, előnyös fizetési feltételekkel eladó. **Bővebbet Niedermann Jánosnál, Esztergom.** 3362

Négyszáz hold, részben kötött homokos birtok, aszesszárrendelvénytel, vasúti, dohányterméssel, egy téli takarékpénztári terhen felelő ötezer koronáért eladó. **Erdőkölődök oszakis levélleg Csánydy Emil, Budapest, Ráday-utca 23., II. em., 3. lehot.** 3837

Mérlegeket, autákat, szifonok, vattákat és tűzfűzőket legjobban és legolcsóbban szállít, árjegyzéket készíttel küld a Magyar Mérleg és Gépgyár Részvénytársaság, **Budapest, VII., Erzsébet-kört 41/a.** 5841

Vadászpuskák **Toplever** német, angol lakasrizekettel, 48 modern Hamorles, 70 fűm Drilling, 18-oz és 12-oz új **Browning és Winchester** távosíves **Mausler** Gerard távosíves és **Schönscher Ejectoros** fűm **Spezial Krupp, Anticoro, Ansimi, special Böhler** csúf Hamorles. Legújabb golyós és acéras **Winchester**, fűm **Hamorles-Drilling**, fűm **Angol és Kliner** páros garatiták stb. más, mind ki próbált olcsóráru jó fogvarek és pisztolyok olcsóbban mint bárhol, csakis **Elde** ügyvezetésében. **Egyetem-tér 5., fényképezőgépek, tábori lámpások** szintén nagy választékban. A legjobb fogvareket feltűntető sport-örveitől ingyen, **vétel, csere.** 4612

Mezei egerek kipusztítására legolcsóbb és legbiztosabb **a phosphor.** Megfelelő utasítással kapható. 6017

DETSINYI FRIGYES drogeriájában **Budapest, V., Váci-kört 6.**

Szilárd Gyula, csikvári földm. lak. tanárnak **gyakorlati kézikönyveit.**

Takarmányozást a legújabb elméleti és gyakorlati ismeretek alapján. **K 4.—Kötve K 5.—**

Mezőgazdaságtan, I. Alkalmos és különleges növénytermelés. **Fűzve K 4.—Kötve K 5.—**

Mezőgazdaságtan, II. Új kiadás sajtó alatt! **Szőlő és pincze,** 71 ábrával. **K 4.—Kötve K 5.—**

Vezérlőnél felöltök mezőgazdasági oktatásához. **Fűzve K 2.—**

Szőlőművelés és borgazdaság, 101 ábrával. **Kötve K 10.—**

A pinczegazdaság mellékretinek ábrákkal. **Fűzve K 1.50**

Kaphatók a „Patria” részv. társ. könyvkereskedésében **Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).**

RATTO phosphor-pasta patkányok **olcsó kipusztítására** szarvasmarhák mellett **1000 db 1 kor. 1 korona és 4 korona.**

DETSINYI FRIGYES **Budapest, V., Váci-kört 6**

Pálinkafűző üstök

legjobb kivitelben olcsón szállít **Frányi rézműgyár Újpest**

Szónát, szalmát,

iuernát, löherét és zabosbükkynt veszek és eladok
bármily nagy mennyiségben, felpréselehoz modern 16- és 20-ozos adom. **Szóna és szalmakötéshez** székességes legfinomabb minőségű haszli gyártmányu **16-ozos szónát** jutányos árban szállítok.

Ajánlatok:
Schreier Béla takarmánygyártó **Budapest, Népszínház-u. 33. Telefon: József 20—52.** 5804

Egér-labdacsok

a mezei egerek tömeges kiirtására a legújabb bevált módszer szerint készítve. **1 kg. kb. 3000 db.** **1—2 kg. 1 hold** földre elegendő. Bármely mennyiségben **frissen készítve,** használati utasítással szállítva, **1 postacsomag franco** küldéssel **6 kor., 1 métermáza** ingyen ládával **80 korona.**

Pály Gyula gyógyszerész **Alsóelemér (Torontál m.) 5910**

Ziska József utóda **Kostely György mérleggyáros.** **Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Alapítva 1872. Telefon 48—12.** Ajánlja a **legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb** gabona mérleget, **tizedes és százasos,** valamint **gazdasági szeker-, hid és marhamérleget.** A budapesti, fűm és gyári gabonamérlekek szállítása, **ugyancintán** szakszerűen nagy számú és **uradalmi** szállítja. **Árjegyzék** bérmentve. **Használt mérlegek** becsereztetnek és kaphatók, **megbízható állapotban.** **Mérlegek** elfogadhatók és pontosan **csakítottak.** **Kivánatra** **uradalmi** is **küldök** szerelőt.

Sertésstenyésztők **figyelmébe** ajánljuk: **A sertés Magyarországon** **Írta: Ensel DORNER BÉLA. Ára 7-20 korona.**

54 éves tapasztalataim a hazai sertés-tenyésztés és hizlalás terén. **Írta: Fodor Antal. Ára 1-60 korona.**

A sertés hizlalás. **Írta: Bökör György. Ára 2 korona.**

A sertés javítása és hizlalása. **Írta: Ruffy Pál. Ára 2 korona.**

Megrendelhetők a „Patria” r.t. gazdasági eszközgyártó kereskedésében **BUDAPEST IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).**

Gazdák figyelmébe!

50%-al olcsóbb, mint bármely más világítóanyag **pyroleum világítása.**

A. K. K. szed. 2521. 1900. A. 1905.

A pyroleum szagtalan, nem fűl, nem gyúlékony és már 100 ezer órávalomban bevezetett.

számos elismeréssel nálam be-telkintés. **Próbaküldemények 2 korona** utánvétel mellett **kivánatra** **prospekta** ingyen **és bérmentve.** 8018

DEGEN JAKAB **BUDAPEST, IX., Közraktár-u. 22.**

Reitter Oszkár nagybecsű kapitány **fejbaromfi-tenyésztésnek** **találománya** a **PATKANIN** **tökéletes patkányirtó szer** (nem mérgező) **emberre** **általán** **csupán** **son** **veszélyes.** **1 doboz ára 2 korona,** mely **elég 120—150 patkány** **kiirtására.** **Ismeretlenség** **leírás,** **melyben** **is** **van** **írva,** **hogy** **különböz** **magyarázat** **guz-** **daságban** **hány** **doboz** **haszná-** **landó** **a** **teljes** **ki** **irtáshoz,** **kérőre** **ingyen** **küld** **Reitter Oszkár** **főkapitány** **Patkanin** **gyártá-** **nak** **vezetője.** **Nagybecs-** **kerében** **teljesen** **biztos** **irtásért** **jótállás!** 6018

Burgonyát, válogatott és válogatatlan, bármily fajtát, bármily mennyiségben veszek.

Schreiner és Schleifer burgonyazúzógyár, **Budapest, VIII., Gólya-u. 10. Telefon: József 45—02.** 5808

Vétel

Megvételre keresek **Buda-** **pesti** **legfeljebb** **40** **élméterre** **4—500** **holdas** **birtokot,** **uradalmi** **parkban.** **Ajánlatok** **Borány Béla** **rendőr-** **felügyelőnek** **küldendő.** **Óbocsára.** 3857

Tavaszi rozsojt vennék egy **Kérek** **mintázott** **arájlatot** **és** **legolcsóbb** **ár** **megjelölésével** **Berczeller Jenő,** **Ipolyásg.** 3894

Veszek burgonyát, diót, almát, **monnyiségben.** **Árajlatot** **és** **mintát** **kér:** **Törzsek, Vác,** **Hat-** **tyu-utca 26.** 3855

Burgonyát, hagymát, **babot** **egész** **vagontelekekben** **veszek.** **Magyar** **Kivitel** **Társaság,** **Buda-** **pest, IX., Ráday-utca 22.** 3853

Diót, kórtét, mézet **egész** **konstrakományokban** **és** **kiseb** **telekekben** **legjobb** **napi** **árakon** **átvesz.** **Székely Kornél** **és** **Tóra,** **Budapest, IX., Ráday-utca 22.** 3854

Babot **veszek** **minden** **menyil-** **és** **szeg,** **kérek** **mintázott** **arájlatot.** **Schönwald** **Lipót,** **Budapest, Bakáts-tér 9.** **Telefon: József** **23—49.** 3807

Vörös löhermagot **keresek.** **Mintát** **az** **ár** **és** **menyiség** **megjelölésével** **kér** **Blau Zsigmond, Kis-székely, Toina megye.** 3856

Burgonyát, válogatott és válogatatlan, bármily fajtát, bármily mennyiségben veszek.

Schreiner és Schleifer burgonyazúzógyár, **Budapest, VIII., Gólya-u. 10. Telefon: József 45—02.** 5808

Szónát és szalmát

minden **menyiségben,** **szállított** **présele** **és** **tuvarmentesen** **minder** **veszt** **állomásra**

Sőhm Arnold **takarmánygyártó** **Budapest, VII. ker., Vörösmarty-u. 20. Telefon: 42—60.**

Toj. **Tojtermelő,** **kik** **jóv-** **tejt** **tejt** **Budapestre,** **vagy** **Wienbe** **biztos** **helyre** **adni** **ohajtnak,** **bizalommal** **minden** **hozám** **fordulni** **sziveskedjenek.** **Spitzer Jakab,** **Budapest, VI. Király-u. 19.** 3842

Burgonyát, **bármily** **menyil-** **és** **szeg,** **kérek** **mintázott** **arájlatot.** **Schönwald** **Lipót,** **Budapest, IX. Bakáts-tér 9. Telefon: József 23—49.** 3807

A „Háztartás” szövetkezet **több vagon fehér babot**

venne. **Ajánlatok** **a** **„Háztartás”** **szövetkezet** **igazga-** **tóságához** **Budapest, IX., Boráros-tér 6. szám** **alá** **cimzendők.**

Bérlet **600** **magyar** **holdas** **prima** **talaj,** **Fejér** **megyében,** **közel** **a** **vasúthoz,** **családi** **okok** **miatt** **azonnal** **átadó.** **Cím** **a** **küldőhatalban.** 3807

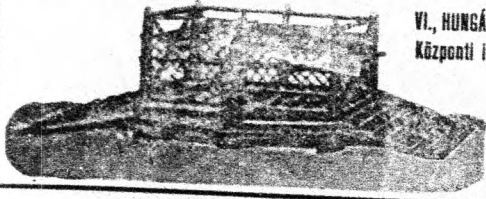
Harcetéri térképek!

Európa **térképe** ... 3 K — f.
Közép-Európa **térképe** 2 K 50 f.
Angolország **térképe** .. 1 K 50 f.
Franciaország **térképe** 1 K 50 f.
Dorsország **térképe** .. — K 60 f.

Az összeg előre beküldendő!

a „Patria” r.t. könyvkereskedésének, **Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)**

SCHEMBER C. és FIAI csász. és királyi udvari **BUDAPEST**
HIDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR

GYÁRAK:
VI., HUNGÁRIA-UT 83. és I., FEHÉRVÁRI-UT 100.
Központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-UT 100. SZ.
Ajánlják legjobb szerkesztésű
tizedes- és telőszály-,
marha- és szekérhid-
mérlegeiket.
Önműködő mérlegszer-
kezetek.
Kívánatra különleges
ajánlattal szolgálnak.

BUDAPEST
Népszínház-u. 22.

TELEFON:
József 22-41.

Sertésenyésztők és sertéshizlalók!!

Ha jószágukat értékesíteni kívánják, forduljanak bizalommal

URL REZSÓ sertésbizományi céghez

Vevők állandóan előjegyzve!

GAZDASÁGI SZAKKÖNYVEKRŐL INGYEN JEGYZÉKET kérésre a "PÁTRIA" r.-t.-ra.
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GŐZMIVELÉS.

Eredeti Fowler-féle gőzekével nagyobb területek
szántását éppúgy mélyrigolozást
szőlőtelepítésekhez elvállal

WOLFF ERNŐ GŐZSZÁNTÁSI
VÁLLALKOZÓ BUDAPEST-KELENFÖLD.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25.
Talaj. trágya. abrak, víz, szén, répa, valamint minden
egyéb gazdasági és ipari **vegyvizsgálatok.**

■ Szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben ÖMGE.
tagoknak az állami díjszabás tételéből 10% engedmény. ■

Gőzeke-bérszántás!

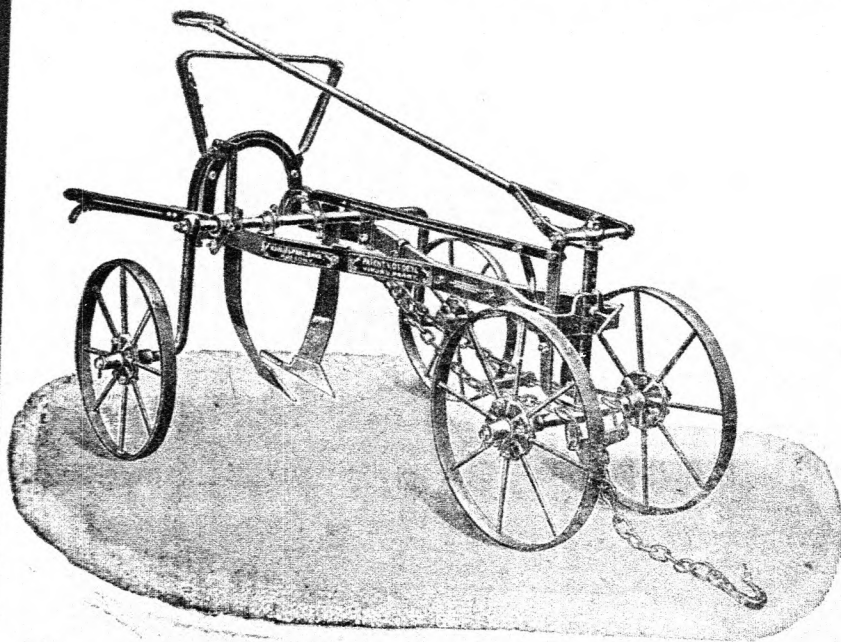
Nagyobb területek szántását, mélyrigolozását szőlő- és
gyümölcsöstelepítéshez, valamint gyöptörést elvállal!

IZERI IZSÁK GYULA
" " gőzszántási vállalata " "

BUDAPEST, I., KENDE-UTCA 12. SZÁM.

☛ A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik. ☛

DEYL
„AGRÁR” RÉPAKIEMELŐJÉVEL

legolcsóbban,
legbiztosabban,
leggyorsabban,
répaveszteség nélkül

szedheti ki répatermését.

Pótolja a hiányzó férfimunkaerőt, a többi összes munká-
latokat (tejelés, tisztítás) asszonyokkal és leányokkal
is el lehet végeztetni!!

Közgazdasági és Parcellázóbank r.-t. áruosztálya, Pozsony.

Allást keresők

Kocsisnak ajánkodik 1915. január 1-re egy kőszekorabeli egyén, ki 4-és és 5-ös fogatok hájtásában, időmérésben szakavatott jártassággal bír, egy a gyógykezeléshez és tenyésztéshez ért, ezen minőségben a jelenlegi szolgáltatásban a 16. évet tölti. Cim: Horváth Antal, Bánhalmai, u. p. Czelli-dombok, Vas megye. 3889

Négy középsőket vágott, 18 éves egyén, ki gazdaságban nevelkedett, azonnali belépésre Allást keres. Cim: a kiadóhivatalban. 3873

Bognár mester inasait Allást keres uradalomba, aki már több évig nagyobb uradalomban volt alkalmazva. 38 éves és katonamentes. Cim: megtudható a kiadóhivatalban. 3874

Bognár mester 42 éves, 17 éves bognárségédével nagy uradalomban, hol segédállítás is van, bognármeesteri állást keres újvi belépésre, saját szerszáma is van. Beszél magyarul és itálul. Szives ajánlatot kér a fizetés megjelölésével. Andrássy János bognármeester, Szerencsepuszta, u. p. Serénylyes Fejér megye. 3875

Szakértő gépész, megbízható egyén, aki már nagyobb füzemkémény volt alkalmazásban, ugyanint nagy munkában, szerszámban, mezőgazdaságokban és a gépészeti szakmában tökéletes jártassággal bír, azonnali belépésre Allást keres. Szives megkeresések Kohotok, Budapest, X. Gyömrői-ut 130. címre kérem. 3879

Ispán földmivesikölát végzett 34 éves, nős, családian keresztyén egyén, több évi gyakorlati bármikori belépésre megfelelő Allást keres. Szives Ferenc Nagyvárad, Temes-utca 23. 3877

Kovácsmeester 28 éves, nős, aki a lovaslást, gazdasági és fedéres munkát szakosorlva ért, jó bizonyítványokkal Allást keres nagyobb uradalomba, újvi. Cim: Pall István kovácsmeester, Pogonyi-pusztá, u. p. Bánréve, Gömör megye. 3878

Allást keres egy 3 éves szőlészeti tanfolyamot végzett, nagy gyakorlati bír, középkorú, kiscsaládú, mezőgazdaságban is gyakorolt egyén. Cim: Kádár István, Víznek, Heves megye. 3876

Szántartó, esetleg önálló intézői Allást keresek kisebb belépésre, 44 éves, izm., nős, mérlegképes, teljesen hadmentes, 24 éves gazdasági praxisom, a gazdaság minden ágában teljes jártasság van. Kaucióval, elsőrendű referenciákkal, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezem. Esetleg több uradalom könyvelési munkáját, zárlatát is vállalnám. Cim: a kiadóhivatalban. 3880

Szántartó a gazdasági gyakorlati felvétele és szántartás minden ágában teljesen járatos, nagy gazdaságokban elöltöltt hosszú gyakorlati, állását változtatni óhajtja. Szives megkereséseket továbbit Mosse Rudolf, Budapest. 3883

Alkalmazást keres 1910. év január elsejére egy 27 éves, nőlen, hadmentes, gyakorlatilag képzett műkötész. A kertészeti összes ágában, ezenkívül a házi szőlőkezelésben is járatos. Családi állásra reflektál, hol megismerhet és allandóságra számíthat. Szives megkeresést fizetés és a feltételek leírásával kér. Cim: a kiadóhivatalban. 3881

Hosszabb gazdasági gyakorlati bír, 38 éves, nős, katonailag mentes egyén, ki a német nyelvet is bírja, nagyobb gazdaságban, hol hízalások, tejgazdaság vagy szőlészeti, dohány stb. Szemben van, Allást keres. Cim: Tápay Illés, Jászentelezi (Pest megye), 20.000 koronás kaucióképes, mely földirtokban fekszik. 3884

Magtárosi Allást keres, vagy kisebb gazdaságba ispánnak ajánkodik izraelita vallású, kiscsaládú, hadmentes egyén, 18 évi gabonaszűrtben mint magtárkezelő és bevásárló munkáidat és erői jó bizonyítványokkal rendelkezik. Szives megkereséseket kér a fizetés megjelölésével Gettler József, Jászladány, Jásznyárykuzsolinok m. 3891

Főúri birtokon erdőfőnökhöz, vagy gazdasághoz, keresztény, már hadmentes mérnök Allást vállal. Cim: a kiadóhivatalban. 3892

Okleveles gazda, volt urad. főosztályos, bérlet, sok évi gyakorlati, kitűnő referenciákkal valamely uradalmi központi iródban gazdasági vagy bérleti felügyelői Allást keres. Szives ajánlatokat a kiadóhivatalhoz kérem. 3893

Intézői, ispáni Allást keres, vagy kisebb gazdaság önálló vezetőre ajánkodik, bármikori belépésre, gazdasági iskolát teljesen végzett, 28 éves, keresztény, nőlen, elfogad nős Allást is, a gazdaság minden ágában járatos, beszél magyarul, románul, szerbül, hiányosan németül és itálul. Cim: Simon Tivadar, Magyarcsanak, Csanád megye. 3890

Intézői, vagy önálló segéd-Intézői, tiszt Allást keres 1915. január 1-re, róm. kath. vallású, 30 éves, nőlen, gazdasági akadémiát végzett, 10 évi gyakorlati bír gyakorlati, ki jelenleg is egy intenzív kezelet gazdaságban van alkalmazva. Szives megkeresések öltöz Béla Pusztakengyel címre kérem. 3895

Ispán, v. kulesárnak ajánlómives, nagy praxissal a nyelvi ismeretekkel bír középkorú, nős, kath. egyén. Józan, becsületes és szorgalmas. Igényei szerények. Cim: B. J. Zsira, Sopron m. 3896

Okleveles vineellárjaajkodik uraságokhoz vinellérnek. Gaizmadia József, Terézvárdi bér gazdaság, u. p. Bőhony, Somogy m. 3897

Földmives és tejgazdasági szakiskolát végzett nős, erélyes, hadmentes gazdasági tiszt több évi gyakorlati, egy gazdaság, mint a tejgazdaság összes ágában teljesen járatos, azonnali belépésre Allást keres. (Esetleg a háború tartama ideiglenes Allást is vállal.) Cim: a kiadóhivatalban. 3900

Allást keres nős országi inas, katonamentes, első vagy második inas, esetleg mint kastélykúcsár, gazdaságban mint felügyelő lehetne alkalmazva. Felvételt és fizetést vagy kulesár-nőnek lehetne alkalmazni. Mindenképpen járatos és megbízható. Cim: Eblezky János, Polypart 2. szám, Balassagyarmat. 3898

Intéző (ispáni) Allást keres január egyre, 32 éves, izm. vallású, nős, kiscsaládú, hadmentes egyén, 15 évi gyakorlati rendelkező, melyet 3 nagyobb uradalomban, gazdaság minden ágában járatos, jelenleg egy 4000 holdas gazdaságban már hat év óta kertiellőt tiszt. Cim: Kardos Géza, Bihar-diózeg, Pusztaszentgyörgy. 3909

Gazdasági gépész, ki az összes gazdasági gépek, szántógépek, villamos erőátvitel, motorkezelésben, annak javításában teljes jártassággal bír, esztorgapadon dolgozni tud, január 1-re Allást keres. Szives megkeresést kér B. Koller Sándor, Szob, Hont megye. 3903

Idősebb mőkötész, Allást keres bármikori belépésre, aki a kertészetnek minden ágában teljesen járatos. Szives megkeresést kér a járandóság megjelölésével Schindler Alajos, Budapest, VI. ker., Lehel-utca 19., ajtó 7. 3905

Eladók 80 darab 4 1/2-5 éves, kisebb létekekben is. Vitellés Ze., Baranica, Torontál m. 3903

Többször kitüntetett és díjazott emendi libák és bronzpulykák eladók, darabonként 14 koronáért. Csomagolás ingyen. Cim: Frankó Béla, Tisz radvány, u. p. Csécs: Bihar megye. 3904

Teljesen betanított 2 éves vizsla eladó 100 koronáért. Bővebb felvilágosítást nyújt Medve Samu vadőr, Acsa, Pest megye. 3952

Eladó 100-150 darab elsőrendű tenyészjuh. Megtekinthető Kecskeméten, Pispán Mór cégnél. 3793

Házinyulak eladók, fehér és szürkű vadászórl belga orisai, 2-3-4 korona darabja. Simon, Tápószecső. 3799

Pusztakassaperi gazdaságunkban 400 drb tenyészanyabika, 200 lés és 22 elsőrendű kcs, friss szőpju. Megkereséseket Montag Henrik és József pusztakassaperi gazdasághoz, u. p. Mezőkövesdhez kérem. 3823

Szenttamási gazdaságban Kunszentmiklós-Tass, eladó 2 drb herelt 108 cm. magas, vörös deres színű 5 éves hibátlan jól járó kocsiló, továbbá egy 2 éves importált hollandi hároméves nagy pudrigyel. Bővebb felvilágosítást ad Köhn József, Budapest, Rottenbiller-utca 60. 3847

Egyará könyörű juhkereső 16 (búfas) lónak is alkalmas 2000 K.-ért eladó. Cim: K. O. Gazdasági Lapok kiadóhivatala, Budapest, VIII., József-u. 15. 3848

Kiváló egyedekből származó vöröstarka, tisztavérű bikaférfék tenyészépes bikákat, valamint hatalmas csontozatú 2 éves magyar-fajta bikákat, tekintettel a haporus állapotra, igen mértékelt Aron elad Schanburg-Lippe bereg dárda uradalmának jószágigazgatósága, posta Dárda, Baranya megye. 3848

Berletfelosztás miatt eladó ökr, 23 drb tehén, 1 bika, 3 pár kcs és igáló, vés- és gyűjtőgépek, hengerek, exszipratorok, társasborona, szekerek, ekék, hintók, az egész 65 és holt felszerelés. Galgajutai bér gazdaság. 3850

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

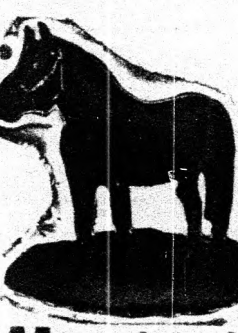
Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Angol telivér, 7 éves, teljesen hibátlan herelt, magas ikaúba belovagolva női és férfi nyereg alatt, auto- és ágyulövésbiztos teljesen megbízható nyugodt állat eladó Abony (Pest m.), Pályi Sándor intézőnél. Ára 2500 K. A jó üzleterekező volt és két testit versenyt nyert. Kéleme rendkívül elegáns, szeme világszép, magassága 170 cm. 3849

Muraközi hidegvéri (nori) igás tenyészkanca, választott csikók és tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőkől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lovasárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak. Cimem: IDŐSB HEINRICH MÓR lovasárió ügynöksége CSAKTORNYA (Muraköz). Törv. bejegyz. cég. Sürgönycim: Heinrich Senior, Csáktornya. Interurban-Telefon: 33. szám.

Elsőrendű magyar-fajú erdélyi jármosökrök, ugyszintén lés 2 éves magyarfajú erdélyi ökör borjuk minden időben nagy választékban kaphatók Alexa és Esztergárnál Szamosujvárt, Szolnokedbeka m. Levélcim Alexa Miklós, Szamosujvár. 5578

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasakat, borjásokat és tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulfans áron szállítok 5181

FUCHS LAJOS teyész- és hasasállat-kereskedő Újpest, István-tér 10. Sürgönycim: Fuchs Lajos. Telefon 130-19.

Henrik Ignác fia Nagyszentmiklós, Vas m.

Az ördögös' gazdaságban eladó 75 drb 1 1/2 éves elsőrendű fehér ökörborjú.

Levélcim: NAGY DÉNES földbirtokos, TORDA, Torda-Aranyos megye. 5006

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1, 2, 3 éves növendék ökö- és üszőborjakat, ugyszintén legprimább lekötni való és jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak

RECSEY ES DUKASZ szarvasmarhakereskedő NAGYKANIZSA. Megrendelési egyezség szerint bármikor is elfogadtatnak. 5311

A szenttamási gazdaságból allandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi hasastehenek és kétéves bonyhádi tenyészbikák és eredeti hollandi és frieslandi tehenek és bikák. Allandóan van eladásra felállítva 80-100 drb kiváló szép, tenyésztevére alkalmas, részint nagyhasas, legnagyobb részint már nálam leborjazott fiatal bonyhádi tehén. Érdeklődőknek Köhn József, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. szívesen ad levélcim bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kunszentmiklós-Tass vasúti állomásra kocsit is küld.

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasakat, borjásokat és tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulfans áron szállítok 5181

FUCHS LAJOS teyész- és hasasállat-kereskedő Újpest, István-tér 10. Sürgönycim: Fuchs Lajos. Telefon 130-19.

Henrik Ignác fia Nagyszentmiklós, Vas m.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasakat, borjásokat és tenyészbikákat, bármely időben, bármely mennyiségben kulfans áron szállítok

KLINGER MÓR teyész- és hasasállat-kereskedő Újpest, Kölcsey-a. 5. szám. Levélcim: Klinger Mórnak Sürgönycim: Klinger Mórnak. Telefon: Kispeszt 38. Haját hátsón

A szamosjenői birtokon egy és kétéves fehér erdélyi tinóborjú van eladó a nagyiklodi és választóbonchidai állomástól 4 km távolságra. Burgya János Szamosjenő, u. p. Nagyiklód. 6

Legelőrendű bonyhádi teheneket, friss borjásokat, hasasokat s tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulfansul és legelősebb áron szállít: Flaschner S. Sándor tehénkereskedő. Törvényességgel bejegyzett cég. Levélcim: Sürgönycim: Budapest, VII., Elemer-a. 17. Telefon: József 38-06. Istálló: Kispeszt, Csösi-ut 4. Telefon: Kispeszt 32. (haját tel.)

Elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hízalásra, vagy járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb áron egyezség szerint, bármely mennyiség szállítására vállalkozunk. 5603

SPITZER TESTVÉREK Cselekmények

Honoráram azt, ki nekem földművelő, vagy intézői Allást szerez. Cim: a kiadóhivatalban. 3738a

GŐZEKESZÁNTÁSHOZ az egész kontinensen legjobban bevált
kifünő minőségű sodronyköteleit ajánlja:

MAGYAR ACÉLSODRONY DRÓTMŰVEK ÉS KÖTÉLGYÁR
DEICHSEL A. MISKOLC. *Kifünőtetések, elismerő-levelek.*

*Tessék
ajánlatot
kérni!*

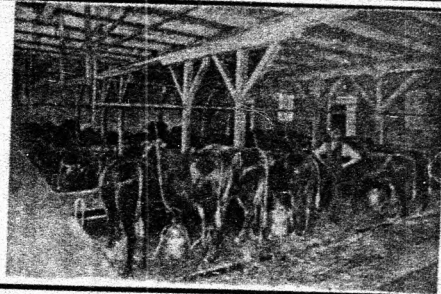
Esső és Társai okl. mérnökök

Esső Ander és dr. Pattantyus Géza gépészmérnökök, Marschalkó Béla műépítész
(Telefon: József 28-85.) **műszaki vállalata** (Budapest, VIII., József-körút 14.)

Gazdasági építkezések és berendezések. „Horváth-Esső” öntaték.
Elektromos erőátviteli és világítási berendezések.

„M. C.” német benzín-
motoros eke szilárd, könnyű traktorral.
Svéd nyersolajmotorok.

„Max” dán fejőgépek a legkényelmesebb gépek.
„Baltic” kombinált gőz-turbinás tej-gazdasági berendezés.

GAZDASÁGI ÉS HADISZERÉRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Gyártelep: **GALGÓC.**

Telefon: 47.

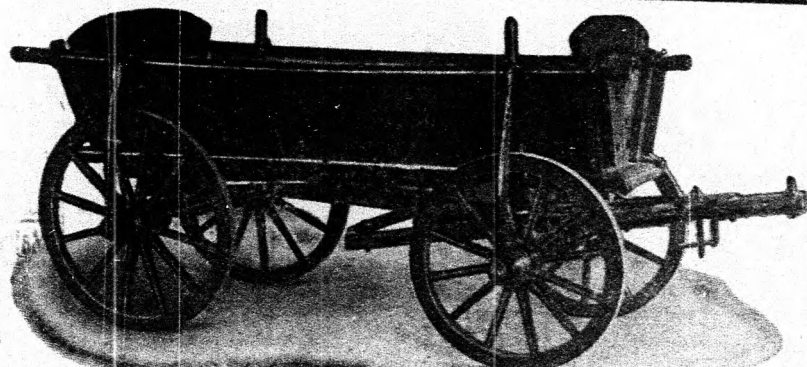
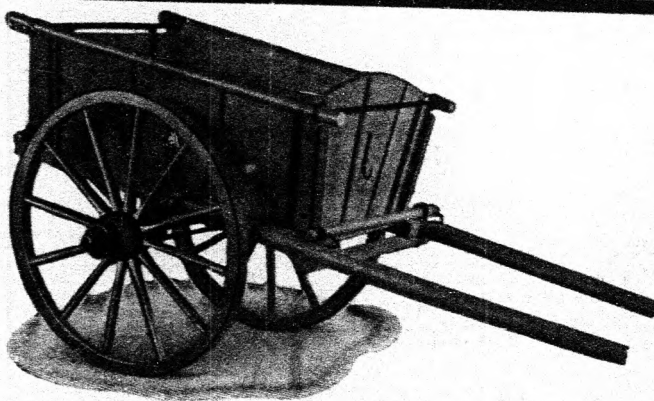
BUDAPEST, V., Széchenyi-u. 14.

Telefon: 173-32.

WIEN, I., Canova-gasse 7.

Telefon: 103-69.

Gyárt: mindenfajta és nemű **teherjárművet** u. m.: **gazdasági lovas- és ökrösszekeket, lajtoskocsit, répa- és földszállító billenőkordélyt, stráfkocsit, butorszállító kocsit, tejszállító kocsit, keskenyvágányú vagonetteket stb.**

Tessék árajánlatot kérni.

Tessék árajánlatot kérni.

Bérlevél

a legújabb cselekedtvény kivonatával, az átadandó leltári tárgyak benyomásával, darabonként 5 fillérért cserezhető be a „Pátria” nyomda részvénytársaságánál, Budapest, IX. kerület, Ullői-ut 25. szám. (Köztelek.)

ZSÁK

minden célra: lenből és kenderből szövésű; sávoly szövésű (drill) kenderzsákok, dupla szálu lenzsákok legjutányosabb gyári arban kaphatók a

HAZAI LEN- ÉS KENDERSZÖVŐ GYÁRBAN

BUDAPEST, VII. KER., GIZELLA-UT 55. SZÁM.

5450

ÉLE
ET

50.

HIRDETÉSI ÁR: Minden szöveg...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

KISHIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEK
ELŐRE FIZETENDŐK

Kishirdetéseket után
támlapot nem küldünk

ALLÁSTKERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA:
Minden szöveg...
Hirdetési díj, 25 szöveg, 1 korona

Csak olyan levelekre válaszolunk,
melyekhez válaszlevegő v. leveleslap
van mellékelve

Földbirtokosok figyelmébe.
Minden szöveg...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Torontálmegyében, a Tisza mentén fekvő 600 holdas gazdaságban...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gazdaságban meióbbi belépésre, vagy legkésőbb...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Rendelkező gazdasági állás betöltendő...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Allást keresők
Gazdatiszti állást keres...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Délutáni foglalkozást keres
Jó irású...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Állást keresők
Minden szöveg...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gépezkocs keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gazda keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti állás...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Földmivessikolát végzett...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Állást keresők
Minden szöveg...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gépezkocs keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gazda keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti állás...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Földmivessikolát végzett...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gazdaságok folyó évi adóköteles jövedelmének...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Felsőmagyarországi korszati...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Kulcsár keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Erdőőr keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gépezkocs keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Egy józan, szorgalmas gépész...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Betöltendő állás
Minden szöveg...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Nagy uradalom keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Főgépész keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gépezkocs keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Földmivessikolát végzett...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gazdasági iraki állás betöltendő...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Intéző keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Földmivessikolát végzett...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Gazdatiszti állást keres...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Intéző állást keres...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Földmivessikolát jó sikerrel...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Számvevő keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Földmivessikolát végzett...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Számvevő keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Földmivessikolát végzett...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Számvevő keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Földmivessikolát végzett...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Számvevő keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Földmivessikolát végzett...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

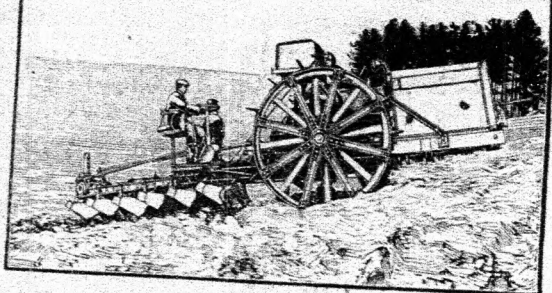
Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

Segédítiszti keresetlik...
Hirdetési díj, 15 szöveg, 1 korona

„Excelsior“

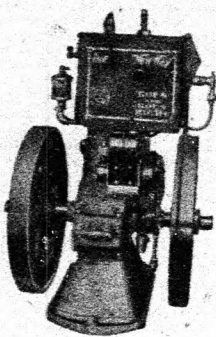
AZ „EXCELSIOR“ motoreke

a hazai talaj- és klimatikus viszonyok-
nak egyedül megfelelő szántómotor.

Könnyű sulya és hatalmas motorikus ereje képessé teszik, hogy a talaj-
előkészítés munkáját még erősen hullámos, agyagos vagy homok-
talajon is, a legkritikusabb időjárásban kifogástalanul végezze.

**A motoreke nagy teljesítményét, minimális benzinfogyasz-
tását és kifogástalan szántási minőségét garantáljuk.**
Azonnal szállítható esetleg kedvező fizetési feltételek mellett.

Ajánljuk továbbá

„New-Way“ benzinmotorainkat,

hűtőviz és csővezeték nélkül.

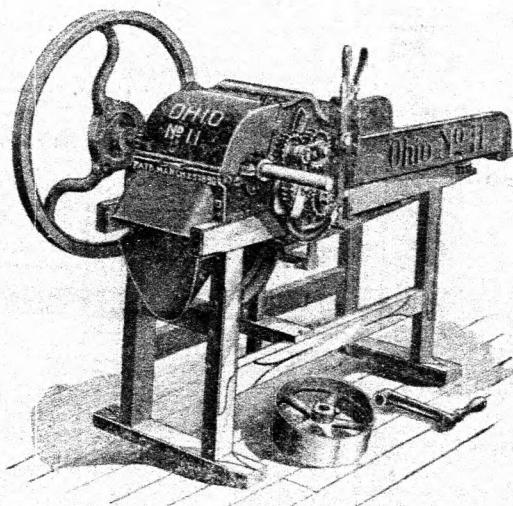
A modern motortechika legújabb vívmánya. 2½-től 12 lóerőig.

Szerkezete egyszerű és zárt; por és piszok nem
érheti, ezáltal a motor hosszú élettartamu

Ideális üzem a mezőgazdaság és kisipar részére!

Szeckavágóink, Répavágóink és Darálóink

tökéletes szerkezetüknél fogva
közkedveltségnek örvendenek.

Árjegyzékkel készséggel szolgálnak:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**

Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 26. szám.